

Gözlerindeki umut ışığı hiç sönmedi

Onlar ki halktır, ozanın dediği gibi, hem korkaktır hem cesurdur, tarihin gerçek kurucularıdır. Ve onların gözlerindeki umut ışığı yenilseler de hiç sönmemiştir. Bu umut ışığı yüreklerde biriken öfkenin ve gelişen yarına inancın ifadesidir. Analar, babalar, kardeşler faşist cuntanın baskı ve zulmüne rağmen evlatlarını, devrimcileri yalnız bırakmıyorlar.

Sabahın saat 5'inde Mamak Askeri Cezaevi Nizamiye'sine gelen tutuklu yakınları saatlerce bekledikten sonra ziyaretçi

kartı alabiliyorlar. Yakalarında ziyaretçi kartı, gözlerinde umut bir an önce yakınlarıyla görüşmenin heyecanı içinde bekliyorlar. Çoğu zaman hakaret görüyor, horlanıyor ve coplanıyorlar ama herşeye rağmen yılmıyorlar. Haftada bir gün de olsa, bazen kilometrelerce uzaktan gelerek evlatlarını yalnız bırakmadıklarını gösteriyorlar. İşte, Mamak Nizamiyesi'nde bir gazeteci tarafından gizlice çekilen bu fotoğraf bunun bir kanıtıdır.

11 Haziran'da idamları, işkenceleri ve katliamları protesto miting ve yürüyüşleri 8 şehirde yapıldı

**Devrimci Yol
tarafından 41
kişi için
daha idam
istendi**

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı 77 kişi hakkında daha Devrimci Yol'a üye oldukları ve onu yönettikleri iddiasıyla dava açtı. Sanıklardan 41'i hakkında idam cezası isteniyor. İddianamede, 29 sanık hakkında 5-15 yıl arasında, 6 sanığın 3-5 yıl arasında, 1 sanığın 6 aydan 2 yıla kadar hapsi isteniyor.

İÇİNDEKİLER

FKBDC'nin çağrısı.....	Sayfa 2
Teorik Eğitim yazısı üzerine bir eleştiri ve öneriler.....	Sayfa 5
Avrupa Çalışmalarımıza Genel bir Bakış ve Bazı Öneriler.....	Sayfa 9
Program ve Örgütlenme Tartışmaları Üzerine.....	Sayfa 11
Kampanya ve Eylem Birliği Üzerine.....	Sayfa 15
HK Sözünde Niye Durmuyor?.....	Sayfa 18
Şehitlerimizin Işıklı Yolu Mücadelemizi Aydınlatıyor.....	Arka Sayfa

Yunanistan'daki politik mülteciler BBC'den yaptıkları bir açıklamada bütün ilericî güçleri Türkiye halklarıyla dayanışmaya çağırıyor

Yunanistan'da yaşayan Türkiye'li politik mülteciler, 10 Haziran 1983 tarihinde İngiliz BBC Radyosuna bir açıklama yaptılar. Tüm politik mülteciler adına yapılan açıklamada faşist cuntanın ülkemizdeki uygulamalarına değindikten sonra bütün ilericî ve demokrat güçler Türkiye halklarıyla dayanışmaya çağrıldı. Yunanistan'daki Türkiye'li politik mültecilerin demeci, BBC tarafından bütün dünyaya duyuruldu. BBC, hergün Türkçe yayın da yapıyor. BBC'nin Türkçe yayınlarının 12 Eylül darbesinden sonra Türkiye'de yayın şeklinde dinlenildiği öğrenildi. Yunanistan'daki Türkiye'li Politik Mültecilerin açıklamasını aşağıda yayımlıyoruz:

16 Mayıs'ta Amerikancı Faşist Cunta 'demokrasîye geçişin bir basamağı' olarak partilerin kurulmasına izin verdiğini açıkladı.

17 Mayıs'ta 200.000 üyeli TÖB-DER Genel Saymanı Abdullah Gülbudak cezaevine kâtil edildi.

İdam edilenlerin sayısı 45'e yükseldi.

800 yurtsever işkencede, operasyonlarda ve cezaevlerinde öldürüldü. 500'e yakın kişi idamla yargılandı.

Bölgede dengeyi emperyalizm aleyhine çevirebilecek potansiyellerden birini oluşturan Kürt ulusuna, Türkiye sınırlarında dili bile kullandırılmazken, Irak Kürdistanında Saddam yönetiminin desteğiyle toplu-

sal muhalefeti yok etmeye yönelik bir saldırıya girişildi.

Kurulan partilerden birisi kapatıldı, parti kurma çalışmalarına katılan eski parlamenterler sürgüne gönderildi. Cunta, kendi doğrudan denetiminde olmayan tutucu bir partinin kurulmasına bile karşı.

Öngörülen demokrasîde generaller, büyük sermayedarlar politika yapacaklar, ama kitleler; asla!

Bu demokrasîde ne sendikalar yer var, ne gerçek siyasi partiler, ne demokratik kitle örgütleri.

Üniversitelerde öğretim üyeleri, öğrenciler askeri bir disiplin altında çalışmaya zorlandı.

Barış Derneği, Yazarlar Sendikası, Öğretmenler Derneği, Barolar sanık olarak yargılanıyor. Üyeleri toplama

kamplarında tutuluyor.300 ü aşkın sendikacının idamı isteniyor.

Ekonomi bütünüyle dışa bağımlı hale getirildi, serbest bölgeler kurulmaya çalışılıyor.

Muhtemelen Kasım ayında Cunta si-villeşebilir. Onların demokrasîleri, faşizmin yasallaşmasından öte gitmeyecektir.

Yalnız kendileri için demokrasî. Kitleleri açık ve devlet terörü bekliyor.

Bugün Cezaevlerinden tutuklu ailelerinden güçlü direnişler, şimdiki küçük çaplı da olsa fabrikalardan grev, okullardan koridor haberleri geliyor.

Kırlarda ve şehirlerde direnişçiler yaşama savaşı veriyor. Örgütlenme çabalarını sürdürüyor, cuntayı yenilebilecek bir alternatif yaratmaya çalışıyorlar.

..... Ülkemizde iktidarı gasp eden cuntaya yapılan yardımların kesilmesi, işkence ve katliamların düzeltilmesi, idamlara ve cuntanın bölge halklarına saldırılarına son verilmesi için sizleri DAYANIŞMA'ya çağırıyoruz.

Anama,

Düşmanın üstün, Bizim yenik düştüğümüz, yığınların, hainliğin, korkaklığın ve zulmün kol gezdiği dönemde

Yani sözün kısısı dişediş mücadelede ölümü,

severek kucaklayacağız ölüm,

o korkunç şeye o kadar alıştık ki anne

ona yabancı değiliz

artık ayrılmaz parçamız oldu

Yoldaşlar etrafına nöbette ve ben

dayanış başımı silahıma

biryandan açlığı, ölümü

şimdi bu an çok ihtiyaç duyuyorum

dizinin dibinde oturmaya

doyasıya sımsıkı sarılmaya

canım anımda demeye

Billyorum anne,

seni çok özledim

Kırlaşmış saçlarının nedeni de benim

Burada yalnız değilim anne

yanımda canlarım var

herşeyimi paylaştıkları

ölümü beraber kucakladıkları

yoldaşlarım, anne

Hepi anasından

kimileri yarından, çocuğundan

aynı Belki bir daha göremeyecekler sevdiklerini tutamayacak sevdalarının elinden öpemecekler bebelerini yavrum diyemeyecekler sarılamayacaklar sevdiklerine, analarına

Bazen fırsat buldukça anne eğer hava rüzgarlı ise sana rengarenk dağ çiçekleri topluyor

seninle konuşuyor, hasret gideriyorum

Topladığım çiçekleri rüzgara verip

sana gönderiyorum

Böyle alıyorum özlemimi, rahathyorum anne

Şimdi biz burada hergün ölümle burun buruna

bazen yaşamı tesadüflere bağlı yaşıyoruz anne

Çok yorgunuz, bitkiniz, açız

düşman her gün koşturuyor

oyun oynar gibi saklamış oyunuyoruz

Bunca zorluğa rağmen düşmana inat bir gün daha fazla

yaşamak için direniyoruz anacığım

Ölenlerden devir aldık nöbeti

ölene kadar taşıyacağız bayrağı

Belki namussuzun bir kurşunu

ayracak beni senden, sevdiklerimden

Kimbilir belli bile olmayacak

mezanımın yeri ve sen elinde bir gülle

gelemeyeceksin mezanımın başına

Senden isteğim canım anam

eğer belli değilse mezanım

sen her sene aynı gün

en güzel elbiselen şafak vakti

iki gül ver rüzgara

ve ben güllerin kokusunu alıp

yüreğimin sıcaklığını duyacağım

anacığım

Ali

SEN ÖĞRETTİN BANA

Yine seni düşledim. Seni yaşadım. Elinde mazzerin göğsün açık haykardığını işiti gibiyim Sonra...

Karanlık gecede Parlayan bir yıldız gibi ölümlü aydınlatın iyiyi doğruyu öğrettin yapılan haksızlıkları, susar isem ezileceğimi sen öğrettin bana, doğruyu, güzeli iyiyi, kötüyü, Ve...

Bütün iğrençliği ile bu düzenden pisliklerini Sen öğrettin bana, fabrikada, tarlada, larda, okula direnmeyi sen öğrettin bana, ellerimiz sayesinde herşeyi yaratanın biz olduğumuzu, Biz durunca hayatın duracağını sen öğrettin, şu anda yüreğim delicesine ahyorsa yanna olan umudumdandır. İkimî sönmeyen isyan ateşi sarmışsa sana olan inanamdandır.

Sen öğrettin çünkü bana darağacında işkencehanelerde, ve Kızıldere'de esir yaşamaktansa ölmeyi Maltepe'de direnmeyi, Sen öğrettin bana, hainlerin cezasız kalmayacağını, sen öğrettin bana, en güzel günlerimizin yannarı olduğunu ve dünyanın gerçek sahibi olduğumuzu sen öğrettin bana kurtuluşun namlularda kurtuluşu kadar savaş şian ile gerçekleşeceğini

Necati-Düsseldorf

FKBDC'nin çağrısı: Türkiye askeri faşist cuntasının saldırganlığına karşı birleşelim!

Emperyalizmin, iç bunalımı ve yükselen halk hareketleri karşısında giderek saldırganlaşan politikaları, Ortadoğu'da etkisini göstermektedir. Yıkılan Şahların yerini doldurmak üzere "yetistirilen" Türkiye faşist cuntası ile, Filistin ve Arap halkların karşı ABD destekli saldırı politikalarını sürdüren İsrail'i böylesi bir politikanın uygulayıcısı olarak görebiliriz.

Lübnan'ın işgalini Lübnan'a dayattığı teslimiyet anlaşması ile tamamlamaya çalışan İsrail bunun gerçekleşmediği koşullarda yeni savaşlarda üretebilecek şekilde işgalini sürdürebileceği hazırlanıyor. Böylece yeni bir "Camp David" veya ilhak etme tehdidi altında, ikinci dünya savaşından bu yana Filistin ve tüm Arap halklarına karşı sürdürdüğü haksız savaşta ABD emperyalizminin lehine geliştirmeye çalışıyor.

Bunun karşısında Filistin Kurtuluş Hareketinin ve Lübnan halkının İsrail işgalı altında yükselttikleri mücadelede bölge halklarının, ne kadar güçlü gözükmüşse gözüksün silahlı zorbalığa karşı teslimiyeti kabul etmeyeceğini en açık delildir. Anlaşmalarla pasifize edilip diplomasiin labirentlerinde eritilmeye çalışan Filistin direnişi kendini yenileyerek savaşını sürdürebileceği başarıacaktır.

Diğer taraftan İran yönetiminin devirme amacıyla başlayan, giderek emperyalizmin aleyhine gelişmelerde yolaçan İran-İrak savaşı, genel olarak Kürdistan'da bölge devletlerinin egemenliğini zayıflatan bir etken haline gelmiştir. Başlangıçta, Körfez ülkelerindeki gerici iktidarların varlığını tehdit eden savaş, bölgedeki iktidarlar ve emperyalizme karşı çok daha ciddi bir tehdit oluşumuna yardımcı oluyor. Kürdistan bir bütün olarak emperyalizmin egemenlik zincirine karşı, çok yönlü bir halk ayaklanmasının odağı olarak olgunlaşıyor. Öyleki, Arap, Türk, Fars ve Kürt halklarının emperyalizme karşı mücadelesinin ortak halkası haline dönüşüyor. Bu durumda Kürdistan'daki mücadelenin kendisini yenileyerek bir atılımı yönelmesinin kaçınılmazlaşması, emperyalizmin yöreye yönelik denetim çabalarının Kürdistan üzerinde yoğunlaşmasına yol açmıştır.

Cevik Kuvvetler adı altında geliştirilen hazırlıkların bir temel başağı da Türkiye'dir. Türkiye'deki faşist yönetimin giderek askeri gücünü Kürdistan'a kaydırması, ABD finansmanlı havaalanı, depolama inşaatlarının başlaması ve en sonunda Erzurum'da bir ay sürmek üzere başlatılan "NATO Cevik Kuvvetlerinin" tatbikatı bu hazırlığın basamaklarını oluşturmuştur. Zorla yaratılmaya çalışılan tek sesli siyaset sahnesi ile beraber tam bir savaş makinası olarak örgütlenirilmeye çalışılan Türkiye, ABD adına bölge halklarına karşı güçlü bir karşı-devrimci siyaset tahsisine haline getirilmektedir.

Kuzey Kürdistan'ın kesin ilhakına yönelik adımlarla, Türk şovenizmine güç kazandırılarak sessizce gerçekleştirilen Irak Kürdistan'ına müdahale bu açıdan çok önemlidir. Faşist cunta bölücülük suçlaması ile, PKK'nın merkez davasında 35 üyesine idam karar vererek hazırladığı ortam içinde Hakkari ve sınır bölgesi için "huzur hareketi"ni yönettiğini utanmadan ilan etmiştir. Huzur hareketi adı altında bu alanı istila edip, binlerce Kürt köylüsünü topraklarından atarak, Kürdistan için direnen Ulusal Kurtuluş Savaşçıların katliamına yönlendirdiğinden kuşku yoktur. Aslında huzur Arayan, Kürdistan'ın egemenlikleri altında tutan bölge devletleridir. Böylece bir yandan Irak Kürdistan'ından esen özgürlük rüzgarları, Türkiye-Kürdistan'ı arasında insanlardan antılmış bir alan yaratmaya çalışırken, Türkiye Kürdistan'ında devletin 1930'lar'daki gaddarlığı yeniden yöneltilileceği, işkence ve kurşunla fiilen hatırlanmaktadır.

Diğer yandan ise iç ve dış etkenler nedeniyle Irak Kürdistan'ında şu anda birbirine karşı mevzilenmiş durumdaki Kürdistanlı ve Iraklı ilericî ve yurtsever güçlere ciddi bir darbe indirilmesi çalışılmaktadır. Saddam ve Türkiye cuntasının ortaklaşa hareketi 1950'lerden bu yana kaynayan Irak Kürdistan'ının katliamlarla bastırılmasına da yöneliktir.

Hareketin bir diğer dolaylı sonucu da, Güney cephesinde tıkanan Irak-İran savaşının Kürdistan'a yayılmasıyla, bundan güç kazanarak gelişebilecek ulusal kurtuluş hareketi Türkiye'nin izin vermeyeceğini göstermesi olmuştur. Bu anlamda Saddam yönetimine destek vererek, İran'ı emperyalizmin lehine bir başsa zorlamaktadır da. Türkiye ordusu-

nun saldırısı ile beraber "Musul yolu gözüktü" diye iğrenç bir yaygaranın yükseldiği Türkiye'ye rağmen İran'ın Irak yönetimine karşı zafer kazanıp ABD'ye karşı bir İslam Cumhuriyeti kurdurabileceği ümidi çok zayıflayacaktır.

Kürdistan'a yönelik bu açık saldırının zeminin bu derece hazırlanabilmesinde, Kürdistan'lı ve Irak'lı ilericî yurtsever güçlerin önemli hatalarının payının da olduğu açı bir gerçektir. İlerici yurtsever güçlerin karşı-devrimci adeta başan davetiyesi çıkarıncasına aralarındaki çelişkileri zora dayalı yöntemlerle çözmekte ısrar etmeleri ve hatta İran kurana kanı bir çatışma ortamının sürekli canlı tutulması tehlikeli bir sorumsuzluktur.

Özellikle Irak muhalefet güçleri arasında, Kürdistan'da sürdürülmekte olan bu çatışmalar, böylesi bir tarihsel dönemde bölge halk güçlerini mücadelede alıkoymasının da ötesinde düşmanın ömrünü uzatan ve halk güçlerini zayıf düşürerek, emperyalizmin bölge politikasını uygulaması uygun zemin yaratan son derece tehlikeli bir gelişimdir. Çatışmalar düşmanın cüretini artırıp, ona yurtsever güçleri teker teker ezme olanağını vermektedir. 12 Eylül öncesinde Türkiye'de varolan kaos, nasıl cuntanın siyasi başasının şartlarını yarattı ise cuntanın emperyalizmin lehine Irak Kürdistan'ına yaptığı müdahalede ilericî güçlerin içine girdiği karmaşadan yararlanarak da gerçekleştirilebilir.

Bu bakımdan, Irak devrimci yurtsever güçleri, bölge devrimlerinin kendilerine yüklediği tarihi sorumluluğa sahip çıkarak bir an önce bu çatışmaları durdurup devrimci yurtsever bir program çerçevesinde mücadeleyle hızla yükseltmeli, Güney Kürdistan sahasını, İran-İrak savaşının taşıdığı bir alan değil, faşist Türkiye ordusunun işgaline karşı daha da anlam kazanan bir direniş ile, Saddam ve Evren faşist yönetimlerinin şahsında, tüm bölge gerecliliği ve emperyalizmin boğulduğu devrimci bir us haline getirmelidir. Böylesine güçlü bir içeriğe kavuşan, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi ile, Irak devrimci demokrat hareketini görevlerini gerçekleştirirken alıkoymak bir iç çatışma, çatışan tarafların durumu ne olursa olsun, onların düşmanla yavna düşürme tehlikesini yaratacak ve hiçbir taraf bunun doğuracağı ağır tarihi sorumluluğundan kendini kurtaramayacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye ve Türkiye Kürdistan'ı güçlerinin önünde, cuntanın kendisine karşı mücadele bayrağını yükseltme görevi durmaktadır. Irak deneyinin de çok açık bir şekilde gösterdiği gibi, bunun devrimci demokratik bir muhtevada ortak bir programa ve cephesel örgütlenmeye doğru yükseltilemediği koşullarda, ayrı kanallardan akan savaşçıların halklarımız, uğrunda savaşabilecekleri güçlü, açık bir alternatif sunabilmesi mümkün değildir. Hatta halklarımız direniş güçleri karşı karşıya bir güvensizliğe götürebilecek bir kör döşüşünü yaratabilmesi de olasıdır. Tüm olumsuzlukların aşılabileceği, Türkiye devrimci demokrat hareketi ile Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin ortak bir program ve mücadele arkadaşlığına cephesel bir örgütlenme ile kaynaşabilileceği bir süreci, güçlendirerek yükseltmekte, tüm ilericî güçlere ağır sorumluluk düsmektedir. Bizler FKBDC'yi bu anlamda atılmış olumlu bir adım olarak görmekteyiz. Halklarımızın, Kürdistan ve bölge halklarına karşı devrimci görevlerini yerine getirebileceği bir dayanışma mücadelesini gerçekleştirebilmesi, cuntanın haksız savaşını, devrimci bir iç savaşla dönüştürme sorumluluğunu duyan, tüm güçlerin ortak çabaları bir rüni olabileceğine inanıyoruz. Bu doğrultuda Türkiye ve Türkiye Kürdistan'lı tüm güçleri ortak bir tavın oluşturulabilmesi için bir araya gelmeye çağırıyoruz.

Türkiye cuntasının emperyalizmin adına, Kürdistan'a gerçekleştirdiği işgal girişiminin, Ortadoğu halkları nezdinde teşhir edilebilmesi ve direnen ulusal güçlerle dayanışmanın gerçekleştirilebilmesinde böyle bir platformun zorunluluğu olduğuna inanıyoruz.

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi
Yürütme Komitesi
3 Haziran 1983

"Konservative Aktion"culara karşı anti-faşistler yürüdü

17 Haziran, Alman gerici ve faşistleri tarafından, 1953 Doğu Berlin gerici ayaklanmalarını desteklemek amacı ile bayram olarak kutlanmaktadı.

Faşistler bu seneki 17 Haziran kutlamalarını yabancılara ve ev işgalcilerine karşı bir gösteri haline dönüştürmek istemişlerdir. Bu gösteri Batı Almanya'da (özellikle de Hamburg'da) organize edilmeye başlanmıştır.

Batı Almanya'nın bir çok şehrinde toplanan (kimi bilinçsiz) kişiler ucuz flatlarla kandırılmış, hatta çoğu ücretsiz olarak tutulan otobüslerle Batı Berlin'e getirilmişlerdir.

17 Haziran günü saat 22.00 sularında Doğu-Berlin duvarı önünde Bernauer caddesi üzerinde toplanan iki bin civarında "Konservative Aktion"cular meşalelerle bir gösteri yaptılar. Bu gösteri sırasında Batı Berlin işçileri senatörlüğü tarafından Doğu-Berlin duvarı önüne bir siyah çelenk bırakıldı.

18 Haziran günü saat 11.00'de Postdamer caddesinde işgal edilmiş bir evin önünde gerici eylemin organizatörlerinden Hübner on dakikalık bir konuşma yaptı. Bu konuşma boyunca polis "Konservative Aktion"cuları sıkı bir koruma kordonu altına aldı.

Aynı gün saat 12.00'de "ICC" salonunda toplanan 2000'e yakın eylem grubu ZDF Redaktörü Gerhard Lowenthal'ın konuşmasını alkışladılar.

Aslında 18 Haziran günü Kreuzberg'de yapılmayı düşündükleri bir yürüyüşle yabancılara ana dillerinde bir bildiri ve çiçek sunacaklar, teşekkürleri ile karışık (!!) "ausländer güle güle" diyeceklerdi. Fakat evdeki hesap çarşıya uymadı. Aynı gün bazı anti-faşist örgütlerde Kreuzberg'e bir yürüyüşü izni alınmıştı. Saat 13.00'de Postdamer caddesi yakınlarında York str'de yürüyüş geniş bir anti-faşist kitlenin toplanmasıyla başladı.

20.000'nin üzerinde anti-faşist Batı-Berlin sokaklarında kardeşliği, dayanışmayı ve "Konservative Aktion"

culara karşı direnişi haykıran sloganlar atıldılar. Bu arada faşistlerin Kreuzberg yürüyüşünü iptal ettikleri duyuldu.

Anti-faşistlerin yürüyüşü miting alanına geldiğinde BIRKOM pankartını U-Bahn duvarına asan bir arkadaşımıza polis direk saldırması, alandaki anti-faşistlerin polisin bu tutumunu protesto etmek istemesi üzerine bunu fırsat bilen polis göstericilerin üzerine gaz bombası ve sopalarla saldırmıştır. Bu olaylar sırasında yürüyüşün yarısı henüz alana girmemişti.

Olayların başlamasıyla yürüyüş ve miting'in sona erdiği organize edenler tarafından anons edildi. Ama göstericilerin büyük bir kısmı, daha doğrusu yalnızca Av-İşgalcileri ve bazı Türkiyeliler (Alman ve Türkiyeli diğer örgütlerin büyük bir kısmı alandı terk ettiler) yürüyüşü sonuna dek götürmeye kararlı idiler. Polisin tüm saldırılarına rağmen Alman gericiilerinin Kreuzberg'e girebilecekleri tüm

noktalar anti-faşistler tarafından kontrol altına alındı. Kreuzberg sokaklarında gösteriler ve direnişler sabaha dek sürdü.

Ve Kreuzberg'e nabız yoklamaya gelen Alman gericiileri yedikleri şarlarla geriye döndüler. Berlin'den ayrılırken Sovyet hava yollarının önüne siyah bir çelenk bıraktılar.

Bütün eksikliklerine rağmen eylem, gelecekte mücadeleler için ümit vericiydi, özellikle yabancılara yalnız olmadığının bir göstergesidir. Ancak iki noktayı belirtmekte yarar var:

Ölumsuz yanı Türkiyeli örgütler gerekli katılımı sağlayamadılar. Ayrıca boyalı basın Türkiyelileri evlerine kaptırmaya yönelik yayınlarında hatırlanmakta yarar var!

Ölümümlü yani, herşeyi rağmen bir yığın örgütsüz ve politikadan uzak Türkiyeliler gösterileri sonuna dek izlediler ve yer yer katılanlarda oldu.

YAŞASIN ANTI-FAŞİST ALMAN VE YABANCILARIN BİRLİĞİ!!!
Batı Berlin Devrimci İşçi
Sempatizanları

Geri dönüşü sağlamak için sürdürülen baskılara seyirci kalınamaz

22 Haziran 1983 tarihinde Alman hükümeti geriye dönüşü "özendirmek" için, yeni bir kanun teklifini karara bağladı.

Kanun teklifi, Yugoslavya, Kore, Marako, Portekiz, İspanya, Tunus ve Türkiye'den gelen işçilerin, "aileleri ile birlikte" ülkelerine dönmeleri halinde 10.500 DM ve ayrıca her çocuk için 1.500 DM almalarını öngörüyor. Bunun belirli şartları var. Birincisi, yukarıda da denildiği gibi, işçinin "tüm ailesi" ile birlikte geri dönmesi. İkincisi ise, ya iflasa uğramış, kapatılmış bir işyerinden işsiz kalmak, ya da en az altı aydan beri "kısa çalışma" yapmak.

Böylesi şartların koyulmasının sebebi, Alman bütçesinin şu anda işsiz olan yabancılardan tümünün dönmesi halinde böylece bir mali yükün altına giremeyeceği gerçeğidir. Şu anda 120.000'i Türkiyeli olmak üzere 300.000 yabancı işsizdir. Çalışma Bakanı Blüm bu yolla 1983 yılında 7000 1984 yılında da 12.000 yabancının geriye dönceğini hesaplıyor. Dönmek isteyenlerin en geç Eylül 1984'de Almanya'ya terk etmeleri gerekiyor. 10.500 Marklık para işsizler için ikinci aydan itibaren her ay için 1500 Mark, kısa çalışanlar için 750 Mark azalıyor. Yani dönüş yapmak isteyenlerin parayı tam alabilmeleri için bir ay içinde Almanya'ya terk etmeleri gerekiyor.

Blüm, bu iş için 1983'de 40 milyon, 1984'de de 180 milyon mark harcanacağını hesaplıyor. Yine kendi hesabına göre, harcanacak bu miktar, diğer işçiler herada kalıp işsizlik parası ve çocuk parası alsalar 320 milyon mark olacaktır.

Kanun teklifi ayrıca, dönüş yapacak yabancılardan emeklilik kesintilerinin kendilerine ait olan bölümlerini (işveren kesintilerini değil) "derhal" alabilmelerini öngörüyor. Bu "haktan" yararlanacakların teşvik pirimini alabilecek olanlardan olması gerekiyor. Yani herkes için geçerli. Ancak bu yabancılardan, şimdiye kadar emeklilik kesintilerini almak için bas vurduklarında 2 sene beklemek zorunda olan Portekizli ve Türkiyeliler olmaları gerekiyor.

Yine çalışma bakanı Blüm'ün yaptığı hesaba göre bu uygulama da emeklilik sigortasına 1983'de 100 milyon, 1984'de de 580 milyon marklık bir yük getirecek. Ama böylece kısa vadeli bir yük, uzun vadeli olarak 2,5 milyar liralık bir hafiflemeye karşı önemli görülüyor.

Her iki şekilde de geriye dönüş için basırmaya süresi 1984 Haziranında sona eriyor.

Böylesi bir kanun bugün yabancılara karşı uygulanan baskı politikalarının önemli bir basamağını oluşturuyor.

İlk başta isteyen gider isteyen gitmez, bunun baskı politikalarıyla ne ilgili var, denilebilir. Ama genelde izlenen politikaların bir parçası olarak bu hükümet kararı incelendiğinde nelerle hizmet ettiği aşkır.

Birincisi çalışma bakanının da kendi ağzından ifade ettiği gibi, sorun bir kar-zarar hesabıdır. Ne diyor Blüm? "Prim verir gönderirsek 220 milyona malolacak. Burada kalırlarsa maliyetleri 320 milyondur". Sonra devam ediyor: "Emeklilik sigortası, işçi kesintilerini öderse, 680 milyon, yok burada kalıp emekli olurlarsa 2,5 milyar lira verecek" Şimdi durum bu iken, neden işçiler buna razı olsunlar. Blüm neden bu kadar kolay "birinci imkandan 19.000, ikincisinden 55.000 kişi yararlanacak" diye hesap yapılabiliyor?

Bugün işsizler konusunda uygulamalar aşkır. İşsiz olanlar birer, ikişer ay süreli oturma izinleri alabilmektedirler. Sosyal yardım alacak duruma düştükleri andan itibaren de "Almanya'nın çarlarını zedeliyorlar" diye her an sınır dışı edilebilirler.

Böylesi bir kanun, işyerinde, yabancılara polisinde, ev konusunda ve günlük yaşamda diğer baskılarla desteklenmesizin toplam 74.000 kişinin Almanya'ya terk etmesini sağlamayacaktır. Çalışma bakanı "74.000 kişi gidecektir" diyorsa elbet bir bildiği vardır.

Alman emperyalizmi içine düştüğü ekonomik krizden çıkışın bir yolunun da yabancı işçilere uygulanan bu politikalarından geçeceğini hesaplıyor.

Ekonomik krizden tümüyle çıkış hesabı aşkır ki hangi politikalar uygulanırsa uygulansın tutmayacaktır. Çünkü kriz tek başına Almanya ile açılanamaz olur, emperyalizmin içine düştüğü genel krizdir bir parçasıdır. Böylesi kriz dönemlerinde baskı politikalarının gündeme gelmesi de kaçınılmazdır. Bu baskı politikalarının boşa çıkarması işçi sınıfının genel örgütlülüğünün seviyesi

ve baskının uygulandığı alandaki örgütlülüğünün seviyesi ile doğru orantılıdır.

Bugün Alman işçi sınıfı üzerinde "Sosyal hakların kısıtlanması" biçiminde kendini gösteren politika, yabancılara üzerinde "ülkelerine geri gönderme". "Ausländer Raus" diye şekilleniyor.

Bugün genel olarak Alman işçi sınıfının bu baskılara karşı çıkışı "ekonomik" temeldir. Bu temelde bir değişiklik olmadıkça müddetçe Alman ve yabancı işçilerin dayanışması noktasında önemli bir gelişme beklenmemelidir. Yani her türlü baskıya -yabancılara üzerindeki baskılara da -Almanya'da, işçi sınıfı olarak bir "politik" karşı çıkış, yarının işi değil.

Açıkta ki Alman Emperyalizmine nihai versi verecek çıkış bu yoldan geçecektir. Bunun için de "sınıfsal" olarak bir olan Alman - Yabancı işçilerin sosyal ve siyasal birlikteliğini sağlayacak uzun vadeli politikalar izlenmelidir.

Bu bugün günlük politikalara karşı birşey yapamayacağımız anlamına gelmemelidir. Her şeyden önce, bu kanun teklifinin ne anlama geldiği işçilerin gitmesiyle sorunlarının çözülemeyeceği anlatılabilir.

Böylesi bir propaganda Devrimci İşçi'nin önüne koyduğu kısa vadeli programlara da, uzun vadeli programlara da hizmet edecek, onları gerçekleştirmenin zeminini hazırlayacaktır. Sırtımızdan elde ettiği sömürü payı yetmiyor muş gibi şimdi Alman Tekelci burjuvazisi posamızdan ne kar edeceğini hesaplıyor.

İşçilerimizin Türkiye'ye geri dönmelerinin tek ve tek bir yolu vardır:

- 1- Emeklilik kesintileri işçi ve işveren payı olarak kesintisiz ödenmelidir.
- 2- Her sene için yıpranma payı ödenmelidir.
- 3- Çocuklarımızın tüm eğitim masrafları karşılanmalıdır.

Bu şartlar yerine getirildikten sonra bile gidip gitmeme isteğe bağlı olmalıdır. Üstelik aile hesabı değil, tek tek insanların isteğine bağlı olmalıdır.

Geriye dönüş hesapları yapıp elini oğusturanlar sadece Alman tekelcileri değil. Döviz bekleyen Cuntacılar da ağzılarının suyunu akıta akıta gelecek milyonların hesabını yapıyorlar. Bugün birkaç bin markla Türkiye'ye dönüp iş yeri açma hesabı tutmaz. Türkiye hızlı bir tekelleşmeyi Cunta aracıları ve öncülüğünde gerçekleştirmektedir. Bu gerçekleştirmeye orta sınıfların büyük çoğunluğuyla yokolmasını beraberinde getiriyor.

Türkiye'ye 10-15 hatta 50-60 bin markla dönüp, geleceğini garantiye alacağını zanneden işçilerimizin sayısı zaten gün geçtikçe azalmaktadır. Kesin dönüş yollarının büyük bir çoğunluğu döndüklerine dönmelerine pişman olmuşlardır.

Emperyalist monopol ülkelerin yeni stratejisi "işçileri monopol ülkelere getirmek" değil "Sermayeli sömürge -yan sömürge ülkelere götürmek" diye şekillenmektedir. Bu biçim yeni Alman Hükümetinin sözcükleri tarafından defalarca ifade edilmiştir.

Ama emperyalizm, sermayeyi taşıyacağı yerde huzur istiyor, grev olmasın, boykot olmasın diyor. Tekelcilik doğrultusunda giden bu yoldaki bütün çakıllar, kayalar kaldırılıyor. Bu ülkelerdeki "her türlü muhalefet" ortadan kaldırılıyor.

Askeri Faşist Cunta, emperyalizmin önüne koyduğu bu görevi layıkıyla yerine getirmeye uğraşıyor. Emperyalistler de cuntayı ödüllendirip, bir yandan kendi sorunlarını çözerek, onlara yiyecek yatacakları, cebinde bir kaç bin mark bulunan, yolunacak tavuklar gönderiyorlar.

Bu ekonomik politikaların uzun süreli olarak aşkır ki başarı şansı yoktur. Ama bugün bunu binlerce Türkiyeli işçinin, onların çocuklarının sefaleti, pahasına deniyorlar.

Almanya'da ve Türkiye'de bu oyunlar oynanırken Türkiyeli işçiler taraf değildir.

Git diyorsun gidiyorlar, kal diyorsun kalıyorlar. Üzerlerinde onbinleri sokaklara dökecek oyunlar oynanıyor, onlar yerlerinde kapıdamlıyorlar. Çünkü örgütlü değillerdir. Bugün olan hareket geçirecek, örgütlenmeye itecek somut şartlar, yeni motifler vardır.

Böylesi bir örgütlenmeyi başarabilme şansına, programı, anlayışı ve örgütlülüğüyle en yakın olan devrimcilerdir, biziz. Bu yolda çalışmamızı hızlandırıp, sistemleştirmemiz gerekiyor.

Rotterdam 7 Mart 1983

acı badem ağaçları gibi.
Oğullarımız,
Kızlarımız,
Onsekizinde...
Yirmisinde...

Büyük, küçük,
Bir el yordamıyla
Karanlığı,
Aydınlık bacağıyla kesen analarımız.
YIGİT ANALARIMIZ...
Kırkbeşinde, Ellisinde...

Açlı
Badem ağaçları gibi.
İnsanlarımız,
Tepe doruğunun kanlı çiçekleri.
Sel olup,

Toprağı işleyen
Sabanyla
Oyalı ve alyazmalı
SEVDALILARIMIZ...

Martın boranında,
Başakların
Her biri demi derya,
Suda balık, denizde kayık, Açlı
Badem ağaçları gibi.
Koskoca.
Yedisinden, yetmişe
HALKIMIZ.
İşte biz böyle,
Açlı
Badem ağaçları gibi.
BU KAVGADA VARIZI...
R.Ekinci.

Mahkeme Tutanaklarından ... Mahkeme Tutanaklarından ...

Sorgulardan Özetler:

"TARİH ÖNÜNDE KENDİMİ SUÇSUZ GÖRÜYORUM"

Ankara'da devam eden Devrimci Yol davasında yargılanan arkadaşlarımızın sorguları devam ediyor. Bugüne kadar 150 devrimcinin sorgusu yapıldı. Toplam 574 sanıklı Ankara Devrimci Yol davasında 184 arkadaşımızın idamı isteniyor. Bugüne kadar sorgusu yapılan arkadaşlarımızın duruşmalarda söylediklerini özetler halinde yayınlıyoruz.

Tayfun MATER

(Devrimci İstihbarat Teşkilatı sorumluluğu yapmak iddiasıyla idam talebiyle yanılıyor.)

Devrimci Marksist-Leninist dünya görüşünü benimsiyorum. Önce Devrimci Gençlik dergilerini sonra da Devrimci Yol dergilerini izleyerek Devrimci Yol görüşüne sempati duymaya başladım. Ama iddianamede öne sürüldüğü gibi Devrimci Yol örgütüne girmiş değilim. Çünkü böyle bir örgüt benim bildiğim kadar yapısal olarak oluşmamıştır. Devrimci Yol derken devrimci siyasi bir çizgiden söz ediyoruz.

16 Eylül 1980'de Milli İstihbarat Teşkilatı ekiplerince takibat altına alındım. Sonradan emniyette bana söylendiğine göre takip edilmem nedeni benim Devrimci Yol Merkez Komitesi üyesi olmam ihtimali hakkında ellerinde bir bilgi bulunması imiş. Takip edilişimi fark ettiğim 18 Eylül 1980 tarihine kadar yapılan izlemeler bana anlatıldı. Altı araba ve 16 eleman tarafından yapılan takibat sonucunda etrafıca listeler çıkarılmıştı. Gittiğim topoğraf ve gümrük büroları sonradan Kasım ayında basılmış, boşaaltıdıkları için birşey bulunamamıştı. Bunların ne iş için kullanıldıkları ve daha ayrıca bir sürü ayrıntı üzerinde duruldu. Bunlara gerekli cevapları verdim, emniyetin elinde beni suçlandırarak hiçbir somut delil yoktu, bu nedenle o sıralar aranan Akın Dirik, Ali Başpınar gibi arkadaşlarımızın nerede olduğunu söylemem, Devrimci Yol Merkez Komitesi üyesi olduğumu kabul etmem için işkence yapıyorlardı. Gözaltına alınmadan bir hafta sonra ise bana bazı bilgiler getirerek bunların bana ait olduğunu anlaşıldığını söylediler. Artık sorgumun mahiyeti değişmişti ve bana kendi uydurdukları hayali bir DİT hakkında (Devrimci İstihbarat Teşkilatı) işkence ve baskıya başladılar, bir ay süre ile geceli gündüzlü sorgulamalar yapıldı. Kabul etmediklerimi zorla kabul ettirmek için çeşitli işkence metodları uygulandı. Tavana kollarından asma, elektrik şoku, ayaz-

da buz gibi soğuk suyla yıkamalar, hayallerin sıkılması ve her türlü dayak, sol kulak zırmı patladı, kulağımdan ve ciğerlerimden gülerce kan geldi. Birara benim ve Bülent Forta'nın sağlık durumlarımız ağırlaştı, hastaneye götürüldük diye oyalandık, Bülent Forta'nın ateşi aniden 40 dereceye fırlayınca onu götürdüler ama hemen geri getirdiler, beni ise ertesi gün üst katların birinde gözüm bağlı iken bir doktor muayene etti, sonra ciğerlerim ve kulağımla ilgili çeşitli ilaçlar getirdiler.

Sol kulağımdaki arıza halen devam etmekte olup ara sıra işitme zorluğu çekmekteyim. Cezaevine geldiğim sıralarda ciğerlerim harap durumda idi, aradan iki yıl geçmesine rağmen ciğerlerim kronikleşmiş şekilde rahatsız durumda. Bu konu ile ilgili olarak cezaevindeki sağlık kartıma bakılabilir. Biz işkenceler konusunda zabıta ya çamur atmıyoruz, gerçekleri söylüyoruz. Uluslararası Af Örgütü Türkiye'de işkenceden 70 kişinin öldüğünü öne sürünce ilgili bakan "70 değil 15 kişi ölmüştür" şeklinde cevap vermiştir. Herhalde devlet bakanının da zabıta ya çamur attığını kimse iddia edemez. Bugün ülkemizde 204 kişinin işkenceden öldüğü iddiaları soruşturulmaktadır. Ben gözaltında iken iki kişi işkencede öldürüldü. 26 Kasım günü Dal Gırlubuna getirildiğimde Behçet Durubler radyatör kelepçeli olarak yerde yatıyordum, beni yanına koydular, onun sıhhi durumu çok kötü idi, bir ara polisler uzaklaşınca bana birkaç kelime ile El-madağ'a götürüp kara soktuklarını söyledi.

Sanırım iki üç gün sonra hastahaneye kaldırıldı ve öldü, ikinci ölen kişi Adil Yılmaz adlı şöfördür. Bu kişinin ölmesinin en yakın tanığıda halen bu davada yargılanan İsmail Bağyanık'tır. Şu anda 600 ün üzerinde işkence davası sürdürmekte ve az sayıda görevliden ceza almaktadır. Yargılamalara bakılarak işkencenin üzerine gidiği öne sürülemez. Şöyleki yargılanan bütün işkenceciler kendilerine verilen ödüllerini mahkemelere sunmakta ve yargıyı etkilemeye çalışmakta ve bence muvaffak olmaktadır. Ülkemizde işkence yetkili makamların bilgisi dahilinde yuktandan aşağı bir şekilde sistemati olarak yapılmaktadır. 12 Eylül'den sonra şu ana kadar gözaltına alınan 143 bin kişinin üçte ikisine yani yüzbin kişiye işkence yapıldığı kesindir. İşkence konusu üzerinde bu kadar durmamızdan bizim ağıdığımız sonucu çıkarmamalıdır. Devrimciler mücadeleye atılırken kendilerini nelemler bekledikleri bilirler. Biz işkencenin sistematik olduğunu yani birkaç kötü niyetlinin işi olmadığını göstermek için işkence konusu üzerinde bu kadar duruyoruz.

Şu anda iktidarda bulunanlar bizlerin yargılanmasını uygun görmüştür. Bir duvar önüne çekilip kurşunada dizilebilirlik, buna gerek görülmez. Ama yargılamada usullere riayet edilmemekte. Emniyette aylarca süren işkenceler cezaevinde yıllarca süren baskılar oyunun kurallara göre oynanmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

Karşıt görüşlere sahip kişilerin oluşturduğu çevreler kendilerini yargı yerine koyup bizden intikam almaktadır.

A. T. Levent YAKIŞ

(Devrimci Savaş Birlikleri elemanı olmak ve bazı olaylara katılmak suçlamasıyla idam talebiyle yargılanıyor.)

"Öğrencilik yıllarımda sol yayınları okuyarak sol görüşü benimsedim, aydın bir genç olarak ülkemizin sorunlarına ilgi duyuyordum. Devrimci gençler arasındaki tartışmaları ve konuşmaları izledim ve bunlara katıldım. Bütün bunların sonucunda Marksist-Leninist dünya görüşünü benimsedim. Devrimci Yol Dergisi bana göre, Türkiye gerçeğini bilimsel sosyalist bir temelde değerlendiren, yorumlayan ve bu konuda bir takım siyasi tesbitler üreten bir yayın organıdır. Ben anlamda Devrimci Yolcuymum. Devrimci Yol Dergisi paralelinde fikre sahip bir devrimciyim."

Ali AKGÜN

(Devrimci Savaş Birlikleri elemanı olmak ve bazı olaylara katılmak suçlamasıyla idam talebiyle yargılanıyor. Ali Akgün, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı mahkemesinde görülen TARİŞ davasında da idam cezasına çarptırıldı. Ancak karar Askeri Yargıtay bozdu. Davaya tekrar görüldü.)

"Ben Devrimci Yolcuym, Marksist-Leninist görüşleri benimsiyorum, devrimciyim. Devrimci Yol örgütü adı altında bir örgütün varlığından, yani iddianamede sözedildiği şekilde hiyerarşik yapısı olan bir örgütün varlığından bilgim yok. Ben THKP-C görüşünü de benimsiyorum. Devrimci Yol görüşü ile THKP-C görüşü çelişmez. THKP-C Hareketinin önderi Mahir Çayan Türkiye devriminde ölümsüz önderdir.

Ben Ümit Sıkıyönetim mahkemesinde görülmekte olan davam sırasında geniş şekilde savunmamı yaptım. Tarih önünde kendimi suçsuz görüyorum. TCK'nın 146/1 maddesine göre İzmir'de yargılanmakta olduğuma göre bir sanığın iki defa idam talebiyle yargılanması gerekmediği kanaatindeyim. Bu nedenle iki davamın birleştirilmesini istiyorum."

Bünyamin İNAN

(Devrimci Savaş Birlikleri elemanı olmak ve bazı eylemlere katılmak iddiasıyla idam talebiyle yargılanıyor.)

"Ben devrimciyim ve Devrim-

ci Yol'da dile getirilen düşünceleri bütünüyle benimsiyorum ve savunuyorum. Bir devrimci olarak dalma faşizme direnmekten yana tavır aldım. Ve çalışmamı şu ilkeye dayandırmaya çalıştım: Faşist saldırılar karşısında geri çekilmek, susmak ve halkın dağılmasını savunmak, Kahramanmaraş katliamında da görüldüğü gibi bu saldırıların ve katliamların kolaylaştırılmaktan başka işe yaramaz. Kısacası faşizme karşı direnmek ve en uygun araçlarla savunma yapmak gerekmektedir. Bu düşünceleri tüm devrimci çalışmalarında temel ilke olarak gördüm ve savunum. Zaten şu anda da bu düşüncelerimden dolayı yargılanıyorum."

Hıdır ADIYAMAN

(Bazı eylemlere katılmak iddiasıyla idam talebiyle yargılanıyor.)

"Ülkemizdeki sosyal, siyasal ve ekonomik gelişmelerin yanı sıra MHP'li faşistlerin kitle katliamları, kahve taramaları, otobüs taramaları ve kendilerinin olmayan herkese ve her yere hedef gözetmeksizin saldırıların nedeniyle sola bir eğilim duydum. Bu eğilimim sol içerikli kitap ve dergileri okumamı da beraberinde getirdi. Okuduğum sol içerikli yayınlar arasında Devrimci Yol dergisi de bulundu. Ben devrimciyim, Devrimci Yol dergisindeki görüşleri benimsiyorum."

H. İbrahim ARI

(İdam talebiyle yargılanıyor.)

"İddianamede yer alan suçlamalar, çeşitli emniyet müdürlüklerinde 96 gün süren işkencelere dayanarak hazırlanmıştır. Bana, yakalandığım 11 Haziran 1981 tarihinden sonra Samsun, Sivas, Tokat ve Ankara'da tam 96 gün işkence yapıldı.

Ben Devrimci Yolcuym ve Devrimci Yol dergisindeki fikirleri savunuyorum. Amaç ve strateji tesbit edip o doğrultuda faaliyet göstermek devrimci bir partinin görevidir. Devrimci Yol partileşme süreci diye ifade edilebilecek bir amacı kendi güldemine getirip 12 Eylül 1980 öncesi yaşanan ilk savaş koşullarında faşizme karşı mücadele, kitlelerin faşizme karşı örgütlenmesini kendisine görev bilmiş, bu doğrultuda yayın faaliyetlerini sürdürmüştür."

Baha ÇETİNTAŞ

"EŞİME, KIZKARDEŞİME VE BANA AYNI ANDA İŞKENCE ETTİLER"

Mayıs ayındaki duruşmalarda sorgusu yapılan Mehmet Baha Çetintaş, mahkemede kendisine yapılan işkenceleri anlattı.

Devrimci Savaş Birlikleri elemanı olmak, KÖY-YSE İş Baş-

kam MHP'li Sadık Özkan'ın öldürülmesi, Ankara Emniyet Müdürü Asayiş Dairesi Başkanlığının bombalanması gibi olaylara katıldığı iddiasıyla idam talebiyle yargılanan Baha Çetintaş, ifadesinin ilk bölümünde Devrimci Yol görüşünü benimsediğini belirttiikten sonra emniyette kendisine yapılan işkenceleri şöyle anlattı:

"6 Şubat 1980 günü polislerin yaptığı baskın sonucu kaldığım evde yakalandım. Evimde yapılan aramada, elimdeki çekmececin gözünde sahte kimlik yakalandığı iddia edilmektedir. Bunlardan başka herhangi bir suç unsuru bulunmamıştır. Benim sahte kimliği ve gerçek kimliği ikisi bir arada idi, polis bunlardan hangisi sensin diye sordu. Ben de 'Baha Çetintaş'ım' diye gerçek kimliğimi gösterdim. Polislerden birisi 'sen Anadolu Topoğrafya bürosunun sahibisin, değil mi' diye sordu, bu konuda başka bir şey sormadan Gayrettepe'ye gittik. Gider gitmez işkenceye tabi tutuldum. Anadolu Topoğrafya bürosu ile ilgili birtakım şeyler söylüyorlardı. Bir bilgim olmadığı için herhangi bir yanırmı vermiyordum. Daha sonra çeşitli kişiler hakkında bilgi ve ilişki araştırıyorlardı. Bu konuda geçen isimlerden sadece Ali Başpınar ve Tayfun Mater'i tanıyorum. Bunların dışında hiç kimseyi tanımıyordum. Sonuç olarak İstanbul'da bir takım kişilerle ilişkilerim olabileceği, randevu vs. sorarak sürekli işkenceye tabi tutulur. Bu işkencelerin ilk gününde işkence yapılan yerin yan tarafından da kadın çılgınları geliyordu. Bu çılgınlıklar arasında 'hayır, bilmiyorum' şeklinde cevap verme söz konusu oluyordu. Bu sesten, yan tarafta eşime işkence yapıldığını anlamıyordum. İçinde bulunduğum şartlara rağmen buna tepki gösterdim. Bunun üzerine beni buradan alarak işkenceye başka bir bölüme devam ettirler. Falaka, vücudumun her yerine elektrik verme, kollardan kelepçe ile radyatör borusuna asarak penceresi ve kapısı açık olan yerde saatlerce bekletme ve benzeri işkenceler uyguladılar. Onların bütün cabalarına rağmen sordukları birtakım konulara cevap veremediğim durumda değildim ve sorgunun başında burada sizlere anlattığım birtakım gerçekleri sürekli tekrarlıyordum. Sahte kimlikle ele geçmiş olmam benim olanak dışıydı. Soruşturulması ve araştırılması gereken bir kişi olmam şeklinde önemli görüldüğü bir durum arz ediyordu. Ayrıca sürekli birtakım şüphe duydukları ilişkilerden bahsediyorlardı. Sonuç olarak bir defa da eşimle birlikte sorgu yerine götürüldük, daha doğrusu işkence yerine götürüldük. Fakat bana burada herhangi bir işkence yapılmadı, eşime de yapıldığını zannetmiyordum. Beni bulduğumuz yerden yan tarafta alarak hızlı bir şekilde soru soruyorlar ve bunun karşılığında aynı şekilde cevap vermemi istiyorlardı. Uzun süren bu tür sorgulamadan sonra bu yerden alınarak eşimin bulunduğu yere getirildim. Bu

Devamı sayfa 19'da

“Teorik Eğitim yazısı” üzerine bir eleştiri ve öneriler

Devrimci işçi'nin 18 ve 19'uncu sayılarında “Nasıl bir Teorik Eğitim” başlığı altındaki yazılarda önerilen “yeni başlayanlar” için “Sosyalizmin Öğrenilmesi ve Kavranılması”na yönelik “Klasik Eğitim Programı”, teorik eğitim faaliyetlerinde yanlış olan bir metodun tiplik göstergesi olması itibarıyla, ama sadece bu da değil, aynı zamanda Marksist metodun yanlış kavranıldığını bir sinyali olması nedeniyle de bizzat bir eleştirinin yapılmasını gerekli kıldı.

Eleştirimizin diğer yönleri de bu birinci eğitim programının (Klasik Eğitim Programı) önerdiği bazı kaynaklar ile daha derinliğine bir araştırmayı gerekli kılan ikinci programın, ancak o eğitim programını hazırlayanlarca anlaşılabilir olacak olan teknik şemasının hiçbir açıklama yapılmadan aktarılmasıdır. Dolayısıyla bu özellikler nedeniyle eleştirdik, sadece eleştiri düzeyinde kalmamalı, alternatif bir program önerilebilir.

“Nasıl Bir Teorik Eğitim” yazısının ikinci bölümünde yer alan program önerisi (birinci programı yeni başlayanlar için) 1975-76’larda hemen hemen tüm faaliyet alanlarında devrimcilerce yapılmaya çalışılan eğitim çalışmalarının programı hatırlatıyor. Gerçi böylesi bir programın, bir başka deyişle Marksizmin temel bilgilerini ve kavramlarını kavratmaya yönelik bir eğitimin bu türden bir metotla yapılması daha sonraki yıllarda aşılmıştı. Daha doğrusu hareketimizin merkezi olarak organize ettiği teorik eğitim çalışmalarında bu metod terk edilmişti.

Hepimiz biliriz ki böylesi bir eğitim programı genellikle, diyalektikle başlar ve diyalektikle biter. Çünkü, bir türlü diyalektik asıp toplumlar konusuna varamaz. Bunun bir nedeni, eğitim faaliyetlerinin önemsenmemesi dolayısıyla da disipline uygulanmaması ise de, temel nedeni; teorik-siyasal bir eğitimin, somuta ilişkin bağlantısı kurulmadan, kendi başına, yani soyutun soyutla üretilmesi olarak yapılmasının olağanüstü zorluğudur. Hele Marksizmle yeni karşılaşılanlar için ve daha da kötüsü burjuva eğitimindeki gerçek bağlantısı bir şekilde bilgi depolanması metodundan geçmemiş işçiler için bu metodun fazlasıyla ızdırıp verici olmasıdır.

Eğer birinci eğitim programı bu halıyla uygulanırsa sonuç, yukarıda bahsettiğimiz durumdan pek farklı olmayacaktır. Bu durumda düşmemek için, arkadaşların ikinci programın yöntemini incelemeleri yeterlidir. (Bu arada bu programın okuyucularca anlaşılabilirliği için onun teknik şemasının dili mutlaka düzeltilmelidir.) İkinci eğitim programının incelediği konulardaki yöntemi aslında birinci programın yönteminden tümiyle farklıdır. Birinci programın tersine her konunun girişi, somuta ilişkin sorunların sunulması ile başlar ve ancak bu sorulara açıklık getirmesi anlamında soyut bilgilere (ya da tarihe) başvurulur. Örneğin, örgütlenme ana başlığı altındaki konuya “bugün neden örgütlenme sorununu tartışıyoruz?” sorusu ile girilir ve ancak bu soruya verilen cevaplar bağlamında “Ne Yapmalı?” incelenir. Yani “Ne Yapmalı?”daki örgütlenme ile ilgili bilgiler kendi başına bilgiler olarak değil, günümüzde örgütlenme sorununun bizim için ihtiva ettiği problemler

itibarıyla, kendi somutumuzla temasa geçilerek kavranılır. Birinci programda ise, bunun tam tersi bir yaklaşım mantığı söz konusudur. İşe, kapitalizmi incelemenin, yani günün somutu incelemenin ilkel komünal toplumla başlanır, ve kronolojik bir bakışla çeşitli toplum tarzlarının geçerek kapitalizme varılır. Ama, Marksizmin öğrenilmesine yeni başlayanlar için bir toplum tarzından yeni bir toplum tarzına geçişi belirleyen sınıf mücadelelerinin dinamiği ve sınıfların varlığını bilmeden ilkel komünal toplumdaki kapitalizme gelinceye dek oluşan toplum tarzları ve onların birbirleri ile bağlantısı, hafızlanmış bir bilgi olarak değil, kavranılmış bir bilgi olarak bilinmesi, olanaksız olur bu yöntemle. Tam tersine, yeni başlayanlara, içinde yaşadığı gerçeklikten yani kapitalizmden kalkarak sınıflar ve sınıf mücadelesinin iletici dinamiği kavratıldığı noktada ilkel komünal toplum ya da kapitalizme gelinceye kadar toplumların geçirdiği tarzlar kavratılabilir.

Bu noktada, Marksist yönteme uygun bir eğitim yöntemi nasıl olmalıdır. Ya da bunun, Marksist yöntemle bağlantısı nasıl kurulur gelebiliriz.

Yöntem sorunu

Yukardaki soru dolaylı da olsa bize Marksist yöntem (diyalektik yöntem) sorununu tartışmamızı gerektiriyor. Marksist yöntem sorunu, Marksizmin ilgilendiği diğer alanlardaki sorunlar gibi Marksist çevrelerde tartışma ve tartışma konusudur. Dolayısıyla Marksist yöntem tartışmasını böylesi bir platformda da yapmak zorundayız. Ama şimdi, neden bir eğitim çalışmasının yöntemi, bize Marksist yöntem tartışmasını yaptırıyor? Bunu açmaya çalışalım.

Diyalektik yöntem, mantık ya da bilgi teorisi, aralarında belli farklılıklar olsa da aynı muhtevada belirlenmelidir. Yani hepsi de düşünce sürecine ilgilidir. Düşünce süreci, değişim niteliklerinde olan bilgilerin, üretilme sürecidir. Kısaca diyalektik yöntem bilmi üretme sürecinin biçimleri, yasaları ve işleyişi ile ilgilidir. Bir eğitim çalışması da bir anlamda bilgi üretme sürecidir. Örneğin konumuz olan bu eğitim çalışması, Marksizmi bilmeyen insanlara belli bir düzeyde Marksizmi bilir duruma getirmek istiyor. Dolayısıyla bu açıdan sözünü ettiğimiz eğitim programının yöntemi ile Marksist yöntem arasında incelenmesi gereken bir bağlantı söz konusudur. Tabii bu bağlantı sadece bu açıdan değil aynı zamanda birinci programın önderdiği literatürdeki bazı kaynakların, diyalektik yöntemin ve Marksizmin ekonomist-dogmatik bir yorumu olması nedeniyle de söz konusudur. Ve özellikle bu yönüyle eğitim programı ve Marksist yöntem bağlantısının tartışılması önem kazanmalıdır. Çünkü kanımız, yönteminden önderdiği kaynaklara kadar, programın sunduğu platformu hala Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumunun etki alanı dışında olmadığının. Bu nedenle bugün, Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumundan kopuşu tüm alanlarda sağlamamız

gerektiğini söylüyoruz. Bu ise, sadece siyasal düzeyde halledilebilecek bir sorun değildir. Siyasal düzeydeki kopuşa paralel bir kopuşun teorik düzeyde de, özellikle de teorik düzeyde, sağlanabilmesiyle olanaklıdır.

Bu noktada Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumunun diyalektik yönteme bakışı hakkında bir kaç şey söylemek gereklidir. Çünkü, program Marksizmi yeni öğrenenlere, yanlış bir yöntemle Marksizmi öğretmeye çalışırken aynı zamanda önderdiği literatürde de onlara Marksist yöntemi yanlış öğretmektedir. Öyleyse, programın tavsiye ettiği kaynaklardaki bahsettığımız Marksizmin yorumu diyalektik yöntemi nasıl ele alır? Bu türden bir Marksizmin yorumu, diyalektik yöntemi eleştirel bir düşünce biçimi ve gelişmeye açık bir yöntem olarak ele almak yerine onu kategorikleşmiş kapalı bir sistem halinde ön-sonu belli bir şeması olarak formüle eder. Böylece diyalektikliği, canlılığını soyutlayarak, maddeler haline sokmuş bir metodoloji kalıbı haline getirir. Oysa, “diyalektik, gerçekliğin herhangi bir alanına uygulanabileceğimiz bir şema değildir; olguların eksiksiz bir biçimde bir araya getirilişinin ve zahmetli bir çözümleştirmenin yerine geçen bir şey değildir.” Marks’a göre diyalektik yöntem, aslında, sorunu (yani herhangi bir somut deneyim konuyu) ele alma yöntemi idi. (Marks-Engels-Lenin, Felsefe Yazıları-Bilim Y.) İşte, Marksizmin diyalektik yöntemi ele alışıyla, Marksizmin ekonomist yorumunun ele alışı arasındaki temel fark budur.

Bu tartışmayı daha ileride kısken yapmak amacıyla keselim ve tekrar birinci programın yöntemi ve Marksist yöntem arasındaki bağlantı sorunuyla dönelim. Bilindiği gibi birinci program konuları açısından, diyalektikle başlayan sonra toplumlarla devam eden, oradan ekonomi politığı geçerek kapitalizmi-empiryalizmi inceleyen, sonunda da siyasal düzeye ilişkin olarak devlet ve faşizm konularını kapsayan bir sıralama içermektedir. Fakat bizi bu sıralamanın bir bölümü, Marksist yöntemin ne olup olmadığının açısından ilgilendirmektedir. Gerçi programın sıralamasının bütünü, hem Marksist yöntem açısından hem de pedagojik (eğitim bilimi) bir açıdan tartışma götürür. Ama bunu ilderde yapacağız. Şu anda bizi ilgilendiren ilkel komünal toplumdaki bağlantı kapitalist toplumda sonuçlanan sıralamadır. Başta da belirttiğimiz gibi, Marksist öğrenmeye yeni başlayanlar için bu sıralamanın (örneğin, ilkel komünal toplumdaki köleciye geçişin) nesnel ya da mantıksal ilişkisi, eğer sınıf mücadelesinin iletici, dönüştürücü fonksiyonu bilinmiyorsa, kavranamaz. İlkel komünal toplumdaki kapitalizme kadar tarihsel bir sürecin incelenmesinin amacı, yeni başlayanlara tarih bilgisini vermek olmasa gerek. Çünkü bu sıralamada incelenen, toplum tarzlarıdır. Yani, kapitalizme gelinceye kadar insanlığın geçirdiği tarihsel sürecin evrelerini, bu evrelerin iktisadi özelliklerini ve bu ilerleyişin temel yönlerini anlatmaktadır bu sıralama. İnsanlığın temel yönelimi ilerlemeye, bir alt toplum tarzından üst bir toplum tarzına geçişin ilerleyişidir. Bu ilerleyişin dinamiği ise üretici güçlerle üretim ilişkilerinin çatışmasının son tah-

lilde belirleyici olduğu sınıflar mücadelesidir. Marksizmi yeni öğrenenlerin tarihin derinliklerinde kalan bu toplum tarzlarını ve onların birbirleriyle değişimlerini anlayabilmeleri, üretici güçler, üretim ilişkileri, sınıflar ve sınıf mücadelesi gibi temel bilgilerin bilinmesinden geçer. Bu bilgilerin yeni başlayan için en tam kavranışı, yaşadığı somut gerçeklikle bağlantısı kurulduğunda mümkündür. Yani kavranılması bilgileri, yaşadığı somut gerçeklikten, kapitalizmden başlayarak ulaşılabilir. Bu da, sıralamayı tersine döndürmekle mümkündür. Marksist yönteme uygun olan da budur.

Marks’da insanlığın tarihsel ilerleyişini içerisinde geçirdiği evreleri ve bu ilerleyişin temel mantığını ortaya çıkartabilmek için, gerçek tarihi sıralamayı tersine çevirmiş ve incelemesine tersten başlamıştır. Önce kapitalist toplumdaki, bir başka deyişle somutun kalkmış ve böylece, sadece kapitalizmin işleyiş mantığını değil, tüm toplum tarzlarının işleyiş mantığını ve daha üst bir tarza geçişin en genel yasalını bulmuştur. Yöntemi konusunda Grundrisse’de şöyle der Marks: “Kapitalist toplum, üretimin en gelişmiş ve en çeşitli tarihsel örgütlenmesidir. Bu bakımdan bu toplumun ilişkileri ifade eden ve onun yapısını anlamamıza olanak veren kategoriler aynı zamanda geçmiş bütün toplum biçimlerinin örgütlenmesi ve üretim ilişkileri hakkında da, bir fikir edinmemizi sağlar, çünkü kapitalist toplum bu toplumların temel öğeleri ve kalıntıları üzerinde kurulmuştur, bunların bazıları kapitalist toplum içinde sindirilmişlerdir, diğerleri de salt bir iz olmaksızın kurtulup gerçek anlamlarına kavuşarak gelişmektedirler. İnsan anatomisi maymun anatomisinin anahtarıdır.” (K. Marks Grundrisse)

Marksizmin tarihsel incelemede kalkış noktası yani yöntemi böyledir. Programda ise kendisini açık şekilde ifade etmeye de bilincinde olunmasa da yaklaşım idealistçe bir yöntemdir. Soyutun (soyut bilginin) soyutta üretilmesidir. Bu yaklaşım 70’ler öncesi devrimcilerin yaygın bir şekilde uyguladıkları, bugün de bazı siyasal akımlarca uygulanan bir yöntemdir. Esasen bu yöntem, Marksizmin ve Marksist yöntemi çarpık bir şekilde kavranışına tekabül eder. Bu çarpık Marksizm, Marksizmin “belli” bir yorum biçiminin kaynaklarından beslenmenin bizlere kadar ulaşan kalıntılarıdır. Bunun tipik örneklerini 70 öncesi devrimcilerin, Türkiye’nin iktisadi-siyasi tahallillerinde buluruz: Günün Türkiye’sinin anlamak için Osmanlı İmparatorluğu’ndan hatta hızm amparatorları Selçuklu’lardan başladıkları ise...

Programın mantığı da budur: Madem ki Marksizme yeni başlanıyor öyleyse kapitalizmi anlayabilmek için, işe ilkel komünal toplumdaki bağlantıyı sonra öbür toplum tarzlarını öğrenmeli ve böylece kapitalizmin bilgisine ulaşmalı. Bizzat, tam tersinden, içinde yaşadığı somut gerçekliği temel alarak program. Çünkü yeni başlayanın bu konu ile ilgili (kapitalist toplumdaki ekonomik kategoriler, ya da çeşitli bilimlere bulunmuş veriler) somut olguların soyutlanması halleridir. Ve bu halleriyle yeni öğrenenler için kavranılması (ezberlenmesi değil) zor olduğu gibi, yaşadıkları somut gerçeklikle temasa geçiremediklerinde yanlış ya da şematik kavranılabileceklerdir de. Öyleyse eğitim faaliyetimizde ya da herhangi bir sorunu incelememizde yöntem nasıl olmalıdır? Bu ister Marksist bilgi teorisi gibi düşünce sürecinin özellikleriyle ilgili bir konunun incelenmesinde olsun, isterse de

verili bir toplumda siyasal ya da ekonomik bir olgunun (faşizm, emperyalist bağımlılık, vb.) incelenmesinde olsun, somuttan kalkmak ya da somutla bağlantılı olmak şeklindeki bir yöntem, yani diyalektik yöntem olmalıdır. Yalnız bu noktada, ampirik bir somutculuğa düşme tehlikesini unutmamak gereklidir. Bu ise, sadece görünen olaylardan, olgulardan hareket etmektir. Ampirizm, sadece görünen olayların bir başka deyişle algısı bilginin güvenilir olduğuna inanır. Aynı ampirizm için bilgi, özne-nesne özdeşliği bir başka deyişle, nesne ile nesnenin bilgisinin özdeşliği demektir. Bu nedenle ampirizmin somutu, görünen olaylarla sınırlıdır ve dolayısıyla bilgisi de sınırlıdır. Ama görünen olaylardan (fenomenlerden) elde ettiğimiz bilgiler belirli gerçekleri yansıtmalarına rağmen henüz bilgi hareketinin kısmi bir aşamasıdır, bu nedenle de yüzeyseldir, tek yanlıdır ve “şeylerin” özünü yansıtmaz. Şeylerin (nesnelerin) özünü, onun görünmeyen yasalını bilebilmek için ise, düşünce sürecinin kavramlarına daha doğrusu düşünce sürecinin kendisine ve soyutlanmasına da ihtiyacı vardır. Ve ancak, algısal düzeyde düşünce düzeyinin bütününe kapsayan bir bilgi hareketi nesnenin en yakın bilgisine ulaşabilir. Çünkü, Marks’ın dediği gibi, “verili somut, yaşayan bütünlüğün soyut, tek yanlı bir ilişkisi olarak gerçekliğe sahiptir.” (K. Marks-Grundrisse) Ampirik somutculuğun bu kalkış noktası ikinci ve daha derin bir hataya da yol açar; o da “verili somut”u, kalkış mantığı nedeniyle, “bütünsel somuttan” aynı zamanda da “tarihsel olduğun” kopartıp incelemesidir. Bu noktada “verili somut”, “bütünsel somut”, “tarihsel” gibi kavramları açmaya çalışalım. Verili somut derken, toplumsal yaşamın (ya da doğal yaşamın, ama konumuz itibarıyla doğayı bir kenara bırakıyoruz) çeşitli düzeylerinde (iktisadi-siyasi-ideolojik) ortaya çıkan herhangi bir olaydan veya olgudan bahsediyoruz. Örneğin, faşist bir parti ya da 12 Eylül Cuntası veya ihracata yönelik sanayileşme modeli gibi. Eğer bu tek tek olguları tek başlarına ele alıp, onları kapitalist Türkiye’nin ve emperyalist-kapitalist kampın (ki bunlar da “bütünsel somut”tur) iktisadi-siyasi düzeylerinin içerisinde incelemesek, bu tek tek “verili somut” olgulardan elde edeceğimiz bilgi eksik dolayısıyla da yanlış olacaktır. Ayrıca, tek tek “verili somut” olguların kendi tarihsel gelişimleri itibarıyla de incelemesi yapmazsak elde edeceğimiz bilgi yine eksik ve yanlış olacaktır.

Sonuç olarak diyalektik materyalizmden ampirik sapma, sadece verili bir somuttan kalkarak, maddeci bir yaklaşım yaptığını zanneder. Marksist yöntemde somuttan kalkmak bu değildir. Yukarıda Grundrisse’den yaptığımız alıntıdan da görüldüğü gibi Marks, toplum tarzlarının tarihteki sırasını terk ederek incelemesi son derece yanlış kapitalist toplumdaki bağlantıyı, böylesi bir somutluk anlayışı ile hareket etmemiştir. Kalkış noktası, kapitalist toplumun her düzeyinin karşılıklı ilişkilerinin bütünlüğüdür. Ayrıca, kapitalist toplumdaki tek bir kategoriyi (para, sermaye gibi) ele alırken de, onu, tarihsel gelişim içinde incelemiştir.

Bu nedenle, verili somuttan hareket ederken, onu, yaşayan bütünlükten kopartmak, onu tahlilde, tarihsel boyutu katmamak, maddecilik yaptığını sanarken i-dealistlik yapmak olabilir.

Sonuç olarak, birinci program gerek bazı bölümleri itibarıyla gerekse bütünü itibarıyla bilimsel olmayan bir bilgi üretme yöntemi

mine sahiptir. Örneğin, yeni öğrenenler, Marksizmin belli bir düzeyde bilgisine sahip olan kadrolar için bile ağır olan soyutlarmalardan, yani diyalektik materyalizmin, doğanın, toplumun ve düşüncenin en genel yasaları olan **soyutlamalardan** başlayarak Marksizmi öğretmek istemektedir. Ya da sınıflar ve sınıf mücadeleleri hakkında bilimsel bilgilere sahip olmayanlara toplum tarzlarını öğretmeye kalkmaktadır. Bu, soyutu (bilgiyi) soyuttan kalkanarak üretmek demektir. Bu haliyle bu bilgi, kesinlikle kavranılamaz, ancak ezberlenmiş bir bilgi olabilir. Böylece bir bilgi üretme yöntemi, tam da idealizme denk düşmektedir. Tabii çağdaş idealizme değil, ki idealizm, soyutu soyutta üretmeyi güçlü bir felsefi bilgi ile yapmaktadır. Bizim Marksizmi yeni öğrenenimiz için ise durum çok daha fecidir; onun elinde diyalektik diye ezberlenmiş, hiçbir işe yaramayan birkaç maddeden başka bir şey yoktur.

Ama bilinir ki, diyalektik yöntemin çok önemli bir işlevi vardır. Birinci programda olduğu gibi, onun işlevi diğer konulara eklenmiş bir "konu" olması değil, Marksistlerin, tüm sorunların incelenmesinde kullandıkları bir yaklaşım biçimi, bir yöntem olmasıdır. Bu nedenle Marksizmi yeni öğrenen, onu, kısmen Marksizmin klasiklerini incelemeye, ama esasen uzun bir teorik pratik bilgi savaşını kazanabilir.

Dolayısıyla, gerek Marksizmi yeni öğrenenler için, gerekse belli bir Marksizm bilgisine sahip olan kadrolar için kalıplaşmış, içinde yaşamın gerçekliği ve de haldeki siyasal-örgütsel sorunlarımızı, **somut olgular** olmalıdır. Böylece felsefe eğitimini bile politik-örgütsel sorunlarımızla bağlantısında yapabiliriz ya da Türkiye'ni iktisadi-siyasi durumunun incelenmesi faaliyeti içinde "yöntem" eğitimini mümkün kılabiliriz. Bu sayede yeni öğrenen, belki de Marksizmin bilimsel soyutlamalarına çok daha uzun yoldan varacaktır ama, sahip olduğu egemen ideolojinin "bilgileri", bilimsiz bir taraftan olacağı "ideolojikleştirilmiş Marksizmle" değil, yaşamın gerçek olguları ile yüklenecek. Marksizmin bilgisi, ezberlenmiş bilgi olmak yerine kavranılmış bir bilgi olacak, en önemlisi de bilgi üretiminin ve öğrenmenin sürekli bir çabayı gerektiren bir şey olduğu kavranılacaktır.

...

Şimdiye kadar birinciprogramın yöntemi Marksist yöntemle karşılaştırarak yanlışlığı açıklamaya çalıştık. Şimdi ise, ikinci eleştirimize, programın literatüründeki kaynakların bazılarına Marksizmi yeni öğrenenlere ne menem bir "Marksizm" öğretilebileceğine gelelim. Aslında bu, kısmen, birinci programın bilgi üretme yöntemine de kaynaklık eden bir "Marksizm"dir. Ekonomist Marksizmin popüler el kitapları olan bu bazı kaynaklardan Türkiye Sol'u (biz de dahil olmak üzere) fazlasıyla gıdasını almıştır. Bazıları bu "beslenme kaynaklarının" çok yararlı olduğunu söyleyebilir, ama artık bizim gıdamızı doğal kaynaklardan almamız bilmiyoruz.

Öyleyse programdaki bazı kaynaklar örneğin bize nasıl bir diyalektik yöntem (mantık) öğretirler? Dogmatik ve şematik bir düşüncenin üretilmesine ciddi katkılarda bulunan, ama bu arada bir kaçta bilimsel bilgi kırıntısı veren kaynaklardır bunlar; dolayısıyla dogmatizmden başka bir şey öğretmezler. Bu, mekanik bir maddeciliğin yöntemidir. Bu kaynaklardan ifadesini bulan diyalektik

tiğin en temel özelliği ontolojileştirilmiştir (varlık bilimi) bir diyalektik olmasıdır. Doğanın diyalektikliği, düşüncenin diyalektikliği birer bir yansıtılamaz bu; böylece doğanın yasaları en düşüncenin yasaları özdeşleşip düşünce süreci özgüllüğünü kaybeder. Dolayısıyla özne ile nesne, bilgi ile onun nesnesi bütünlüşür ve bunun sonucu olarak bilgi nesnenin tüm süreçlerinin ve yönlerinin bilgisini olarak mutlaklaşır. Ve dolayısıyla böylece bir "yöntem" in sahibi mutlak doğrudan tek doğruya kolayca ulaşabilir. Bu tür maddecilik için Lenin şunları söyler: "Diyalektik canlı, çok yanlış (yanlışın sayısı sonsuz çoğalı) bilgidi; gerçekliği doğru her ileriyeşimin yavaşlamasının sayısız incelikleri vardır (her inceliklerin bütünü doğru büyüyen bir felsefi sistemi vardır) içeriği budur. Diyalektik yansıma teorisine, bilginin oluşumuna ve gelişimine uygulamadaki yeteneksizliği, başlıca sakatlığı olan "metafizik" materyalizm ile karşılaştırdığında bu içerik ölçülemezcek kadar zengindir. Kaba, basit metafizik materyalizm açısından bakılan felsefi idealizm sadece bir saçmalaktır. Diğer yandan diyalektik materyalizm açısından bakılan felsefi idealizmin bilginin hatlarından, yanlarından, sınırlarından birisinin, maddeden ve doğadan çözülen tanımların mutlak a tek yanlışlık, abartılarak "taşkınca" geliştirilmesidir" (Felsefe Defterleri-Lenin) Lenin'in tesbitinde önemli olan şey, bilginin gerçekliği doğru ileriyeşiminde sayısız yönlerin olmasıdır. Ve dolayısıyla doğru bilgi (bilimsel bilgi), gerçekliğin sonsuz yönleri içinde ancak gerçekliğe en yaklaşık olandır ve böylece mutlak değil, izafidir. Bu nedenle idealizm, metafizik materyalizmin iddia ettiği gibi saçmalık değil, bilginin yanlarından birinin abartılmasıdır. Yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi bu kaynaklarda bize, Lenin'in belirttiği metafizik materyalizm gibi, bilgi ile nesnenin (gerçekliğin) sonsuz yönlerini özdeşleştirerek mutlak doğru, dolayısıyla tek doğru'nun olabileceğini dolaylıca dike ederler. Bu mantık siyasal dilde ifadesini tek doğru görüşü, tek doğru siyasal, tek doğru parti vs. şeklinde bulur. Dolayısıyla bu artık için "tek ve mutlak" doğru'nun dışındakiler saçmalaktır, Marksizmdir, gerçekliğinde de burjuva ya da haindir. Ve böylece bu mantıkla, örgüt içinde ortaya çıkabilecek farklı yorumların, gerçeklerin bazı yönlerinin ifadesi olabileceği düşünülmez ya da Marksizmin temelindeki farklı siyasal akımların her birinin gerçekliği belli yönleri hakkında doğrudan söyleyebileceği kabul edilemez. Çünkü mutlakla biri doğru söylüyordur, ötekiler ise bütünüyle yanlışlar. Böylece bu mantık için, sapma, gerçekliğin bir yönünün abartılması şeklinde ifade edilmesine yerine (her şart altında) hainlik diye ifade edilerek, dogmalıkla Sol içinde ve örgüt içinde şiddet yasallaşabilir. Böylece bir "diyalektik" sahip partilerde, onun için, "genel sekreterler ya oybirliğiyle seçilirler, ya da oybirliği ile hain ilan edilirler."

Anlatıklarımız Türkiye Sol'u nun örgüt içi ilişkileri ve birbirleriyle olan ilişkilerini anımsatmaktadır, ama bu doğaldır; Çünkü, Türkiye Solu yıllardır Marksizmi, bu mantığın gerçek sahibi olan Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumunun bu popüler el kitaplarından, kendi "yorumlarını" da katarak öğrenmektedir. Ve birinci eğitim programı da, Hareketimizin böylesi bir Marksizm yorumundan her düzeyde kopuşun gerekliliğini vurguladığı noktada, Marksizmi yeni öğrenenleri, bu "Marksizmin" ilginç bazı

popüler el kitapları ile beslenmeye çalışıyor.

Esasen, el kitapları ya da "işçiler için literatür" geleneği de bu mantıkla başlamıştır. Çünkü bilgi, nesnenin sonsuz yönleri ile özdeşleşen, eğitim ve bilgilene de artık gerçekliğin sonsuz yönlerine doğru sonsuz bir ilerleyiş olmaktadır. Sürekli araştırın, üretiği bilgiye bile "bilimsel bir şüphe" ile bakan bir eğitim olamaz artık. Olabileceği tek şey, bu "tek doğru" nun haplar halinde (el kitapları, işçi literatürü) "cahille re" yutturulmasıdır. Ama Bolşevikler 1900'lerin Rusya'sında işçilere Marksizmi Kapital'den öğretiliyorlarmış, ne gam!

Peki, bu kaynaklar bize, toplumsal süreç ve onun düzeylerinin (iktisadi, siyasi, ideolojik) karşılıklı ilişkileri hakkında (ki bu Marksizmin en temel sorunlarından biridir) nasıl bir dünya görüşü sunarlar? Yukarıda, yöntem konusunda ifade ettiğimiz mekanizmin doğal bağlaşı olan Marksizmin ekonomist yorumundan öte birşey sunmazlar, bu "bazı kaynaklar".

Marksizmin, siyasal ve ideolojik düzeyi son kertede belirlediğini söylediği ekonomist düzeyin, belirleyiciliği bire bir belirleyicilik olarak yorumlanır bu "Marksizm"de. Dogmatik-ekonomist yorum, diyalektik düşünce sürecinin özgüllüğünü yok ederken, toplumsal süreçte de, siyasal düzeyin özgüllüğünü yok eder. Bilginin nesne ilişkisinde doğanın kaderciliğini empoze ederken, insan eyleminin alanı olan toplumsal süreçte de ekonominin kaderciliğini empoze eder. Bu ilk düzeydeki kadercilik, tek bir dünya görüşünün, ekonomizmin mantıksal sonucudur.

İnsan iradesinden bağımsız yasalardan kadercilik bilimselliği ile çok "bilimsel" bir koku yayan bu mantık, esasen Marksizmden pozitivist (*) bir sapmadır. Ekonomizmin doğal bir sonucu olan bu kaderciliğin politik dildeki ifadeleri nelerdir?

Ekonomizmin mantığına göre, ekonomist yasalar, tıpkı doğa yasaları gibidir; nasıl ki doğada "gerçekmî yasası" insan iradesinden bağımsız ve insanları ancak onu bilmek ve ona uygun davranmak zorundaysa, ekonomist yasalar da böyledir. Sorun, onları tanımak ve onlara uyum göstermektir. Ama Marks bize, toplumsal süreci, insan iradelerinin karmaşık çatışmalarının yaşadığı ve insanların kendi tarihlerini kendilerinin yaptıkları bir alan olarak tanıtmıştır. Bu nedenle o, "filozofların idealist dünyayı yorumlamakla" kaldıkları ama artık "dünyayı değiştirmenin" gerektiriyi söylemiştir. Ekonomizmin mantığı ise, Dünyayı değiştirmek değil, dünyayı yorumlamak kalmaktadır. Değiştirme, insan eyleminin gerekli kılar, partinin iradesini, işçi sınıfının devrimci eylemini gerekli kılar. Ama eğer toplumsal süreçteki yasalar doğa yasaları gibi değişmez ise, bu noktada insan eylemine kalacak tek şey ona uyum göstermektir. Bu ekonomizmin rüyasıdır. Marksistler bilrlik, toplumsal sürecin yasaları doğadaki gibi hükümünü icra edemez, orada sınıfların iradesi vardır. Ve bu irade, toplumsal yasaları değiştirir.

İşte bu el kitaplarında bu nedenle, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki fark, her iki alanda da hükümünü icra eden bu doğal ekonomik yasaları, birinin (kapitalizmin) emri altına alamaması, diğerinin (sosyalizmin) emri altına alması şeklinde tarif edilir. Onun için, bu yasaların ortadan kaldırılması söz konusu değildir. Sorun, onlara uyumlu hareket etmektir.

İşte bu nedenle ekonomizm, kapitalizmin kendi bunalımı ile

sosyalizme varacağı mutlak bir kaderciliğe köşesinde tutulur.

İşte bu nedenle o, sosyalizmi üretici güçlerin gelişmesiyle kerrdiliğinden doğacağı günü bekler.

İşte bu nedenle, sınıfı toplumun egemenlik ilişkileri partide ve tüm toplumda yeniden üretilir. Çünkü ekonominin "doğal" yasalarına uymakla kendinizi görevlendirdiğinizde, onlar size bunları empoze eder. Empoze edilenden kurtulmak ise, sosyalist toplumun ilişkilerini insan iradesiyle, bilinçle, yani kitlelerin eylemliliği ile kurmaktan geçer.

İşte bu nedenle ekonomizmin kitabında, sosyalist bilincin (iradenin) sosyalist insanı yaratması görevi yaktır.

İşte bu nedenle, onun kitabında insan iradesinin, devrimci eylemin ifadesi olan DEVRİM yazmaz.

Görüldüğü gibi, birinci programın literatürü bizlere böylesi bir MARKSİZM yorumuyla beslemek istemektedir. Dolayısıyla teorik zeminde reel-sosyalistlerin mantığı ile beslenirken, teoride ondan kopuşun önemini hala farketmezken, politik düzeydeki kopuşun başını hakkında şüpheye düşmemek elde değil.

...

Sonuç olarak belki de bu masum faaliyetin (eğitim programı eğitim çalışması) bazı hatalardan bu kadar büyük sonuçlar çıkartılmasına itiraz edecek arkadaşlar olacaktır. Belki de bu eleştiriyi ya da daha da kapsamlısını, böylesi bir yaklaşımın gerçek sahipleri yönelmeyi daha uygun bulacak arkadaşlar da olabilir. Ama bunlar bize yanıtı yargılamaz.

1970'lerden beri, tıpkı 2. Enternasyonal'in iğrenç kokularını anımsatan bir "Marksizm" yorumu yayan günümüz ekonomizminden (reel-sosyalizm) her düzeyde kopuşun mücadelesini veren Devrimci Hareketimizin bugün gelinen noktada, önemli ölçüde reel sosyalistlerin ekonomist-dogmatik Marksizmleriyle beslenmiş kadrolarla bu mücadele yürüdürebilmesi olanaksızdır. Gelinen nokta, artık Polonya ve Afganistan olaylarıyla da mantığı gelisinin en tam sonuçlarına yaklaşmış olan böylesi bir "sosyalizm" in Türkiye Devrimci Hareketine ve halkımıza verebileceği hiçbirşey olmasındadır. Ama görülmektedir ki, bizler, bu "sosyalizm" den hala birşeyler alma çabasındayız. Bu açıdan asıl önem sahip olan, eleştiriyi bu "sosyalizm" in zaten ne menem sosyalistler olduğu açığa çıkması gerçek sahiplerine değil, kendimizdeki etkilerine acımasızca yöneltilmektedir. Ve ancak bu "sosyalizm" devrimciliği diye benimsediğimiz tüm kahlınların sorgulamadan geçirdiğimiz noktada devrimci Marksizm özgürce gelişebilir ve devrimin geleceği garantili altına alınabilir.

Bir genel başlangıç programı önerisi

Bugün Türkiye'de yaşayan herkes Cunta ve Evren gerçekliğinden haberdardır. Önemli olan bu gerçekliğin ülkemizdeki sınıflar mücadelesindeki yerini ve işlevini kavrayabilmektir. Bunun için ilk soru "Nasıl bir Türkiye'de yaşıyoruz?" olmalıdır. Bu soruyu yanıtlarken Evren'in ve kurumlaşmakta olan sivil-asker karması yönetimin bütün bir toplumu nasıl bir askeri kuşla yaşamına benzettiğini kavrayabilmeliyiz. Bunun için de ilk önce eğitim grubumuzdaki kişilerin geldikleri toplumsal kesimde (bunlar işçiler olabilir,

öğrenciler olabilir, ya da köylüler, küçük üreticiler olabilir) Genelari yönetiminin uygulamalarını açabilmeliyiz. Üstelik bu uygulamalara toplumun diğer kesimlerine yönelik uygulamalar arasında da benzerlik ve paralellik gösterebilmeliyiz. Bu noktada "Evren ve Generaller bunu niçin yapıyorlar", "kimlerin adına yapıyorlar", "onların bu yaptıkları hangi sınıf ve zümrelerin işine yarıyor", "onlar hangi sınıf ve zümrelerin çıkarlarını savunuyorlar" ve "bu yaptıklarıyla hangi sınıf ve kesimlere karşı davranıyorlar", "onların karşı oldukları sınıf ve kesimlerin çıkar ve istemleri nelerdir" sorularını ardarda sormalı ve bunu yaşayan somut hayattan canlı örneklerle yanıtlamalıyız. İşte tam bu noktada sorunun can alıcı halkasını yakalamalıyız: "Sınıflar mücadelesi ve sınıflar gerçekliği" artık eğitim grubumuzdaki arkadaşlarla birlikte Manifesto'nun ünlü ilk cümlesinden "Günümüze kadar varolagelen bütün toplumların tarihi sınıf mücadeleleri tarihidir" cümlesinden hareket ederek tarihin içinde geçiş ve geleceğe doğru bir gezintiyi çıkarabiliriz. Bu gezintide yolumuzu kaybetmemek için, Marksizm pusulasını, biran önce edinmek amacıyla ilk araştırma konularımız,

kapitalizmde işçi sınıfı hareketinin gelişimi ve bu gelişimin belirli bir dönemde Marksizmin ortaya çıkışı, Marksizmin ne olduğu (ve ne olmadığı), Marksizm ve işçi sınıfı hareketinin birleşmesi sonucu ortaya çıkan sosyalist hareketin amaçları olmalıdır. Bu noktada durulmalı ve Marksizmin ilk ede felsefesi, bilimi ve devrimci eylemi ile bir bütün olarak kavranılmalı, ondan sonra bu bileşenlerin her biri sıra ile açılmalıdır. Birinci olarak, Marksizmin yöntemi, diyalektik yöntem üzerinde yeni felsefe üzerinde durulmalıdır. İkinci olarak tarih bilimi, tarihi materyalizm ede alınmalıdır. İşte, Marks gibi kapitalizmin ekonomi politik ile başlanmalıdır ama burada Marksizmin eski ve yeni ekonomist yorumlarıyla aynı hataya ya da onların tuzağına düşmemek için tarih biliminin bir ekonomi bilimi olmadığı üzerinde önemle durulmalıdır. Tarih içinde Marks öncesinde ve Marks sonrasında günümüze değin kısa bir gezinti yaparak, doğa bilimlerinin yasalarından oldukça farklı olarak tarih biliminin yasalarından sınıf bilincinin ve eyleminin rolü kavranılmalıdır. Böylece eğitim çalışmamızın başlangıç noktasına, birçok kavramın bilgileye niden dönerken Marksizm ve daha sonra İkinci Enternasyonal'de sosyalist harekete egemen olan ekonomist yorum arasındaki can alıcı ayrım noktasına da parmak basmış oluruz. Bu nokta aynı zamanda Devrimci Marksizm ve 2. Enternasyonal revizyonizminin devlet ve devrim sorunlarına yaklaşımındaki farklılığı da açığa çıkarmaktadır. Aynı zamanda eğitim çalışmamızda hem yeni bir bölüm hem yeni bir döneme geçeriz: Konu sınıflama-sınıflar mücadelesi-devlet ve devrim, dönem ise, Lenin ve çağımızdır.

Okulamızın ve tartışmalarımız, Lenin'in özellikle bu konularda hareket ederek Marksizmi, ekonomist yorumun içine soktuğu bunalımdan kurtarıp geliştirdiği çağ, emperyalizmin ve devrim mücadelesinin emperyalizm çağında, kendi döneminde ve kendi toplumundaki çeşitli sorunlarına yönelik olmalıdır. Uluslararası sosyalist hareketin gelişimi Lenin'le bitmemektedir. Lenin sonrası önemli gelişmeleri Avrupa'da faşizm, Sovyetler Birliğinde sosyalizmi inşa mücadelesi, Doğu Av-

rupa'da halk demokrasileri, ulusal kurtuluş savaşları, Çin, Vietnam ve Küba-Nikaragua devrimleri, uluslararası sosyalist harekette ekonomizmin dogmatik bir yorumla yeniden ortaya çıkışı reel-sosyalizm, yeni sömürgecilik ve yeni sömürgelelerdeki devrimci mücadelelerdir. Bütün bunlara ilişkin asgari bir bilgilenmeden sonra, buraya kadar öğrendiklerimizin ve kavradıklarımızın ışığında, ülkemizdeki işçi sınıfı hareketinin ve devrimci mücadelenin gelişimi daha iyi kavranılabilir. Ve en sonunda artık çalışmamızın en başına dönüştürülen başlangıçta sorduğumuz soruları daha doğru yanıtlayabilir, bugünün gerçekliğini daha iyi kavrayabiliriz. Artık cevaplanması gereken sorular, bugün ne için ne yapılması ve bunun nasıl yapılması gerektiğidir.

Marksizm, (ortaya çıkışı, kaynakları, bileşenleri) ve onun (geçmişteki ve günümüzdeki) sorunları üzerine, gerek ilk başlayanlar gerekse daha sonraki bir okuma ile bilgilenmelerini arttırmak isteyen arkadaşlar için bir teorik eğitim programını şöyle bir kitap listesiyle düzenleyebiliriz.

Sol Y.

Daha ayrıntılı okuma için

- a) Tarihte Neler Oldu, Gordon Child, Alan Y.
- b) Feodal Toplumdan 20.yüzyıla, Leo Huberman, Dost Kitabevi Y.
- c) Birinci Enternasyonal, Jacques Ducloux, Öncü Y.
- d) Marksist Değer Teorisi, Mehmet Selik, Doğan Y.

f) Magri'nin Yazısı Dolayısıyla Marksist Parti Sorunu, Birikim S.24

D- Devlet

Marx/Engels/Lenin'de Devlet Kuramı, Birinci ve Üçüncü Bölüm, Moore, Teori Y.

2) Devlet ve İhtilal, Lenin, Bilim ve Sosyalizm Y.

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Kapitalist Devlet Sorunu, Birikim Y.

E- Emperyalizm ve Lenin'in düşüncesi

1) Emperyalizm, Lenin, Sol Y.

2) Lenin /2. Cilt/ H. Lefebvre, Anadolu Y.

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Lenin'in Düşüncesi, Lukacs, Belge Y.

b) Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm, Lenin, Bilim ve Sosyalizm Y.

F-DEVİRİM

1) Kesintisiz Devrim I.M. Çayan

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, Marx, Sol Y.

b) Fransa'da İç Savaş, Marx, Sol Y.

c) Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i, Marx, Sol Y.

d) Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim, Engels, Sol Y.

e) Paris Komünü Üzerine, Marx/Engels/Lenin, Sol Y.

f) İki Taktik, Lenin, Sol Y.

g) Spartakistler Ne İstiyor?, Belge Y.

h) Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi, Lenin, Sol Y.

i) Burjuva Demokrasisi ve Proleterya Diktatörlüğü, Lenin, Sol Y.

j) Dünyayı Sarsan 10 Gün, John Reed, Oda Y.

k) Ekim Devrimi Üzerine, Lenin, Ekim Y.

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Askeri Yazılar, Mao, Sol Y.
- b) Çin Üzerinde Kızıl Yıldız, Edgar Snow, Koray Y.
- c) Yoldaşımız Ho Chi Minh, Toplum Y.
- d) Yazılar, Ho Chi Minh, Toplum Y.

e) Halk Savaşının Askeri Sanatı, Giap, Yöntem Y.

f) Vietnam Kazanacak, Burchett, Teori Y.

g) Pekin Moskova Çatışması, Bilim ve Sosyalizm Y.

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşsiniz, Bilim ve Sosyalizm Y.

10) Askeri Yazılar, Che, Payel Y.

11) Che'nin Düşüncesi, Michael Lowy, Köz Y.

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Küba Komünist Partisi 1. Kongre, Sorun Y.

12) Portekiz, Yunanistan, İspanya'da Demokrasiye Geçiş Süreci (Askeri Diktatörlüklerin Bunalımı), Poulantzas, Belge Y.

13) Nikaragua Bir Kuvilım?, Birikim Y.

G- Türkiye'de sosyalist mücadele ve devrimci hareket

- 1) Toplu Yazılar, Mahir Çayan
- 2) Devrimci Gençlik Seçmeler
- 3) Devrimci Yol Bildirge
- 4) Devrimci Yol Siyasal Yazılar
- 5) Devrimciler Ne İçin Savaşıyorlar?

6) Devrimci Yol Seçmeler

7) Devrimci Yol Militanlarına

8) Direniş Cephesi 1-2-3

Daha ayrıntılı okuma için:

- a) Türkiye'de Sol Akımlar, Mete Tuncay, Bilgi Y.

b) TKP'nin Tarihsel Konumu, Mihri Belli

c) Türkiye'de Sol Hareketler, Acan Sayılan

d) Türkiye İşçi Sınıfı ve Mücadeleleri Tarihi, TİB

e) Türkiye İşçi ve Sosyalist Hareketi, Şişmanov, Belge Y.

f) Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye, 3. Cilt, Son Bölüm, Yarasi-mos, Gözlem Y.

g) Devrimci Yol Dergileri

h) Devrimci Yol Teorik Notlar 1-2

Kuşkusuz bu önerilen program ve sıralama mutlak doğru ve en iyi olarak değerlendirilemez. Amacımız (gerek sıralama, gerek içerdiği kitaplar itibarıyla) çeşitli eleştiriler ve düzeltmelerle daha doğru ve daha iyi bir program yaratmak olmalıdır. Üstelik bu program, kapsadığı tüm konularda, daha başka kitaplar ve makaleler eklenerek, çok daha zengin hale getirilebilir.

İkinci program hakkında bazı açıklamalar

Bir bütün olarak "Nasil Bir Teorik Eğitim" yazısına yönelik üçüncü eleştirimize şimdi geçebiliriz. Şu ana kadar eleştirmiş birinci programa (yeni başlayanlar için) yönelikti. Ama yazımızın başında, ikinci programın, yayınlanmış haliyle, okuyuculara ve bu programı uygulamak isteyen arkadaşlara kavranılamayacağını da belirtmiştik.

Bu nedenle şimdi, esasen ikinci programın açılımı, ya da nasıl uygulanması gerektiği üzerine birkaç söz söyleyeceğiz.

Tekrar hatırlırsanız ikinci program üç konudan oluşmaktadır:

1- Sosyalizmin Sorunları (Nasil Bir Sosyalizm?)

2- Türkiye Nereye Gidiyor?

3- Örgütlenme (Parti-Cephe Sorunları üzerine)

Ve her konunun kitap ve makale listeleri verilirken bir de çalışma planı, başka bir deyişle, soruna bakış perspektifi verilmektedir. Bizce kâşıkılık işte bu çalışma planında ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle burada söyleyeceklerimiz okuyuculara bir önceki sayıda verilen çalışma planıyla karşılaştırılmalıdır.

Diğer belirtilmesi gereken önemli bir nokta, bu eğitim programının literatürü, elimizde bulunan kaynaklarla sınırlanmıştır. Ve dolayısıyla kaynakların sınırlılığı inceleme konularını da sınırlamıştır. Bu nedenle ikinci eğitim programının konuları daha fazla kaynakla daha da detaylandırılabilir. Burada verdiğimiz kaynakların sayısı kadar kaynak eklenmelidir.

...

Niçin bu üç konu ele alınmıştır? Bizce bugün bir devrimci, ülkedeki devrimci mücadelenin bugünkü görevleri konusuna olduğu kadar uluslararası düzeyde sosyalizmin ve Marksizmin sorunlarına da eğilmelidir.

Zaten günümüzde artık bu sorunlar birbirlerini doğrudan etkilemektedirler. Marksizmin günümüzdeki bunalımı "Sosyalizmin Sorunları" bölümünde araştırılmaktadır. Ülkedeki devrim mücadelesinin bugünkü görevlerini, açtığı ki geçmiş ve gelecekteki olası ekonomik ve siyasal gelişmelerin ışığında belirleyebiliriz.

"Türkiye Nereye Gidiyor" bölümü bu soruları araştırır. Ve bütün bunların ışığında, "Ne tür Bir Örgütlenme ve Mücadele" soruları cevaplamaya çalışır. (Dolayısıyla burada olmayan diğer bir eğitim-araştırma konusu "Birleşik Devrimci Savaş"tır.)

1. Sosyalizmin Sorunları

Her konu itibarıyla araştırma ve eğitim faaliyeti somut duruma ilişkin soru/sorunların sorulmasıyla başlar. Sosyalizmin sorunlarında da başlangıç: Bugün sosyalizmin sorunları nelerdir? Ve Marksizmin dogmatik yorumunun "var olan sosyalist ülkeler" şahsındaki bunalımın boyutları nedir? ele başlar.

Kısaca bir durum tespiti yapıldıktan sonra bu görüntüyü nereden geliştireceğiz sorusuyla, Marksizmin platformunda ortaya çıkan ekonomizme tarihsel bir bakış yapılır. Ve 2. Enternasyonal'den Ekim devrimine kadarki süreçte Ekonomizm ile Marksizmin çatışması işlenir. Daha sonra Ekim devriminden günümüze SSCB'de sosyalizmin inşasında, Ekonomizmin iktisadi-siyasi-ideolojik düzeylerdeki doğuşu ve gelişimi incelenmeye çalışılır. İktisadi düzeyde sosyalizmin insanın ekonomist yorumu, siyasal düzeyde parti-devlet-sovyetler bağlamında kitlelerin yönetime katılımı ve yönetimi sorunu, ideolojik düzeyde ise Marksizmin dogmatik yorumunun vardığı boyutları incelenir, yalnız bu inceleme, 3. Enternasyonal ve SSCB ilişkileri, özellikle de SSCB'nin 2. Dünya Savaşı öncesi, sonrası dış politikası ve proleterya enternasyonalizmi bağlantısı kurularak değerlendirilir.

Ve sonra günümüzde varolan sosyalist ülkeler (Çin, Polonya ağırlıklı) irdelenir. Bu arada Marksizmin dogmatik yorumunun kendi içsel gelişiminin Polonya ve Doğu Avrupa ülkeleri itibarıyla vardığı boyutları da incelenir.

Ve incelenen noktalarla soyutlamalara gidilerek Marksizmin bu noktalardaki (Parti-devlet-sosyalist inşası, proleterya enternasyonalizmi) yaklaşımı incelenir ya da açığa çıkarılır.

Aksi kesmemesi için belirtmediğimiz bir noktayı sonda belirtelim. Bu konuda ilk soru sorulduktan sonra sosyalizmin sorunları olarak ilk ortaya çıkan SBKP-ÇKP çatışması ve bunun Türkiye'ye yansımada hareketimizin tavrı kasaca incelenir. Ayrıca hareketimizin bu konudaki görüşleri değerlendirilir. Ve bütün bunların ışığında "Nasil Bir Sosyalizm" sorusu araştırılır.

2. Türkiye Nereye Gidiyor?

Bu çalışmada esas olarak önümüzdeki dönem iktisadi ve siyasal gelişmelerinin neler olabileceği araştırılmaktadır. İlk olarak içinde yaşanılan siyasal ve iktisadi gerçeklik görüldüğü biçiminde sunulur. Daha sonra bu duruma nasıl gelindiği sorusu sorulur. Bu soruyu cevaplamak 1923'ten günümüze kadarki ekonomik ve siyasal gelişim öğrenilir. Bu da 12 Eylül öncesi ve sonrası diye iki dönemde ele alınır. Bu bölümde ağırlıklı 70'li yılların sınıf mücadeleleri incelenir, ve bu süreçte hareketimizin gelişimi incelenir. Daha sonra 75'lerden günümüze olan dönem daha ayrıntılı incelenir. Kapitalist sistemdeki 70'li yıllardaki son kriz, ülkemizdeki ithal ikameci modelin krizi, emperyalist sistemdeki yeni uluslararası işbölümü, Friedman'cılık, Türkiye'de 12 Eylül'den beri uygulanan "İhracata yönelik ekonomi" modelinin özellikleri ve yarattığı sorunlar araştırılır. Öte yandan 12 Eylül'den bu yana olan siyasal gelişmeler ele alınır. Böylece bir araştırma sonucunda, başlangıçta kabaca sunulan 12 Eylül sonrası gerçekliğine dönülür. Bu gerçeklik bu kez bir çok kavramlı bilgiye yeniden irdelenir. Bütün bunların ışığında önümüzdeki dönem olası gelişmelerinin neler olabileceği tartışılır.

3. Örgütlenme (Parti-Cephe Sorunu)

Örgütlenmeyle ilgili eğitim çalışmasına da "Bugün neden örgütlenmeye sorunu soruyoruz?" sorusunu sorulmasıyla başlanır. Bu soruyu ilk düzeyde ele alıp cevaplandırmaya çalışıyoruz. Birincisi var olan sosyalist ülkelerdeki partilerin ve bunların takipçisi KP'lerin bürokratlaşmış olumsuz örnekleri karşısında "Bu partilerin iç ilişkilerini üretmeyen bir örgüt nasıl olmalıdır?" sorusuna uluslararası Marksist çevrelere verilmiş tam bir cevabın olmaması, örgüt sorununun bir bunalımı doğurduğu için, bugün bizler de bu sorunu ilk elde bu bağlamda tartışmalıyız. Yani, Türkiye gerçekliğinde sınıfı toplumun ilişkilerini kendi bağında doğurmayan, demokrasisi yok etmeyen bir Marksist örgütün iç ilişkileri nasıl olabilir? sorusu bağlamında.

İkinci olarak, "Stratejimiz ve Türkiye'nin siyasal gerçekliğine uygun örgüt modeli nasıl olmalıdır?" bağlamında örgüt sorunu tartışıyoruz.

Uluslararası Marksist çevrelerde örgüt sorunu ve bunalımın incelenmesi, Komüntern ve KP'lerin ilişkilerinin tarihsel bir incelenmesi yapıyor. Ve bu tartışma ikinci bir soruyla genişletiliyor. Neden örgüt sorunu parti sorunu olarak inceliyoruz? Bu soru da iki düzeyde cevaplandırılıyor. 1- İş bölümünün ortaya çıkmasıyla siyasal düzeyde bir uzmanlık alanı olarak şekillenmesi nedeniyle. 2- Marksizmle işçi sınıfı hareketinin ayrı doğuşlarından dolayı, bilincin sınıfa götürlmesi gereği bağlamında partinin gerekliliği nedeniyle.

Ve bu tartışmalar yapıldıktan sonra "Ne Yapmalı?"nın incelenmesine geçilmekte. Orada da "parti-sınıf ilişkisi, parti-sınıf ilişkisinde ortaya çıkan sınıflar (sınıf indirgemeciliği, halkçılık vb.), "sınıf partisi mi değil mi?", "parti içi yaşam" gibi sorulara cevap

A- Sınıflar mücadelesi ve Marksizm

- 1) Direniş Cephesi, Sayı 1 (Bugünü anlatan gerekli bölümler okunmalı)
- 2) 12 Eylül Bildirisi FKBDK, Direniş Cephesi Sayı 2
- 3) Devrimciler Ne İçin Savaşıyor?
- 4) Komünist Manifesto, Marx/Engels
- 5) Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm, Engels, Sol Y.
- 6) Marx ve Engels, Lenin, Köz Y.

ya da

-Karl Marx ve Doktrini, Lenin, Bilim ve Sosyalizm Y.

Özellikle şu makaleler okunmalıdır:

*Karl Marx

*Marksizmin Üç Kaynağı

B- Diyalektik Materyalizm

- 1) Marx/Engels/Lenin, Felsefe Yazıları, Bilim Y.
- 2) Felsefe İncelemeleri, Marx/Engels, Sol Y.

Daha ayrıntılı okuma için

- a) Doğanın Diyalektiği, Engels, Sol Y.

- b) Anti-Dühring, Engels, Sol Y.
- c) Lenin ve Felsefe, Althusser, Birikim Y.
- d) Felsefe Defterleri, Lenin
- e) Teori ve Pratik, Mao, Sol Y.

C- Kapitalizmin ekonomi politiki ve tarihsel materyalizm

- 1) Marx, Engels, Lenin'de devlet kuramı, ikinci Bölüm, Moore, Teori Y.
- 2) Ücret ve Türkiye'de Ücretler, Sayfa 22-86, A. Dorsay/H. Sait, Bilim Y.
- 3) Ücret Fiyat Kar, Marx, Sol Y.

ve

Ücretli Emek Sermaye, Marx, Sol Y.

4) Kapitalist Devlet Sorunu, Önsöz, Birikim Y.

5) Kapitalizm Öncesi Üretim Biçimleri, Marx, Sol Y.

6) Alman İdeolojisi, Marx/Engels,

aranır. Daha sonra Türkiye somutunda parti sorunu ele alınır. Stratejimiz bağlamında parti modeli, demokrasi ve sosyalist ilişkilerin parti içinde inşası, 75-80 dönemi verileriyle parti modeli, parti ve kadrolar ilişkisi ve önümüzdeki dönemin koşullarına ve mücadelelerine uygun örgütlenme sorunları, konuları araştırılır tartışılır.

En son konuda Cephe sorunu. Bu incelemede de kısaca uluslararası düzeyde geçmişteki ve günümüzdeki Cephe örnekleri incelendikten sonra "yakın geleceğin muhtemel siyasal gelişmeleri bağlamında Cephe nasıl şekillenir", "Parti Cephe ilişkisi nasıl olmalıdır", "Cephe içi ilişkiler nasıl olmalıdır?" gibi soruların cevapları araştırılır.

Devrimci işçi'deki kaynaklar oldukça karışık bir biçimde basıldığı için, bu üç konuya ilişkin kaynakları, bazı düzeltme ve yeni düzenlemelerle yeniden yayınlamaya yararlı bulduk.

Sosyalizmin sorunları

- 1- Çatışma Türkiye ve Marksist Teori (Birikim sayı 10)
- 2- Uluslararası Sosyalist Hareketin Bunalım (Birikim, sayı 10)
- 3- Ekonomizm Konusu ve Marksist Tarihi Gelişim Teorisine Bir Bakış (1-2-3 Birikim, sayı 25,26,27)
- 4- Sosyalizmin Temel Sorunları Gündeme Gelirken (Birikim, sayı 45)
- 5- Revizyonizm Karşı Mücadele ve "Sosyal Emperyalizm" Teorileri (Devrimci Gençlik, sayı 3,8,9, 10)
- 6- Sosyalist Sistemin Parçalanması ve Sovyet-Çin kutuplaşmasında Tavrı (Devrimci Yol, sayı 6)
- 7- M-L Geçiş Dönemi ve Geriye Dönüş Sorunu (Devrimci Yol sayı 7)
- 8- Geçiş Dönemi Sorunları ve "Sosyal Emperyalizm" Sıfatları (Devrimci Yol, sayı 8)
- 9- Üç Dünya Tartışmaları Üzerine (Devrimci Yol sayı 13)
- 10- Burjuva Demokrasisi Proletarya Diktatörlüğü (Lenin-Sol Y.)
- 11- Halkın Devlet Yönetimine Katılımı (Lenin-İşık Y.)
- 12- Paris Komünü Üzerine (Marks/Engels/Lenin-İşık Y.)
- 13- Devlet ve İhtilal (Lenin Sol Y.)
- 14- Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi (Lenin, Sol Y.)
- 15- 3. Enternasyonal Belgeler (Belge Y.)
- 16- Sovyetler Birliği Sorunu, Murat Belge ve Ömer Laçiner'in yazıları (Birikim, sayı 30,31,32)
- 17- Gerratana'nın Yazısından esinlenerek Demokrasi ve Sosyalizm Üzerine Varyasyonlar (Birikim, sayı 36)
- 18- Sosyalist Toplumda İktidar ve Demokrasi (Birikim, sayı 32)
- 19- Sosyalist Düşünce Tarihi, Rosa Luxemburg'dan Seçmeler Bölümü (Belge Y.)
- 20- Emperyalizm Döneminde Sosyalizm Sorunları (Birikim, sayı 20,21)
- 21- Marksizmin Bunalımı (Birikim, sayı 38)
- 22- Lenin, Stalin, Leninizm (Birikim)
- 23- Sosyalist Demokrasi ve Proletarya Diktatörlüğü Kavramı (Birikim, sayı 39)
- 24- Anti-Faşist Savaşlarda Nasıl Bir Demokrasi (Devrimci Yol, sayı 37)
- 25- Yerel Yönetimler Üzerine (TİB Bülten, no:42)
- 26- CHP Hükümeti Üzerine, Üçüncü Bölüm (TİB Y.)
- 27- Polonya Yazıları (Devrimci İşçi, Nisan 82 Özel sayı)

Yardımcı Okuma

- a- Gorha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi (Marks/Engels, Sol Y.)
- b- Sovyet İktisadının Eleştirisi (Mao, Birikim Y.)
- c- Rosa Lüxemburg (T.Cliff, Anadolu Y.)
- c- Rosa Lüxemburg (T.Cliff, Anadolu Y.)
- d- Sosyal Emperyalizm Tartışmalarına İlişkin Bazı Eleştiriler Üzerine (Devrimci Yol, sayı 14)
- e- AEP,ÇKP'nin Revizyonist-Milliyetçi Üç Dünya Teorisine Karşı Çıkıyor, sayı 6 DY.)
- f- Bir "Üçüncü Yol" Arayışı Üzerine (Birikim sayı 11,12)
- g- MAO (Birikim, sayı 36)
- h- Çin'deki Gelişmeler (Birikim, sayı 49)
- i- FKP'nin Proletarya Diktatörlüğünü Kaldırması Kararı Üzerine Yazılar. (Özellikle Laçiner'in yazısı, Birikim, sayı 16)
- j- Doğu Avrupa Komünizmi Üzerine Bütün Yazılar (Birikim, sayı 49)
- k- Avrupa komünizmi Sayısı (Birikim, sayı 40-41)
- l- H.Brader ile Bir Görüşmenin Kaydı (Birikim, sayı 49)
- m- Gerratana'nın Yazısı (Birikim, sayı 36)
- n- Buharin'in Savaş Dönemine İlişkin Tezleri (Birikim, sayı 31)
- o- Modern Revizyonizmin Tezleri (İlerleme, Kapitalist Olmayan Yol, İleri Demokrasi) (Devrimci Yol, sayı 345)
- p- Marksizm ve Sovyet Toplumu (Birikim, sayı 35)
- q- Çin Kültür Devrimi (iç çeviri)
- r- Polonya Üzerine (iç çeviri)
- s- Budapeşte 56 Üzerine (iç çeviriler)
- t- Afganistan Olayı (Birikim, Özel Sayı)
- u- SSCB'nin Afganistana Müdahalesi Üzerine (Devrimci Yol, sayı 34)

Türkiye nereye gidiyor?

- 1- 12 Eylül Öncesi (Kronolojik sıra içinde okunmalı)
- 1- Siyasal Yazılar Devrimci Yol (Sayı 1-26 başyazılar)
- 2- Devrimci Yol Özel Sayı 14
- 3- Devrimci Yol başyazıları (Sayı 28/29/32/33/34/35/36/37)
- 4- Devrimci Yol siyasal gelişmelerle ilgili orta sayfa yazıları (Sayı 23/24/27/28/29)
- 5- Devrimci Yol sayı 24, 28 son sayfalar (ve sayı 36'daki Ortadoğu yazısı)
- 6- Maraş'tan Sonra (Birikim, sayı 46)
- 11- 12 Eylül
- 1- Devrimci Yol Ekim 80 değerlendirmesi: Bugünkü Durum ve Görevlerimiz.
- 2- Devrimci Yol Kasım 80 değerlendirmesi (Sayı 38)
- 3- Devrimci Yol Ocak 81 değerlendirmesi

Yardımcı Okuma

- a- Ögüzen Müftüoğlu ve Nasuh Mitap, Mahkeme Sorgulan (ilgili bölümler)
  - b- Faşizm (Birikim, sayı 5)
  - c- 12 Mart Üzerine (Birikim, sayı 8)
  - d- 73-75 Dönemi (Birikim, sayı 9)
- III- 1923'ten 12 Eylül'e İktisadi Politika'nın Gelişimi ve Krizi
- 1- Emperyalizm (Devrimci Yol, sayı 15,16)
  - 2- Kesintisiz 2-3. III. Bunalım Dönemi (M.Çayan)
  - 3- Emperyalizm (Birikim, sayı 20)
  - 4- "İhracata Yönelik Ekonomi" Tartışmaları Üzerine (TİB, Bülten No:55)
  - 5- Türkiye Ekonomisinde Bunalım Cilt 1 (M.Sönmez, Belge Y.)
  - 6- Kriz Üzerine (Keyder, Toplum ve Bilim Y., sayı 14)

Yardımcı Okuma

- a- Emperyalizm, Azgelişmişlik ve

- Türkiye (Keyder, Birikim Y.)
  - b- Türkiye Ekonomisinin 50 Yıllık Gelişimi (ODTÜ-İFOD Y.)
  - c- Türkiye Ekonomisine Yön Veren Holdingler (TİB Y.)
  - d- CHP Hükümeti Üzerine (TİB Y.)
  - e- Kapitalist Devlet İşletmeleri ve Türkiye (Mustafa Sönmez, TİB Y.)
  - f- Emperyalist Sistemde "Kontrol Sanayii" (Nora Şeni, Birikim Y.)
  - g- Yeni Emperyalizm Teorilerinin Eleştirisi (Gülalp, Birikim Y.)
  - h- Az Gelişmiş Ülkelerde İhracata Yönelik Sanayileşme (Berksoy, Belge Y.)
  - i- Uluslararası Yeni İş Bölümü ve Serbest Bölgeler (Belge Y.)
  - j- Ekonomik Buhran ve "Üçüncü Dünya" Ülkelerinde Devlet (A.G. Frank, (iç çeviri)
  - k- Sosyalist Ülkeler, Emperyalist-kapitalist Ülkeler ve Geri Baraklırılmış Ülkeler Arasındaki İlişkiler (iç çeviri)
  - l- Nora Şeni'nin Makalesi (Toplum Bilim, sayı 14)
  - m- IMF Kısıncında Türkiye (Yalçın Doğan, Toplum Yayınları)
- IV- 12 Eylül'ün İktisadi Politikası
- 1- Türkiye Ekonomisinde Bunalım (Cilt 2) (M.Sönmez, Belge Y.)
  - 2- 24 Ocak-12 Eylül Türkiye Ekonomisi (Demokrat Türkiye, sayı 1-2)
  - 3- Kriz Kafaoglu Üslubuyla Çözülmez (Demokrat Türkiye, sayı 8)
  - 4- 12 Eylül 80-82 (Demokrat Türkiye, sayı /)
  - 5- Türkiye Burjuvazisi Yol Ayrımında (Demokrat Türkiye, sayı 11)

Yardımcı Okuma

- 1- Friedman Modeli Kısacasında ŞİLİ (Belge Y.)

V- 80'lerde Dünya ve Türkiye'de Siyasal Gelişmeler

- 1- Dünyada Neler Oluyor? (Alternatif Y.)
- 2- Direniş Cephesi 1, (Cephe Platformu)
- 3- 12 Eylül Hedeflerine Ulaşılabili-

- yor mu? (Devrimci İşçi, Nisan 82)
- 4- TÜRK-İŞ Kongresi
- 5- Anayasa (Birikim Y.)
- 6- Direniş Cephesi 2 (Anayasa Özel Sayısı) (Devrimci Yol'un Yazısı)
- 7- Direniş Cephesi 3, "Anayasa Referandumunu, Sonuçları, Önümüzdeki Dönem ve Görevlerimiz"
- 8- Demokrat Türkiye (Sayı 13,14, 15, siyasal haber-yorumlar)

Örgütlenme

- 1- İşçi Sınıfı Partisi Üzerine (Marks/Engels/Lenin, Sol Y.)
- 2- Ne Yapmalı Üzerine Düşünceler (Birikim, sayı 14,15)
- 3- Ne Yapmalı? (Lenin, Sol Y.)
- 4- Bir Adım İleri İki Adım Geri (Lenin, Sol Y.)
- 5- Örgütlenme Üzerine (Lenin, Sol Y.)
- 6- Birlik Sorunu (Lenin, Sol Y.)
- 7- Tasfiyecilik Üzerine (Lenin, Sol Y.)
- 8- Kitle İçinde Parti Çalışması (Lenin, Ser Y.)
- 9- Bildirge Devrimci Yol
- 10- Parti Sorunu Hakkında (Devrimci Yol, sayı 9)
- 11- Partileşme Sürecine İlişkin Bazı Eleştiriler ve Parti Sorunu (Devrimci Yol, sayı 15)
- 12- Parti-Cephe İlişkileri, Direniş Komiteleri ve Partileşme Süreci (Devrimci Yol, sayı 16)
- 13- Geçmiş Hareket, Bugünkü Görevler ve Devrimci Hareketin Geleceği (Devrimci Yol, sayı 14)
- 14- Devrimci Hareketin Bugünkü Görevleri ve Mücadele Biçimleri Sorunu (Devrimci Yol, sayı 20)
- 15- Demokratik Merkezizetçilik Üzerine (Devrimci Yol, sayı 20)
- 16- Halkın Kurtuluşu Oportünistlerinin Askıcı Dönükler Şahsında Devrimci Hareketimizi Eleştirme Sahtekarlığı (Devrimci Yol, sayı 22)
- 17- Faşizme Karşı Halkın Direniş Komiteleri (Devrimci Yol, sayı 30)
- 18- Faşizme Karşı Birleşik Direniş Mücadelesi (Devrimci Yol, sayı 29)
- 19- Bazı Arkadaşların Direniş Komiteleri Değerlendirmeleri (Devrimci Yol, sayı 33)
- 20- 1 Mayıs 80 Birleşik Eylem

- Değerlendirmesi (Devrimci Yol, sayı 35)
- 21- 3. Enternasyonal Belgeler (Belge Y.)
- 22- Faşizme Karşı Birleşik Cephe (Dimitrov, Ser Y.)
- 23- Faşizm ve Anti-faşist Güçbirliği (Thorez, Ser Y.)
- 24- Nikaragua Bir Kuvım mı? (Birikim Y.)

Yardımcı Okuma

- 1- Magri'nin Yazısı Dolayısıyla Marksist Parti Sorunu (Birikim, sayı 24)
- 2- Magri'nin Yazısı (Birikim, sayı 24)
- 3- Sosyal Demokrasi ve "Gerçek Sosyalizm" Arasında Olan Marksizm, (Poulantzas, iç çeviri)
- 4- Fraksiyonlaşmaya Karşı Parti Bütünlüğü (Lenin, iç çeviri)
- 5- Kollektif Çalışma (Slepov, iç çeviri)
- 6- Pembe Broşür (Devrimci Yol)
- 7- Rosa'nın Eleştirileri ve Lenin'in Yanıtı (iç çeviriler)
- 8- Son Mektuplar (Lenin, Ser Y.)
- 9- Katıksız Kendiliğindencilik (Gramsci, iç çeviri)
- 10- Mexico City'de Buluşma (Şili Solu) (iç çeviri)
- 11- El Salvador Dosyası (iç çeviriler)
- 12- Daniel Ortega (Nikaragua) ile Röportaj (iç çeviri)

dipnot

* : Pozitivizm, toplumsal sürecin ve düşünce sürecinin yasalarını doğa yasalarıyla aynılaştıran, felsefenin problemlerini deneye inceleme olanaksız olduğu için reddeden subjektif idealist bir akımdır.

Doğa yasalarının karakterini toplumsal süreç yasalarına da aktardığı için bu akımın politikadaki görünümü "tarihsizlik"tir. Bu "bilimsel" görünümü tarafsızlık burjuva sistemin ebediliğini ispat etmeye yarayan bir tarafsızlıktır.

Bu akımın en önemli temsilcisi Auguste Comte'dur.

kında idam cezası verildi.

235 sanığın yargılandığı davada 4 sanık ömür boyu hapse mahkûm olurken, 114 sanık hakkında da 3 ile 24 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi. Aynı davadan 112 sanıkta beraat etti.

Halkın Devrimci Öncüleri davasında 9 idam karar verildi

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan Halkın Devrimci Öncüleri davasında 9 sanık hakkında idam cezası verildi.

8 sanığın ömürboyu hapis cezasına çarptırıldığı davada 41 sanığa 4 ay ile 24 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi. Aynı davada 31 sanıkta beraat etti.

2 Devrimci Yol davasında 28 idam isteniyor

Geçtiğimiz ay devam edilen Ege ve Ankara Seyranbağları Devrimci Yol davalarında toplam 28 hakkında idam cezası istendi.

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde görülen 182 sanıklı Ege Devrimci Yol davasında 17 sanık hakkında idam istenirken, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde devam edilen Ankara Seyranbağları Devrimci Yol davasında 11 sanık hakkında idam cezası istendi.

49 İDAM KARARI DAHA

49 devrimci hakkında daha idam kararı verildi. Geçen ay sonuçlanan 2 PKK davasında toplam 40 sanığa idam cezası verilirken, İstanbul'da sonuçlanan Halkın Devrimci Öncüleri davasında 9 sanığa idam cezası verildi.

Son idam kararlarıyla 12 Eylül 1980'den bu yana haklarında idam cezası verilen sanık sayısı 131'e infaz edilen idam cezaları 29'e ulaştı.

Diyarbakır'da sonuçlanan PKK davasında karar 35 idam

572 sanıklı Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman grubu PKK davası Mayıs ayı

içinde Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlandı, 35 sanık hakkında idam cezası verildi. 19 sanığın ömürboyu hapse mahkûm olduğu davada, 340 sanığa 3 ile 36 yıl arasında değişen ağır hapis cezaları verilirken 178 sanıkta beraat etti.

Sonuçlanan PKK Urfa-Viraneşir davasında 5 idam karar verildi

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan PKK Urfa-Viraneşir grubu davası sanıklarından 5'i hak-

Avrupa çalışmalarımıza genel bir bakış ve bazı öneriler

Mehmet Ali Tekin

Almanya'da uzunca süre çalışmış bir Devrimci Yol militanıyım. Çeşitli nedenlerle buralardaki faaliyetlerden uzak kaldım. Bu uzak kalış, benim de bir parçasını oluşturduğum hareketimize dışardan bakabilme şansını verdi. Özellikle son bir yıldır süren ve Devrimci İşçi sütunlarında devam eden tartışmaları yakından izlemeye çalıştım. Gelişmeleri yakından takip edememiş olmakla birlikte tartışılan sorunlar üzerine görüşlerimi dile getirmek istiyorum. Bugüne kadar yapılan geçmiş faaliyetlerimizin değerlendirilmesine ve önümüzdeki görevlere ilişkin tartışmalara yeni boyutlar katmak, tartışılmayan veya ayrıntı olarak görülen ve unutulmuş bazı konulara değinmek istiyorum.

Göçmen ve sürgün devrimciliği

Avrupa'da devrimci hareketimiz oldukça önemli bir evreden geçiyor. Türkiye'de alınan ağır darbelerin yaşıyan yenilginin zorunlu sonucu Avrupa oldukça önem kazandı. Kendi görevlerinin ve boyutlarının ötesinde bir yığın başka işin üstesinden gelmek zorunda yurtdışı. Yerine getirmek zorunda olduğu görevlerde ciddi bir nitelik ve nicelik artışı söz konusu. Özellikle yenilgi ile birlikte oldukça fazla sayıda kişinin yurtdışına çıkması doğrudan ülkeye yönelik politik faaliyetleri yurtdışına kaydırmış durumda. Yeni bir alan ve yeni görevler dizisi söz konusu. Bu yeni alanı "SÜRGÜN DEVRİMCİLİĞİ ALANI" olarak adlandırmak istiyorum. Doğrudan Türkiye devriminin sorunlarını konuşulduğu, tartışıldığı ve sadece oraya yönelik işlemler yapılmaya çalışıldığı bir alan bu. Türkiye'den gelen aydınlar, sanatçılar, sol hareketlerin kadroları, politik takip nedeniyle yurtdışına taşınmış politik hareket merkezleri v.b. bu alanın içindeler. Ve Avrupa'da eskiden beri var olan bir başka alanın bulunduğu alanlarla ve o alana da seslenerek faaliyet yürütüyorlar. Avrupa'da uzun süredir gelişmeye başlayan bir diğer alan ise "GÖÇMEN DEVRİMCİLİĞİ ALANI". Özellikle buralarda çalışan işçilerimizin sorunları etrafında oluşan, Türkiye devriminin motiflerine ve taleplerine göre şekillenen bu alanın kendine has sorunları, problemleri var. Devrimci İşçi sütunlarında bu alanın nasıl ele alınması gerektiği, Türkiye devrimi ile ilintisi v.b. üzerine uzun tartışmalar oldu. Hala da oluyor. Ben bunları yeniden ele almayı gerekli görmüyorum.

Avrupa'da bugün Türkiye'liğin içinde bulunduğu politik hareketliliğin unsurlarının daha iyi anlaşılabilmesi için yaptığım (belki bazılarına biraz mekanik gelebilecek olan) sürgün ve göçmen devrimciliği ayrımı çeşitli konulara kaynaklık ediyor. Gerek Türkiye'ye yönelik devrimci görevlerin doğru yerine getirilmesi, gerek göçmen işçilerin sorunları doğrultusunda sınıhtan bir mücadeleye varılabilmesi bu ayrımın gerçekliğini göstermektedir. Bu ayrımın özellikle alanların ayrı ayrı görevlerinin farklılığını vurgulamak açısından da zorunlu.

Öncelikle bir varsayımın hareket ediyor. Sürgün devrimcileri öncelikle ve ağırlıklı kendi ülkelerinin sorunları ile uğraşmak durumundadırlar. Bunlardan Avrupa'daki göçmen işçilerin sorunları ile uğraşmalarını istemek, çalışmalarında bu ala-

na ağırlık verilmesini beklemek haksızlık olur. Tıpkı Avrupada göçmen işçileri örgütlemeye görevi ile yükümlü olanlardan Türkiye devrimci mücadeleye ve örgütlenme sorunlarına birinci elden ağırlık vermelerini beklemenin yanlış ve haksızlık olacağı gibi.

Bu çok basit herkes tarafından görülebilen şeyi tekrar etmek garip gelebilir. Ama bilince çıkarmak açısından ikinci önemli bir varsayım da şu: Türkiye devrimi hepimizin önüne ortak bir hedef olarak durduğu ölçüde, Türkiye'li olma ögesinin ve bunun doğal ürünü değer yargılarının ve buna has siyasal şekillenmelerin bizleri belirlediği süreç göçmen devrimciliği kendisini sürgün devrimciliğinin isteklerine ve çıkarlarına göre ayarlamak zorunda. İşin doğası gereği bu böyle. (Öte yandan, doğrudan Türkiye devrimi sorunları ekseninde şekillenmeyen ağırlıklı Avrupa toplumunun motiflerine belirlenen siyasal şekillenmeler çok uzun vadede oluşabileceğini de görmek gerekiyor. Özellikle Almanya'da Yeşillerin hareketi içindeki yabancılar faaliyetinde bunun ilk ipuçlarını görmek mümkün).

Avrupa'da yaşayan Türkiye'li (geri dönme kararı verenler ve kararsızlar dışında) giderek, buralarda kesin kalma tercihlerinin doğal sonucu olarak Türkiye sosyal gerçekliğinden uzaklaşacaklardır. Türkiye'li devrimci hareketler ise giderek uzaklaşan bu sosyal gerçeklikle ilgili bağlarını daha sıkı ve güçlü hale getirmeye çalışacaklardır. Özellikle 12 Eylül yenilgisine sonrası yurtdışının artan önemi ve buralarda duyulan ihtiyaç bu alanla sınırlı ilişkilerin kurulmasını daha bir zorunlu kılıyor. Türkiye devrimci hareketleri Avrupa'ya daha fazla abanmak zorundadır. Ondan daha fazla maddi manevi yardım isteyecek, (belki de bu isteme hiç azalmadan, devrimden sonra bile durmadan artacak). Ve bu konuda yaşayan işçilerin sorunları ile fazla ilgilenmedikleri görülecek. "Elbette ilgilenmek gerek" gibi genel sözlerden öte birşey duymak pek mümkün değil.

Bu nokta, özellikle yıllardır Avrupa'da çalışan devrimci hareketlerin buraya özgü çabalarını hayata geçiren unsurlarına kabul edilmekte biraz zorlanıyor. Görüntüsü tek yanlı ve tek yönlü olan bu ilişki doğası gereği rahatsızlığa yol açıyor. Sorun bu iki alanın doğal uyumunu yaratmaktan geçiyor. Yukarıdaki varsayımlar ışığında da olsa bu uyum sağlanabilir. Bu ilişki devrimci devrimciliği "veren" olma konumu nedeniyle gitgide artan ölçüde daha fedakar olmak zorunda. İlişkilerde ve görevlerde eşitlik değil, bir anlamda tek yanlılık ve bir yanın belirleyiciliği önemli bir ilke olmalı. Bu yanlış bir tez olabilir mi? Elbette olabilir ve buna karşı çıkılmak istenebilir. Fakat Türkiye'li devrimci hareketler (doğruluğu ve yanlışlığı bir kenara) buradaki işçilere doğrudan seslenme konusunda kalabilirler. Bu dönemin özelliği açısından da böyle geçici bir dönem Türkiye Avrupa'ya çok daha fazla ihtiyaç duyuyor. Sorun bu, ve göçmen devrimciliği bu ihtiyaca yeterli cevap veremese, kendini bunun önüne bir engel olarak dikmeye çalışırsa bu ciddi bir rahatsızlık kaynağı olur.

Bu iki alan arasında uyum nasıl sağlanabilir? Çalışma alanları ve görevler arasında sınıhtan bir bağ nasıl kurulabilir? Bu noktada başlangıç noktası olarak ayrı sosyal olguların varlığını kabul etmek şart gibi geliyor bana. Eğer (beğenelim ve beğenmeyelim) farklı gerçeklikleri kabul etmezsek ve bu gerçeklikleri tanımaz-

sak sıhhatli çözümlere ulaşamayız. Bu gerçekliği tanımamanın ve kabul edememenin en önemli göstergesi sık sık bunları karşı karşıya getirmeye eğilimimizdir. Ben de bu iki ayrı gerçekliğin sıhhatli bir uyumuna ulaşmak için ayrı ayrı özelliklerini bilmek abartıyorum. Çünkü bizlerde egemen olan eğilim, farkı görmemizden gelecek karşı taraf için aşırı yargıcı olmaktadır. Her iki gerçekliğin kendinden kaynaklanan eksiklik ve yanlışlıkları var. Bizler bu eksiklikleri görmede uzmanız, bunu görüyoruz. Ama bunları özellikle kullanmayı tercih ediyoruz. Göçmen ve sürgün devrimcilerinin sorunlarına yaklaşımda kendisini gösteren bu tavır alış "bir-birimizi tamamlamak yerine, eksik yanları diğerini batırmak için kullanma" olarak özetlenebilir. Yani eleştiri de "olumsuzluk" ve "yıkıcılık" ilişkilerde daha öne çıkıyor. Yapıcı ve tamamlayıcı olamıyoruz denende.

İlginç bir özelliğimiz var. Bu hemen hemen her soruna yaklaşımda kendisini gösteriyor. Belki bunun pek farkına varamıyoruz. Ama birçok şeyi biliyoruz ve etkiliyor. Her hangi bir konuda önce kendimizi tanımlamak, kendimizi belirlemek yerine, kendimizi başkalarının olumsuzluğunda tanımlıyoruz. Başkasının olumsuzluklarını bizi belirleyen öğeler ve özellikler olarak kullanıyoruz. Sonuçta sadece başkalarının kötülükleri sayesinde var olan, başkalarının kötülüklerini kendini tanımlayan bir topluluk oluyoruz. Kendimizi hep dışımızdaki öğelerle tanımlama ve açıklamaya özelliği "olumsuz" bir tablo yaratıyor. Çünkü bize ait, bizi tanımlayan bir özelliğimizde anlamıyoruz. Oysa önce kendimizi kendi özelliklerimizle tanımlamak zorundayız. Yani "olumsuz" biçimde, dışımızdaki diğerden bağımsız kendimizi bilebilmeliyiz. (Örnek olarak yurtdışından cuntaya karşı yaptığımız propaganda verilebilir. Hep cuntanın kötülüğünü ve terörünü anlatıyoruz. Onun iğrençliklerini teşhir ediyoruz. Peki ama bizi tanımlayan öğeler ne, biz neyi öneriyoruz. Bu konuda çok şey söyleyemiyoruz. Basit bir eleştirisizlikten alternatif olmaya yönelebilmiz değiliz henüz).

Özellikle ilişkilerde karşı taraf için aşırı yargıcı olmakta bunun bir sonucu oluyor. Diğerlerini yerin dibine batırarak aynı ölçülerimiz kendimiz için kullanamıyoruz.

Tüm bunlara eklenilecek başka özellikler birlikte sonuçta ilişkilerde rekabet ve yarış eğilimi öne çıkıyor. Karşı tarafın eksikliklerini kendi üstünlüğümüzün kanıtı olarak kullanma ve sadece bu olumsuzlukları tekarlama öne çıkıyor. Bunun en anlaşılabilir özelliği devrimci değerler konusunda yeniden ele alacağız. Ama önce Türkiye devriminin bugünkü konumuyla ilgili bazı sorunları üzerine genel bir çerçeve sunmaya çalışacağım.

Türkiye devrimi ve bazı sorunları

Yenilgi sonrası dönemin alışılmış özellikleri yaşıyoruz ülkemizde. Yenilgi ve onun açtıkları derinliği tatmamış yurtdışı için bu sözler alışılmış genel bir lakırtı gibi gelebilir. Oysa böyle değil. Ciddi sonuçları var bu

yenilginin. Değil grupların politik davranışlarını ondan da öte birey olarak insanın psikolojisini, davranışlarını toptan etkileyen ve değiştiren özellikleri var. Karamsarlık, kendine güvenin kaybedilmesi, birşeylerin yapılabileceğine olan inancın azalması, devrimci değerlerin yok olması gözlenebilen ana özellikler. Yılgınlık ve suskunluk, kuşku ve şüphe kol gezabiliyor. Yeniden birşeyler yapılabileceğine ve bunu da öncelikle kendilerinin yapılabileceklerine inanıyor insanlar. Kazık yemiş bir köylünün bir daha aynı oyuna girmek için gösterdiği hüner ve mahareti gösteriyorlar. (Bu nedenle devrimciler bazen aynı bozuk malı satmaya çalışan tüccara benziyorlar ve eğer 3. defa satma şansları olmaları gerçekten bozuka çok olumsuz bir gelecek bizleri bekliyor demektir).

Bu dönemin devrimciliği en zor olanıdır. Şüphe ve karamsarlıkta uzak, birey olarak önce kendisini kurtarmaya amaçlamayan, gelecek günlerin olan inanca dokunmak gerekiyor. Çevreyi etkileyebileceğini ve yönlendirebileceğini konusunda inatçı olabilmek gerekiyor. İnsanlara bir başka türlü bakmasını öğretebilmek gerekiyor.

Östelik Türkiye'de yaşanan yenilgi o kadar basit bir yenilgi değil. Bu nedenle olayları, gelişmeleri sadece yılgınlıkla açıklamakta, birçok kişi devrimci değerleri ait birçok şeyi sorguya çekmek istiyor. Çünkü artık kimse (hiçbir politik grup) yapılabileceklerini savunduklarını gerçekleştirmenin ortamı olmadığını konusunda fazla birşey söyleyemiyor. Herkes özellikle 71 sonrası oldukça iddialı biçimde savunduklarını (eksik veya fazla) yapılabileceğini elde etti. Yenilgi bunun üstüne geldi. Bu anlamda 71'den çok farklı bir şey söz konusu. 71 sonrası "şu, şu eksikti; silahlı mücadeleyi az yaptık veya legal partiyi yeterince kuramadık v.b." iddiaları anlamlı idi ve devrimci akımlar tüm bu eksikliklerini gidermeye çalıştılar. 80 yenilgisine bu nedenle basit taktik veya stratejik nedenlerle açıklanamaz. Strateji ve taktik de içeren tüm bir ideolojik-politik hattı ile Türkiye sosyalist hareketi ile olumlu bir hesaplaşma şart. Bu hesaplaşma yapıldığı zaman görülen şeylerin ilki şu:

Sosyalizm diye bilinen kavranan, devrimcilik adına benimsenen birçok şey aslında sınıflı topluma has, devrimcilerin karşı çıkması gereken şeyler. Marksizm diye ezberlediğimiz ve ezberletilen birçok şey aslında onun dondurulmuş, kalıpla haline sokulmuş ekonomist yorumundan başka birşey değil. Bu anlamda devrimci hareketler olarak tüm bu geleneksel anlayışlarla köklü bir hesaplaşma yapılabilmeliyiz. Şu anda bunun sancılı bir çökeliyor. Sancıları çekiliyor diyorum çünkü amaç eskiyi ve geçmişin karalamak ve yıkmak değil; asıl hedef yapıcı ve ilerletici yeni şeyler yaratmak. Devrimciler olarak yığınları da harekete geçirebilecek yeni bir kimlik yaratabilmek, yeni değerler sistemi ile donatabilmek. İşin en kolayı geçmişte yapılan herşeye saldırmak ve onu yıkmak, çünkü o zaten yenilerek oturtulmuş "suçlu" sandalyesine oturtulmuş, var olan toplumun olumlu bir eleştirisini yapma görevini üstlenen devrimci bir hareket geçmişle hesaplaşmayı böyle basit bir karalamaya indirmez. Önemli olan ne söyleyeceğimizi açığa çıkarmak ve Türkiye insanına birçok şeyi yapabileceğini kendileri ellerinde yaptığını anlatabilmektir. Türkiye halkları kendisine güveni yeni devrimci değerler etrafında (uğruna savaşılabilecek değerler etrafında) yeniden kazanabilmelidir.

Bütün böyle bir köklü hesaplaşmanın ve kopuşun içinde Türkiye'deki hareketi. Fakat bu hesaplaşma o kadar basit ve kolay olmuyor. Dönemden kaynaklanan ciddi zorluklar var. Birçok insanın devrimciliği bir rakıttığı, devrimci safı terk ettiği

gözleniyor. Kaosun ve kargaşanın egemen olduğu ortamda gemiyi terk eden farelerin sayısında ciddi artış oluyor. Devrimci hareketin güçlü olduğu dönemlerde susan, bir kenarda bekleyen, kafasında kendine dair kuşkusu olan birçok kişi meydana boş bulup "vur baalya" diyorlar. Devrimciler, devrimciliğe ve devrimci mücadeleye saldırmıyorlar. Kendi korkaklık ve acizliklerini sergiliyorlar. Bu döneme has davranış biçimleri geliyor. Gerçek dostlar, kararlı ve inancılı unsurlar; kaypak çıkarıcı, hesapçı insanlar arasında ayrım daha bir belirginleşiyor. Üzücü şeyler de oluyor. Geçmişle sıhhatli hesaplaşma yapamayan ama yenilginin nedenlerini arayan birçok iyi niyetli insan da bu balabalığın arasında kayboluyor. Safıları terk eden yığınlarla bu sorgulamayı sıhhatli yapamayanlar bazen ortak tavır alıyorlar. Bu ise birçok şeyi ciddi biçimde zorlaştırıyor. Ayrıca ilginç ilişkiler çıkıyor ortaya. Bunlar herkesten ve her şeyden şikayet ediyorlar (kendilerinden başka) hiçbir şeyi beğenmiyorlar (kendileri hariç). Aslında bu kişilik bizim toplumumuzun köklü bir özelliğine denk düşüyor. Yapıcı olmayan yıkıcı insan tipini canlandırıyor. Olumlu, ilerletici ne yapılırsa gerektiği üzerine tek kelime söylemeden şikayetlenen ve "eleştiren" insanlar yığını kaplıyor ortaya. Oysa bir tarafından tutsa, elini hafifçe uzatsa, biraz omuz verse belki çok şey düzelecek, yapamıyorlar bunu. Belki kendisinin de birşeyler yapılabileceğine olan güvensizlikten, belki başka şeyden.

Neyse, zorlu bu dönem içinde geçiyoruz. Yurtdışı bu dönemde yenilgiyi başka biçimde yaşıyor. Daha önce Türkiye'deki hareketin büyüklüğü ve şaşası ile saflarımıza gelenler şimdi hareket ağır darbeler aldığı için aynı gönül rahatlığı ile saflarda kalamıyorlar. Geçmişten kalan, içinde harekete karşı birikmiş ne kadar kin ve nefret varsa açığa çıkıyor. Devrimci hareketlere karşı birçok değer yok edecek şekilde büyük bir hırs saldırıya geçiyorlar.

Avrupa devrimciliği Türkiye devrimciliği

Belki böyle bir ayrım yapmak yanlış olabilir. Devrimciliği Avrupalı Türkiye'li olmaz türünden eleştiriler de yapılabilir. Veya böyle bir ayrımın özellikle yapılması, gereksiz ve lumsuz bir tartışmanın başlamasına neden olabileceği için eleştirilebilir.

Burada böyle bir ayrımı yapmakta amaç bu iki ayrı şeyin birleşeceğine, birleşmesinin zorunluluğuna duyduğum inançtan dolayıdır. Bu böyle bir ayrım yapılarak olgular olduğu gibi kavranamazsa sıhhatli bir birliktelik sağlanamaz. Bugün özellikle Türkiye'den çeşitli nedenlerle devrimci, sanatçı birçok insanın gelmesi ile oluşan ve güçlenen sürgün devrimciliği kendisi ile birlikte yukarıdaki ayrımı da getirir.

Bu ayrımı yenilginin buralardaki etkisini ve sonuçlarını anlatabilmek için yapıyorum.

Sorunun politik boyutuna burada girmeyi gerekli görmüyorum. Devrimci Hareketlerin, Türkiye'de ciddi bir direnme olmaması nedeniyle içinde bulundukları açmazlar, çıkışsızlıklar, cuntaya karşı buralarda oluşan temarlarda yeknasaklık (idam, işkence, terör v.b.) bunun Batı'da yarattığı kanıksama ve sonuçta etkin bir yurtdışı muhalefeti yaratamama... Bunlar Devrimci İşçi sütunlarında tartışılacak, sıhhatli politik yönelimler bulmak için ele alınacak konular. Ben burada olayın bir başka yönünü ele almak istiyorum.

Avrupa'da Türkiye'de yaşanan yenilginin yarattığı olumsuzlukların bo-

yutlarının büyük olmasının önemli bir nedeni, buralarda Türkiye devrimi üzerine ve ora devrimcileri üzerine geliştirilen fantazilerde. Avrupa'daki devrimcilerin çoğu Türkiye'deki devrimci hareketi hata yapmaz, devrimcilerin ise başlarının etrafında haleler olan kahramanlar olarak tahayyül ediyorlardı. Mistik duygusal bir bağdı ağırlıkla söz konusu olan. Orada (Türkiye'de) insanların ölmesi burada ise genel bir rahatlık içinde olunması böyle bir duygusal bağa güç veriyordu. Mantıklı ve rasyonel güçlerle kurulmayan bu bağ Türkiye devrimci hareketinin objektif durumunun olduğu gibi kavranmasına engel oldu ve yenilgi sonrası tersi bir eğilimi doğurdu. Hele hele birçok devrimcinin buralara gelmesi bu hayallerin iyice dağılmasına neden oldu.

Karşısında, kahraman (yemez, içmez, yatmaz, teorik sorunlarda son derece gelişmiş) üstün devrimciler bekleyen Avrupalı devrimciler, kendileri gibi kara kafalı insanlarla karşılaşma biraz şaşırıldı. Hiçte olagani özellikler olmayan, hatta birçok konuda batıl insanlardan daha geri olabilen, sıradan insanlardı bunlar. Avrupa'dan gelen bir bakımdan özellikle insan ilişkilerine bakışta daha tutucu idiler ve garip saplantıları vardı.

Avrupa'da uzun yıllar bulunmuş, bura insanları ile hasır neşir olmuş arkadaşların önemli bir hataları var. Batı kültüründen aldıkları siğ ve yeterli olmayan fikir kırıntılığı ile kendi eksikliklerini kapatmaya çalışıyorlar. Biraz fazla kendilerini beğenmiş oluyorlar ama ciddi bir cahillik içinde değildir. Türkiye devrimcilerinin önemli zaafı taşıdıklarını farkındayken bu zaafı kullanmaya yaparlar. Tersini durum Türkiye'den gelen arkadaşlar açısından da geçerli. Onlar da anlayışta çeşitli nedenlerden dolayı Avrupa devrimcilerine yukarıdan bakmayı, onu küçük görmeyi tercih ediyorlar.

Aslında gerek Avrupa'da uzun yıllar bulunanlar gerekse Türkiye'den gelen arkadaşların sorunu böyle yaklaşımların ortak bir yanı var. Her ikisi de kapitalist toplumun rekabet mantığını aşamamış. Sorunları yarış ve karşılıklı eksiklikleri görme ve bunları diğerlerine karşı kullanma mantığı ile hareket ediyorlar. Kapitalist toplumun bizlere verdiği değer yargıları aşılabilmeyi değil. Hala bu tür günlük sorunlara yaklaşımında burjuva düşünce yapısının dışına çıkabilmiş değiliz.

Sorunun bu denli iki uca götürülmesinde sosyal gerçekliği önemli bir payı var. Her iki ülkenin gerçekliğinin çok farklı olması, devrimcilerin kriterleri konusunda ve bir devrimcinin beklenmesi gereken şeyler konusunda önemli farklılıklar ortaya çıkmış.

Örneğin Avrupalı devrimci, Türkiye devrimcilerinin birçok konuda rahat olmadığını görüyor. Tartışmalarda, sorunları ele alırken ve insan ilişkilerinde rahatlık yok. Sihatli ve mantıklı bakış yerine, rasyonel olmayan düşünce biçimleri öne çıkabiliyor. Ciddi saplantıları ve doğal olmayan ve feodal olarak adlandırılacak değer yargıları var Türkiye devrimcinin. Avrupalı birazcık olsun tanıyan buralı insan, sosyalizmin içerdiği sorunları itibarıyla doğal olarak daha ilerde şeyleri tartışabiliyor. Bu belli bir üstünlük sağlıyor Avrupalıya ve bunu sıkı kullanmayı tercih ediyor.

Türkiyeli devrimci ise çok daha başka bakıyor soruna. Buralara ilk gelen arkadaşların gözüne batan ilk şey, Avrupalıların rahatlarına düşkün olmaları ve tembellikleri. Avrupalıların çok konuşmalarından, çok tartışmalarından, hesapsız kitapsız her şeyi uluorta, biraz sorumluluk duygusundan uzak tartışmalarından rahatsız oldu ilk gelenler. Örneğin bugün birçok dernekte insanlar birbirleri ile o kadar sorumsuz ve hesapsız tartışmışlardı ki artık birarada olabilmek koşulları kalmamıştır. Birbirimize o kadar ağır sözler söyleyebilmekteyiz ki değil bir ay bir hafta birarada kalmamız olanaksız hale gelmektedir. Oysa bizler temel sorunlarda anlaşmışımız süreçte yıllarca bir arada kalamadığımızı bilerek buna göre tartışsak belki sorun çözülecek.

Bu çok önemsi ayrıntı bir sorun gibi görülebilir. Ama önemli bir hareket ettirici unsur. Ve ben derneklerimizde bir çok sorunun böyle ciddi siyasal nedenlerden kaynaklandığını inanıyorum. Birçok şey hep, ufak tefek şeyler olarak görülmüş, bazen 'saflarımızda hatalı eğilimler' diye gösterdiğimiz davranışlardan kaynaklanıyor.

Türkiye'de de bu sorun elbette önemli ama Almanya'da çok daha açık görülebilir. (Örneğin ben, bir dernekte 18 kursun 18'demi yoksa 18.30'damı başlamosun daha marksist-leninist bir tutum olduğu üzerine üç saat süren tartışmaları hatırlıyorum). Ama bunlardan da öte Türkiye'den gelen ve devrimci mücadelede belli bir dönem yer almış insanlar, Avrupa'daki insanların fedakarlık konusunda zorlanmasına şahit oldu ve şaşırdı. Kendilerinden birşey gidecek diye zorlanan, devrimci hareket katkısında bulunmakta zorlanan ama evi için her türlü lüks harcamayı yapabiliyen başka bir "devrimci tipi" Türkiye insanı şaşırttı.

Çünkü Türkiye'de bir kişinin devrimci olup olmadığını ölçmenin ayrımlıkla iki önemli kriter kullanılmıştır. O kişinin fedakarlığı, yani kendisini ne kadar devrime adanmış ve ne kadar somut iş ürettiği, ne kadar iş yaptığı. Devrimci olmanın şartları (veya örgütlü bir harekete girmenin şartları) ve bir örgüte girdikten sonra insanlardan beklenen Avrupalıdan çok farklı. Örneğin Türkiye'de bir devrimci, devrimciği bir şeyi hesap ederek başlar "Ben ölebilirim veya ömür boku hapis yatar, işkencelerden geçebilirim" devrimciğin en basit şartı bu. (Bu şartı yeterince özümsemyenler ve kendileriyle bu hesaplaşmayı yapamayanlar işkencede çabuk çözümler). Türkiye devrimci tüm bunları hesap etmiş ve öyle mücadele karar vermiş insandır.

Özellikle gizlilik konuları nedeniyle de bağlı olduğu örgüt ne derse onu yapar. Örgütün siyasi ideolojik hattını benimsedikten sonra kendisini örgüte "teslim" eder. Örgüt onu Fizan'a sürse gider. Çünkü gizlilik nedeniyle herşey söylenemez ve örgüt bir kimseye görev vermezden önce birçok şeyi hesap etmiştir (veya etmek zorundadır). Güven, özellikle örgüte güven bu noktada esastır.

Oysa Avrupa'da ölçüler oldukça değişik. Ve Türkiye'den ilk gelen bir devrimci için biraz "garip". "Akşam 10'dan sonra telefon etmek uygun değildir." "İş buyurmak olmaz. A-damın aklına yatarsa o işi yapar". "Herhangi bir kimseyi bir yerden bir yere hemen yollayamaz, yerini kolayca değiştiremezsin." Avrupalı Türkiye ölümlerine göre devrimci bulmak zor. Özel olarak bu ölçülere uygun insan bulmak için sinav açmakta saçma. O halde buranın kendi ölçülerini kendi değer yargılarını bulup çıkarmak gerekiyor. Ama bu noktada Türkiye'de bir devrimci zorlanabiliyor. Bura insanının kendi ölçülerine göre yargılıyor. Ve sonuçta, "rahatına düşkün", "değil ölüme göze almak karısından ayrılmada, oturduğu şehri

terk etmede bile zorlanan" insana yukarıdan bakmaya başlıyor. Onu küçük görüyor.

Aksini de gözlemek gene mümkün. Özellikle Almanlar'da çalışan arkadaşlar, Almanların bize nasıl baktıklarını ve nasıl eleştirdiklerini bilirler. "Ölümden, kavğadan, fedakarlıktan bahsedene ama günlük yaşamını pek dönüştürmemiş insanlar" olarak görürler bizi. Hep büyük bir gelecek vadeden ama bugününü devrimcileş-tirmeyen, günlük yaşamında devrimi yapmamış insanlar olarak bakarlar bize. Ve büyük laftan çok, pratik davranışa önem veriler. Örneğin ciddi bir arşivin olup olmaması, kaç kişinin idam edildiğinin ve kaçının siyasi olduğunun bilinmesi v.b. gibi bize basit gelen şeyler oldukça önemlidir. Sonuçta günlük yaşamda dağınık ve en önemlisi oldukça tutucu, dogmatik ve sektör bir insanlar topluluğu olarak bakabilir bize. Sığınmacılarla birlikte artan "Türkiyeli Devrimci" dalgası oldukça yanlış bir imaja yol açmıştır. İçinde yaşadığı toplumu tanımayan, tanımamakta direnen, 5-6 yıl burada kalmasına rağmen buranın dilini öğrenmeyen "Türkiyeli Devrimci" oldukça olumsuz bir tablo sunar.

Almanlar'da azıcık hasır neşir olmuş arkadaşlar da bu ölçülerle değerlendirir ve "Türkiyeliler" beğenmez. O da bir başka biçimde yukarıdan bakar Türkiye'den gelene.

Burada anlatılmayacak kadar uzun önerikleri verilebilecek farklı değer yargıları, farklı kriterler söz konusudur. Her iki ülke gerçekliğinden kaynaklanan ölçülerde farklılık, devrimciğin kriterlerinde farklılık, tartışılabilir açığa çıkartılması gereken şeylerdir. Ve ben birçok olayda görülemeyen veya kabul edilemeyen bu farklılıkların önemli bir rol oynadığını inanıyorum.

Bu iki ayrı değer yargısı sisteminin hangisi daha doğru? Hangisi daha devrimci? Biz hangisini tercih edeceğiz.

Önce şunu bilmekte yarar var, yukarıdaki soruların hepsi yanlış. Yani sorular böyle sorulmamalı. Ben, hemen hemen tüm arkadaşları bu soruya cevap aradıkları için ve sonunda birini tercih ettikleri için yanlış yaptıklarına inanıyorum. Burada "daha doğru" aramak yanlış. Çünkü her ikisi de doğru. Her ikisi de, kendi içinde doğrular ve eksiklikleri içermek şartıyla, içinde bulundukları somut gerçekliği irtidat. İşte bu nedenle kıyaslamak pek verimli değil. Hele hele birini diğerine tercih etmek de bu anlamda verimli olmuyor.

Burada bu iki alanın kendine has özellikleri, genel bir olumlu uyum için aslında gerekli ve yararlı tüm malzemeyi sunuyor. Ama ben bundan önce son bir noktaya değinmek istiyorum.

Tartışmalarda, tartışmayı zorlaştıran bir başka şey daha var. Bu da Avrupalı arkadaşların ve Türkiye'den gelenlerin sosyal konuları. Yani kendi konumuz ve durumumuzdaki farklılıkların eğer onun bilincinde olmasak ciddi bir engel teşkil edebilir. Çünkü teori yapma veya tartışma adına aslında kendi durumumuzda uygun şeyler söylüyor, kendi objektif durumumuzun teorisini yapıyoruz. Bu nedenle bir şeyi anlamak ve çözmek istiyorsak önce kendimize bakmamızı bilmeliyiz. Kendimizi iyi ölçmeli ne olduğumuzu ne olacağımızı doğru hesap edebilmeliyiz. Eğer bunu bilsek, ne istediğimizi ve konumuzuzu açığa çıkartabilirsek, ilişkilerde bu temelde daha rahat geçirebiliriz.

Şunu anlatmak istiyorum:

Teorik olarak Avrupalı Türkiye'de işçiler için söylediklerimiz aynen bizim içinde geçerlidir. Yani işçilere uygulanan kriterler aynen örgüte de

uygulanmalıdır. Çünkü biz de bunun bir parçasıyız. O zaman Avrupa'da devrimci hareketimize baktığımızda çeşitli kategorilerle karşılaşırız. Kimimiz burada yabancılarla evlenmiş (Alman, Fransız, İngiliz v.b.) ve artık kendimizi İngiliz içinde yaşadığımız ülkenin bir parçası sayıyoruz. Kendimizi o topluma uydurmaya çalışıyoruz. Onların alışkanlıklarını kimi zaman taklit ederek Türkleri ve Türkiyelileri öyle değerlendiriyoruz. (Biraz şımarık ve yukarıdan bakmak öne çıkabiliyor). Kimimiz ne yapacağımız konusunda kararsız. "Gitmek mi zor, kalmak mı zor" şarkısını söylüyoruz. Kimimiz dilimizde gitme türküsü ama belirsizlik içindeyiz. Kimimiz buraların sunduğu rahat olanakları kolayca terk etmek istemiyoruz. v.b.

Türkiye'den gelen insanların çoğu için hava hoş. Bugün burada yarı başka yerde. Burayı zaten dinlenen yeri olarak görüyor ve Türkiye'ye gideceği günleri sayıyor. Bu ona bir üstünlük sağlıyor elbette. İşte bu, örgütsel sempati duyan ve onun için çalışın insanların bu farklı sosyal özellikleri tartışmaları da zorlaştırıyor.

Tüm bu anlattıklarım belki buralardaki tartışmalarda da aşılmış şeyler. Ama ben sorunlar tartışılırken bu kısımların pek öne çıkartıldığını, sonuça karşılıklı konuşmanın biraz zorlaştığını zannediyorum. Çözüm aslında basit. Bu hareket herkeşe yer vardır ve herkesin bu devrim için yapacağı şey vardır. Gerek Avrupa gerek Türkiye devrimciliği eğer kendisini diğeri ile kıyaslamaktan vazgeçerse sorun çözümler. Rekabet ve üstünlük yarış yerine, kendi eksiklikleri diğeri ile kapatma, uyum ve sihatli bir birliktelik yaratma hedefi olarak konuşa sorun çözümler. Ama bunun için birşey şart, biraz tahammül, biraz tolerans, biraz karşı tarafı anlayış. Yani biraz demokrasi geleneği...

Çok basit şeyler gibi geliyor belki, ama sosyalist bir insan yaratmak da tamamiyle buralarda başlıyor. Günlük ilişkilerde, olaylara ilk yaklaşım ilk tepki de ilk reaksiyonda sosyalist olabilmek gerekiyor. Gerisi kolay. Teoride ve politik problemler hakkında fikir yürütmek ve bu alanlarda sosyalist olmak çok kolay. Ama günlük yaşamımızda, çok "basit(!)" ve "önemsiz(!)" şeylerde devrim yapamazsak sosyalist insan değiliz. Olaylara biraz böyle bakarsak zannediyorum Avrupalıya da Türkiye'ye de iyi bir sosyalist insanın nasıl olacağını ilk örneklerini de verebiliriz. Ve benim de özellikle ayırdığım Avrupalı, Türkiye devrimci sahte ayrımına son verilir.

Fedakarlık Üzerine

Türkiye'de devrimciğin önemli kriterlerinden biri bu. Kısaca verebileceğim herşeyi ve her olanağı devrimci hareket için feda etmemiz anlamına geliyor. Aslında bu ne kadar yerli ve ilke bilemem, tartışma götürülebilir. Ama bizim bu konuda da çok iyi olmadığımız bir gerçek. Kısa ve öz çok sıkıntısını çektiğim bir şey yazmak istiyorum.

Türkiye devrimcinin önemli bir şeyi ihtiyacı var. Para ve buranın çeşitli olanakları... Onun için Avrupalı arkadaşlardan ciddi maddi destek bekliyor bir çok şey (Şu bir veya iki boyuncu) Avrupalının sunacağı mali olanaklarla yürüyor ve yürücektir. Oysa bu konuda Avrupa da yeterli duyarlılık hareket ediliğinden inanmıyorum. Sözümler, çalışan ve koşturan ve tüm fedakarlığı yapan arkadaşlara değil. "Daha çok 'yetkili' " "somurlu" görünümdeki arkadaşlara...Çünkü gördüğüm kadıyla başkalarından fedakarlık bekleyen arkadaşların kendileri bunu yeterince yapamıyorlar. Ben devrimcilik anlayışına göre en

fedakar arkadaş, en sorumlu durumda olmalıdır. Davranışıyla ve günlük yaşamıyla bunu göstermelidir. Oysa bide fedakarlık oranı tersine bir mekanizma işliyor. Yukarıyla yükseldikçe azalıyor. Bu belki biraz ağır bir yargı ama bu SİGARAnın konusuna geldikçe haklı olduğuma inanıyorum. Bir sigara günde 4.-DM tutuyor. Ve ayda 120.-DM. Tüm sorumlu arkadaşlar paket sigara içiyorlar. Ben kimsenin sigara içmesine karşı çıkmıyorum. Ama devrimci bir insan (Türkiye'deki insanların yaşam zorluklarını bilen tüm arkadaşların) bu konuda fedakarlık yapabileceğine inanıyorum. Sigara içilmesin demiyorum. Birakan olursa kutlamın o ayrı.

Ama bu Avrupa'da tütün de satılıyor. Ve bir paket tütün 2 gün içiliyor. Yani sigara masrafı yarıyariya gelir. Şimdi bunu dahi zor yapan ve yapamayan arkadaşların "Zorlanmak gerek" ten ne anladıklarını merak ediyorum. Kendileri zorlanma konusunda çaba harcamazlarsa, işçilerden, koşturan arkadaşlardan bu konuda çaba beklemeye hakları olur mu bu arkadaşların.

Bu nedenle özellikle Devrimci işçi de koşturan tüm arkadaşların bu konuda aşağıdan gelen bir zorlamayı örgütlemelerini, örgütlememizi öneriyorum. Arkadaşlarımızın böyle günlük bir çok konuda müsrifce savurganlığı engellemeye çalışalım. Bunun önemli bir kriter olduğuna inanıyorum.

Daha başka alanlarda örnekler artırılabilir. Fakat bu konuda da tüm diğer konularda olduğu gibi bir şey şart! tabanın zorlayıcılığı".

Örgütlenmede demokrasi

Bu sıralar en çok tartışılan sorunun bu olduğu görülmüyor. Ben tartışmaya ilerde kişi olarak katılmak tarafıyım. Ama sadece bir noktayı önemli bulduğum için belirtmek istiyorum. Demokrasi tartışması seçim tartışmasına indirgenmemeli. Seçimden çok daha önemli bir şey var. Devrimci bir örgütlenmenin en önemli sorunlarından birisi bürokratizmadır. Tartışmalarda, örgütümüzde ara bir tabaka yaratmayacak ve tabanın doğrudan denetimini yaratacak bir mekanizma bulunmalı.

Aslında bu sorunlar bir kaç cümleyle özetlenecek gibi değil. Ama Devrimci işçi sütunlarında yapacağımız rahat ve geniş tartışmalarda bir çok sorunu açacağımıza inanıyorum. Bu sorunları tartışmaktan kaçınmıyorum. "Anarşi ve kaos yayılıyor" sözünden korkmayalım. Kendimize güvenelim. Ben hiçbir Devrimci işçi üyesinin bu amaçta olduğunu zannetmiyorum. Tabanın, kitlelerin tartışması, kendilerini "doğal yönetici" sayanlarca anarşi ve kaos olarak adlandırılır. Şimdi tam hatırlıyorum ama Rosa Luxemburg'un şöyle çok güzel bir sözü var "Tarihi olarak, işçilerin kendi deneyleri ve mücadeleleriyle elde ettikleri şeyler (yaptıkları yanlışlarda), bir merkez komitesinin onlara doğru kurarından daha ilerleticidir". Bütün bunlar için bir tek ilkeyi kafamıza koyalım: KENDİMİZE GÜVENİYORUZ VE BİZ BU TARTIŞMALARDA HİÇBİR PEYGAMBER BİZE KARİSMADAN DOĞRU YUL BULABİLİRİZ. Aksini savunanlar, işçilere güvenmeyenler kendilerine güvenemeyenlerdir. Kitleleri yönetime katmaktan bahsederek kendi örgütlerinde bilinci işçileri yönetime katmaktan korkuyorlarsa iyi bir bürokrat iyi bir yönetici olurlar. Ama iyi bir devrimci asla...

PROGRAM VE ÖRGÜTLENME TARTIŞMALARI ÜZERİNE

Devrimci işçi örgütlülüğü içinde bir süre önce başlatılan "Nasıl bir örgüt, nasıl bir program?" tartışması olumlu sonuçlar üreten bir tartışma olarak devam etmektedir.

Avrupa'daki görevlerimizi daha etkin ve daha sistemli bir biçimde sürdürebilmek amacıyla Devrimci işçi tarafından merkezi olarak başlatılan bu tartışmalar sürecinde, hem birim ve bölge toplantılarında, hem de dergimizde kendimize bilimsel olarak sorduğumuz soruların belli bir bölümüne bugün doğru yanıtlar verilmektedir. Bir siyasal eğitim faaliyeti olarak da ele alınabilecek olan bu tartışmalar sürecinde zengin derslerin çıkarılması gerektiği açıktır. Yine bu tartışmaların, ancak pratikte bir anlam kazanacağı; günlük siyasal çalışmalarımıza ve ilişkilerimize yansımaları ise gevezelikten öte bir anlam taşıyacağı da bilinen bir başka gerçektir.

Bu nedenle önümüzde duran adım, tartışmalarımıza ortaya çıkan doğru tesbitleri hayata geçirmektir. Program ve örgütlenme tartışmasını belli bir noktaya getirmek.

Neden program ve örgüt tartışması

Gerek Devrimci işçi dergisinde gerekse birim ve bölge toplantılarında sık sık değinilen bazı konular vardır. Bunların yurtdışındaki görevlerimizi yerine getirmesine ilişkin eksik ve zaafırlar olduğuna hepimiz biliriz. Her dönemde bu eksik ve zaafırları aşma doğrultusunda çaba harcadığımızda bilinen bir gerçektir. Ne varki, Avrupa'da özellikle de Almanya'da faaliyetlerimizden yoğun ve canlı olduğu dönemlerde zararları kısa sürede giderilebilen ya da faaliyetlerimizin yoğun ve canlılığı nedeniyle etkileri fazlaca hissedilmeyen bu hata ve eksiklikler geçtiğimiz dönem içinde 12 Eylül sonrasında örgütlü kulların da etkisiyle kısa sürede aşılabilen şeyler olmuştur.

12 Eylül 1980'deki Askeri Faşist darbeden sonra ülkemizde ortaya çıkan gelişmeler (solan yenilgisi, devrimci hareketlerin ard arda aldıkları darbeler, toplumsal muhalefetin bastırılması, kitlelerdeki çaresizlik, yalınlık v.b.) Avrupa'yı da etkilemiş ve yurtdışında kısmi bir durgunluğa neden olmuştur.

İdeolojik-Politik konumların nedeniyle 12 Eylül yenilgisinin sonuçlarını yeni perspektiflerle aşma şansı bulunmayan hareketlerle, Avrupa'daki sınıf mücadelesinde doğrudan yer almayı sağlayabilecek araç - gereç ve politikaların yoksun olan hareketler bu durgunluğa aşma konusunda ciddi adımlar atamamışlardır. Avrupa'da yapılacak çalışmalar konusunda doğru tesbitler ve önermeler ortaya çıkışından itibaren vurgulayan Devrimci işçi örgütülüğünün de söz konusu durgunluktan etkilenmediği söylemek yanlış olmayacaktır. Bu bir bakıma doğal da sayılmalıdır.

Ancak sorun, tek başına, siyasal ve toplumsal zeminlerdeki durgunlukla açıklanabilecek özellik-

te değildir. Gerçekten de içinde bulunulan durumu sadece dış faktörlerle açıklamaya çalışmak son derece kolay olurdu. Oysa yaşanan süreçte kendimizden, kendi örgütlülüğümüzün düzeyinden ve niteliğinden kaynaklanan faktörler de saptanmalı ve bunların olumluya dönüştürülmesi çabası içine girilmelidir. Özetle, kimiz, niçin ve neler uğruna kavga ediyoruz; bu kavgada kullandığımız araç gereç ve yöntemler nelerdir ve neler olmalıdır; örgütlü ilişkiler içerisindeki insanlar olarak bu ilişkilerimizin niteliği ve özellikleri nasıl olmalıdır? gibi soruları kendimize sorabilmeli ve bunlara cevap verebilmek için bilinci ve iradi bir çaba harcamalıdır. Nitekim de böyle yapılmaya çalışılmıştır.

Kimilerinin yaşanan sürecin özelliklerini görmezlikten gelerek herşeyi dış faktörlerle açıklamalarına, kimilerinin de varolan sorunlardan sürekli şikayetlenerek herşeyi kötleylep karalamasına ve fakat olumlu hiçbir şey önermeyecek gerçeklerden kaçmasına, böylece de kendi eksikliklerini ve yetersizliklerini gizleme gayreti içersine girmesine rağmen, Devrimci işçi zor olana seçmiş, dönüp kendisine bakmış ve görebildiği eksik ve zaafırları aşmak için sistemli bir çaba yürütmüştür. Halende bu çabanın içindedir.

Kendimizi dönüştürme çabası olarak da kavranılması gereken bu tartışmalar süreci, faaliyetlerimizdeki teknik ya da pratik eksiklikleri değil esas olarak mücadelemizin özünü oluşturan konuları içermek zorundadır. Başka bir deyişle, tartışmalarımızın ekserineni pratikteki eksiklik ya da yetersizlikler değil, bakış açımız, politik perspektiflerimiz oluşturmaktadır. Bu ise, tartışmaların program, örgüt içi demokrasi ve bu konular etrafında sürdürülmesini gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte, Devrimci işçinin hedefleri, görevleri, çalışma ilkeleri, örgütlenme anlayışı, örgüt içi ilişkilerinin durumu hem Türkiye devrimi ve Devrimci Yol ile hem de Avrupa'daki sınıf mücadelesi ile bağlantıları ve enternasyonal düzeydeki görevleri bir kez daha belirlenmeli ve yerli yerine oturtulmalıdır.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız bu yönelimler doğrultusunda sürdürülen tartışmaların Devrimci Yol'un ideolojik-politik ve örgütsel yönlendiriciliği altında gerçekleştiği bilinen bir şeydir.

Devrimci hareketimizin 12 Eylül sonrası dönemde hem kendisi, hem de Türkiye devrimi açısından son derece önemli konular olarak gördüğü sosyalizm ve demokrasi tartışmaları, Devrimci işçi örgütülüğü içinde de yankı bulabilmektedir. Bir başka deyişle, Devrimci Yol'un Türkiye Devriminin bugünkü ve gelecekteki sorunlarına çözüm bulmak amacıyla sürdürdüğü örgütlü arayış, Avrupa'daki Devrimci Yol taraftarlarının da kendi alanlarını elverdigi ölçüde katılması, katkada bulunması gereken bir çaba olarak değerlendirilmelidir.

İşte bu anlamda, Devrimci işçinin program, örgüt ve demokrasi tartışması, Devrimci Yol'un Türkiye için sorduğu "Nasıl bir demokrasi, Nasıl bir sosyalizm, Nasıl bir örgütlenme?" sorularının bir parçası Avrupa koşullarındaki yansımalarıdır.

Bugünkü durumumuz ve bazı temel kavramlar

Bugün yapmaya çalıştıklarımızın yepyeni şeyler olmadığını hepimiz biliriz. Atığımız adımlar arasında elbette yeni olan şeyler vardır. Ancak bunlar, daha çok, bir devrimci grubun kendisini tanımlamasına, iç ilişkilerinin biçimini ve özünü belirlemesine ilişkin şeylerdir.

Mücadele çizgisi, çalışma anlayışı, programı, hedefleri, hitap ettiği toplumsal kesimler ve bunlara sesleniş biçimleri, örgütlediği kesimlerle ilişkileri ve bütün bunlara uygun düşen iç örgütlenmesi açısından Devrimci işçi'yi tanımlamaya çalışırken şu anda var olan içinde bulunduğumuz durumu da genel hatlarıyla belirlemekte yarar bulunmaktadır.

Hem atmaya çalıştığımız yeni adımların, hem de dönüştürmek istediğimiz şeylerin verili bir platform üzerinde yükseleceği açıktır. Bu verili durumu, şu anda Avrupa'da içinde bulunduğumuz siyasal ve toplumsal koşullarla, bu koşulların ürünü olarak var olan fakat bu koşulların ya da bu biçimde değiştirme için mücadele eden bir örgütlenmenin varlığı biçiminde tanımlayabiliriz.

Kendimizi dönüştürme, program ve örgüt konusunda belli bir netliğe kavuşma çabamız işte bu objektif ve subjektif unsurların birlikte var oluşu üzerinde gelişip şekillenecektir. Burada hemen belirtmek gerekir ki, özellikle örgütlü bir çalışma için gereken malzemeyi biçim ve içerik olarak yeniden yaratmak yada örgütlü bir güç olabilmek için işe sıfırdan başlamak diye bir sorunumuz yoktur. Amacımız, geline noktada çalışmalarımıza yön veren olguların bütünlüklü bir hale getirilmesidir. Bunun somuttaki anlamı, görevlerimiz ve hangi kesimleri nasıl örgütleyeceğimizi içeren, hedefleri ve talepleri belli bir program ile, biçimi, iç işleyiş kuraları, ilkeleri, tüzüğü, anlayışı, çalışma tarzı belirlenmiş bir örgütlülüğe ulaşmaktır.

Program ve örgüt birbirini tanımlayan, birisi olmadan diğeri gerçekleşemeyecek olan iki kavramdır. Programla ve o programda belirlenen hedefler ve görevlerle örgütlenmenin biçimi, işleyiş uygunluk arz etmelidir. Bir başka ifadeyle, örgütlenmenin biçimi, işleyiş uygunluk arz etmelidir. Bir başka ifadeyle, örgütlenmenin biçimi, işleyiş, diğer nitelik ve özellikleri, programı hayata geçirecek tarzda olmalı ve programı muhtevasına göre şekillenmelidir. Nasıl ki iktidarı hedefleyen bir örgütlenmenin biçimi, işleyiş ve diğer yönleri mevcut iktidarı yıkıp, yerine yenisini kurmasına uygun düşecek şekilde oluyorsa; doğrudan iktidarı mücadelesi vermeyen, fakat iktidarı mücadelesi veren bir hareketin yurt dışındaki çok sayıdaki görevini ve kendisini var eden koşulların-yine kendisine yüklediği görevleri yerine getirmek durumunda olan bir örgütlenmenin programı, biçimi, işleyiş v.b. değişik şekillerde olacaktır.

Kısaca hem Avrupa'daki sınıf mücadelesinin Türkiye'deki devrim-

cilere yüklediği görevleri, hemde Türkiye'deki sınıf mücadelesinin Avrupa'daki görevlerini birlikte yerine getirmeye hizmet eden bir programımız ve bu programa uygun bir örgütlenmemiz olmalıdır. Bugünkü örgütlenmemiz, tüm Avrupa çapında, her iki alanın görevlerini ve bu alanların kendi mantıklarının gerektirdiği işleri örgütleyen, alanlar arasında ve bu alanların kendi özgül koşullarına göre sürdürülen faaliyetler ve örgütlenmeler arasında uyumu, koordinasyonu ve planlamayı sağlayabilecek bir muhtevada olmalıdır.

Fakat açıktır ki, örgütlülüğün önemli ve gereği kavranmadan, örgütlü mücadele, örgütlü çalışma, örgütlü insan v.b gibi devrimci bir faaliyetten vazgeçilmez unsurları özümlemeyen, bunlar doğru bir içerikle ele alınmadan yazılan mükemmel programlar, yada kurulan ve "tıkır tıkır" işleyen örgütler bile çok fazla işe yaramazlar. Ve bir süre sonra başladıkları noktaya -kaçılmaz olarak- dönerler.

Demokrasi sorunu

Kendimizi dönüştürme süreci içinde tartışmaların en çok kullandığımız kavramlardan birisi de DEMOKRASİ'dir.

Devrimci işçi'nin kendi örgütlenmesinde insanı nasıl geliştirdiği ve değiştirdiği, taraftarların politikanın üretimine nasıl kattığı, yani özetle; devrimci demokrasi açısından kendimizin durumunun ne olduğu da bu tartışma sürecinde yanıtlanması gereken bir sorudur.

Kendimize baktığımızda, devrimci demokrasinin bütün unsurlarıyla uygulanmadığını görmekteyiz. Örgütlülüğümüz içinde yer alan unsurların kendi kendilerini yönetebilmelerinin gerçekleşebileceği bir platformun hala yaratılmadığını da söyleyebiliriz. Öte yandan, tüm Devrimci işçi taraftarlarının, politikaların üretilmesine, kararların alınmasına aktif katılımının sağlanmadığı da açık bir gerçektir.

Az sayıdaki insanın, çoğu zamanda birkaç kişinin politika üretip, karar aldığı, geride kalan çok sayıda insanın ise alınan bu kararları uygulayanlar haline dönüştüğü bir siyasi hareket görünümü, devrimci mücadelenin başınsı ve geleceği için oldukça tehlikeli bir durumdur. Çünkü insanların geliştiren ve etkinleştiren değil, körelten ve "memur" haline dönüştüren, etken ve üretken değil, edilgen konuma sürükleyen bir örgütlenmenin tıkanma ile karşı karşıya kalması kaçınılmazdır.

Bugün kısmen aşmaya çalıştığımız bu temel eksiklikimizi tümde giderebilmeyen yolu, tüm Devrimci işçi taraftarlarının izlenecek politikalarını oluşturmalarına aktif üretici ve bilinçli katılımı sağlamaktan geçer. Demokrasi-nin bu önemli boyutu bizim siyasal yaşantısına ve faaliyetlerimize hakim kılınmadığı süreçte, diğer boyutlarının bir miktar uygulanmasını herhangi bir anlamı olamaz.

Özgür irade kolektif irade

Devrimci bir örgütlenmenin te-

mel kavramlarından birisi de KOLLEKTİF İRADEDİR. Bir devrimci örgütlenme o örgütlenmeyi oluşturan tüm unsurların kolektif iradesini temsil edebilmelidir. Bu ise ancak, siyasal katılımın yaşandığı süreçlerde gerçekleşebilir. Kolektif irade, ancak, örgütün tüm unsurlarının karar alma süreçlerine -özgür iradeleri ile- katılmaları halinde oluşabilir.

Şaşırlı. Tek tek bireylerin özgür iradeleri ile hareket edebilmeleri ve karar alma süreçlerine katılabilmeleri ise, özgür iradelerini kolektif iradenin bir parçası olarak görmeleri ve ortak iradeyi tanımlama ile mümkün olabilir.

Bir örgüt, siyasal, sosyal v.b konulardaki görüşlerini örgütün tüm unsurlarına kavratmış, aynı unsurların her konudaki düşüncelerini özgürce söyleyebilecekleri, savunabilecekleri ortamı yaratmış ve farklı düşüncelerin de dile getirilebileceği bir örgüt olduğu ölçüde gelişir, güçlenir. Bu anlamda da devrimci bir örgüt olma fonksiyonunu yerine getirir.

Tek tek bireylerin aynı amaç uğruna özgür iradelerini birleştirmelerinin bir ifadesi olan kolektif iradenin kuşkusuz bir YAPTIRIM GÜCÜ olacaktır. Bu yaptırım gücünün (Kapitalist bir işletmedeki yada devrimci olmayan örgütlerdeki gibi) emir-kumanda ilişkisine değil, gönüllülüğe dayanması gerektiği açıktır. Kolektif iradenin ve onu temsil eden yapıların, organların sahip olduğu bu yaptırım gücünün süreç içinde emir-kumanda ilişkisine ya da salt bir disiplin olayına dönüşmemesi için yetki ve sorumluluğun en geniş arkaadış grubuna dağıtılması gerekmektedir. Yetki ve sorumluluk bir devrimci örgütlenmede herkes tarafından paylaşılabilen, kullanılabilen şeyler olmalıdır. Yetki ve sorumluluğun ortak hale getirilemediği, paylaşılmadığı örgütlenmelerde demokrasi-nin en önemli boyutu olan siyasal katılımın gerçekleşemeyeceği açıktır.

Nasıl bir program

Türkiye'li işçiler, ülkelerindeki işsizlik sonucu ve toprakta maki-neleşmeye bağımı olarak yurt dışında çalışmaya çıkmışlardır. ve senelerdir işçi olarak çalışmaları rağmen aile, kültürel, insan ilişkilerinde -zaman zaman- Feodal ilişkiler etkin olur. Burada çalışıp, para biriktirip, biriktirdikleri para ile Türkiye'de kendilerini bir iş sahibi kurmay hayal ederler. Davranışları bu anlamda tipik bir proleter davranışı değildir. Yurt dışındaki sınıfsal konumları işçi iken, Türkiye'de orta sınıf, küçük üretici olurlar. (bir yığın işçi şirketinin batması, Türkiye'de orta sınıfların gittikçe yoksullaşmasına ve tekelleşmeye rağmen, kafalarda küçük üretici olma düşüncesi hala mevcuttur.) bunların Türkiye sınıflar mücadelesinde saf tutmaları büyük ölçüde bu karaktere denk düşmektedir. Emeklilik, çocukların eğitimi, askerlik v.s gibi gerek Türkiye'den gerekse Almanya'dan kaynaklanan sorunlar vardır. Ancak, onların sorunları etrafında örgütleyip hedef gösterme noktasında işlenecek sosyal ve siyasal motifler de onların yapılarındaki karma-

Devamı sayfa 19'da

Almanya'da biz Türkiyeliler

Muhittin

İkinci Dünya Savaşı sonunda, yıkılmış, yakılmış o dev endüstri merkezlerinin bacalarından çıkan dumanların etrafı kirlenip zehirlerini saçmadığı bir Avrupa çıkıyordu karşımıza... İnsanlar ise, gözlerini birbirleri üzerine dikip bakarak "Neler yapabiliriz, bu yoksulluk ve çekilen acıları nasıl unutacağız?" diye düşünürlerken, o önceleri dönen çarkların sahte sahipleri tekrar sahneye çıkarak, oyunlarını kaldıkları yerden devam ediyorlardı.

Endüstrimizi yeniden ve eskisinden daha da güçlü kuralmayı, bunun için geçemizi gündüzümüze katmamızı, diyen eski Nazi aritmi teknokrat ve bürokratların da belli bir kesimi, belli sloganlara sarılarak ortaklık dolaşmaya başladılar. Sistemin bey koltuğuna oturan ABD, Almanya'nın Sovyetlere karşı, Batı Avrupa'nın kalitesi durumuna getirilmesi propagandasını yayarak, Alman işçi ve emekçilerini yeniden ilik ve kemiklerine kadar sömürme politikası uygulamaya başladılar. Öyle bir zaman geldi ki, artık elde olan işgücü ihtiyacı cevap veremez oldu. Çünkü savaşta milyonlarca insan katledilmişti.

Bunun üzerine, sınıf mücadelesinin düşük ve işgücünün de ucuz olduğu ülkelerden işçi getirtme gündeme geldi. Buna en uygun olanlar da Akdeniz ülkeleriydi.

60'lı yıllardan itibaren, Türkiye bu iş için biçilmiş kaftandı ve Türkiye'den işçi getirilmeye başlandı. 70'li yıllarla birlikte Türkiye'deki sınıf mücadelesinin yükselmesine paralel olarak, Avrupa'daki Türkiyeliler arasında da bir kaynaşma, politikleşme gündeme geldi. Bu hareketlenmeler sonunda da çeşitli bölgelerde çeşitli dernekleşmeler meydana geldi ve çeşitli siyasi güçlerin yurtdışında da uzantıları oluşturdular.

Bizim yurtdışındaki oluşumumuz 1978'lere rastlar. Özamanlar hep Türkiyelimizdi. Zaman içinde bir bakıma ki, buraya yerleşmişiz.

Türkiye'de hareketimizin geniş kitleler arasında yankı uyandırması, büyük sempati toplaması, ülke sahında yığın siyasi bir güç olması, Devrimci İşi'nin de Avrupa'da çok kısa bir sürede gelişerek siyasi bir güç haline dönüşmesini sağladı. Fakat bu siyasi gücün araç ve gereçlerini bulup uygulamada yetersiz kaldık. Bu araç ve gereçleri bulup, uygulayacak kadroları aynı hız ve şekilde yetiştiremedikimiz için, hareketimiz belli bir yerde tıkanıp, bir ist örgütlenmeye sığırma yapamadı. Bunun da belli sebepleri vardı:

1) Türkiye'deki 12 Eylül 1980 darbesi, b) Almanya'daki ekonomik kriz.

a) 12 Eylül'deki askeri faşist darbenden sonra, yurtdışındaki genç hareketimizin görevlerinde belli bir değişiklik gündeme gelip layandı. Tüm güçlerimiz bu pratik görevleri çözmek için, var olan bütün olanakları kullanarak Avrupa kamuoyunda Cuntanın faşist yüzünü açığa çıkarması için önüne koyan devrimci hareketimiz başarılı bir sınav verdi, akat işler bitmek tükenmek bilmiyor, hayat devam ediyordu.

b) Türkiye'ye yönelik görevimizi yaparken Almanya'daki sınıf mücadelesi durmuş değildi ve uraya yönelik sorunlarımız katırlanmış, kangren olmuştu. Eonomik kriz hükümetleri devirniş, hükümetler kurdurmuştu.

Yabancılar sorunu ise, artık dışarılarda dolaşan birileri değil, eşikten içeri girmiş, bizden biri olmuştu. Bizler ise, günlük pratik işlerin içinde koşturan bir konumdaydık.

Hareketimiz işlerin yapılmasını söylüyor, bizler de yapıyorduk. Türkiye'ye yönelik işlerimizde bir çok bölgede Alman arkadaşlarla dayanışma hareketini sağlayarak at başı gidiyorduk. Bu dayanışma hareketi de belli bir noktada eski cazipliğini kaybetti ve Alman arkadaşlar artık yavaş yavaş çekilmeye başladılar. Sebebi ise, bu arkadaşlarla işlerin örgütlenmesi konusunda, onlarla tartışarak ikna edecek yeterli Almanca bilen ve aynı zamanda da olaylara siyasi bakan arkadaşların az olması, onların bu işi yeterince kavrayamamaları olarak sayılabilir.

DERNEKLERİMİZDEKİ DURUM

Başlangıçtan itibaren bölgelerdeki çalışma yapan arkadaşların bazılarını, Devrimci işçi ile bölgeler arası ilişkileri yürütmeye başladılar. Bu çalışmaları yapan arkadaşlar, yapılan tartışmaları zaman zaman bölgelere aktarıp tartışmaya gerek görmeden pratiğe geçirmesini çalışıldı. Zaman zaman da sadece gerekli görüldükleri arkadaşlarla işleri yapmaya başladılar. Devrimci işçi ile ilişkileri yürüten arkadaşlarla bölgedeki arkadaşların arasındaki uyumsuzluk pratik faaliyetlerde de kendini gösteriyordu. Bu uyumsuzluk belli bir süre sonunda, işlerin nasıl örgütleneceği konusunda kendini dayatıyordu.

Derneklerdeki kitlelerin siyasi yetersizliği sonucu, işlerin örgütlenmesi tıkanıklığa uğruyordu. Kitlelerin büyük bir bölümü ille de yukarıdan emir verilmesi (daha doğrusu işlerin örgütlenmesi işini merkezle ilişkili arkadaşların yapması) eğilimindedir.

İşler böyle olunca, hiç kimsenin kendilinden işlere sarılıp insiyatif koyması veya geliştirmesi mümkün olamıyor. Bu da derneklerimizde, dernek örgütlenmesi yerine kişilerin örgütlenmesini karşımıza çıkarıyor. Bu arkadaşlar da bu durumdan memnun görünüyorlar. Söze başlayınca olayların üzerine gitmek yerine, bir sürü ajiteli, süslü ve görevlerimizin pratik yönüne ışık tutmayan geçitirmelerle, uyumlu, iknalı ve yapıcı olmadığımızdan, siyasi anlamda olan "devrimci bir örgütsel çalışma, kolektiflik temeli üzerinde yükselmek zorundadır; kolektif tartışma, kolektif yönetim, mutlaka belirli ve sistemli bir görev bölüşümü, kolektif sorumluluk ve disiplin" hayata geçirilememektedir. Bundan dolayıdır ki, dernekler kitlelerin olmaktan

çıkıp, kişilerin mahıymış gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.

Bu olguyu kıpır kitleleri söz sahibi yapmak, kitlelerin karar verilmelerini sağlamak pek de kolay olmuyor. Fakat bu durumu sağlamak zorundayız. Bu iş ne sadece tabanın zorlaması ile ve ne de tek başına Devrimci İşçinin zorlamasıyla başarılabilir. Devrimci işçi doğrudan derneklerle ilişkileri geçerek, dernekler ise bölgelerindeki işlerin yapılabilmesi ve edinmiş oldukları tecrübeleri ile, Devrimci İşçile uyumlu bir tartışma yaparak, yani görüş alışverişinin sıklaştırarak geleceğe yönelik işlerin kotanılması doğrultusunda yukarıdaki siyasi sianımı hayata geçirebiliriz. Geçir-

mek zorundayız da...

Demokratik merkeziletilikte önemli olan, eleştirilerin kademlerden geçerek doğruya ulaştıktan sonra, genel politikaya katkıda bulunmasıdır. Taban ve tavan arasındaki canlı alış veriş ancak böyle sağlanır. Bu yapılmaz, daha doğrusu eleştiri, örgüt çalışması- nın yapıcı öğelerinden biri haline getirilmezse, alt, kademelerdeki bütün tartışmalar kişisel bir iç boşaltmaktan başka bir işe yaramaz.

Tabanla tavan arasındaki uyumlu çalışma, aynı zamanda bölgelerdeki işlerin de uyumlu yürütmesini sağlayacak kamsındayız.

"Sosyalizm, uğruna övgüler düzülerek kazanılmaz. Gelecek güzel günlere ait nutuklar atılarak da sosyalist olunmaz. Gerek sosyalist olmak, gerekse sosyalizm uğruna mücadele, son derece pratik sorundur."

NEREDEN BAŞLAMALIYIZ

Herşeyden önce şu soruları kendimize sormalıyız: Bizler kimleriz? Neredeyiz? Ne yapmak istiyoruz? Çalışmamızı ne ile bütünleştireceğiz?

Bu sorular daha da çoğaltılarak çözümler aranabilir. Yukarıdaki sorulara kısa cevaplar arayalım.

Bizler, ülkemizdeki ekonomik durum nedeniyle yaşamını yurtdışında devam ettirmek zorunda bırakılan Türkiye ve Kürdistan'da devrimcileriz. Sosyo-ekonomik yapı bakımından kendi ülkemizden çok farklı, emperyalist sistemin temel direklerinden birisi ve metropol bir ülke olan F.Almanya'dayız. Burada biz Türkiye'li-lerin görevleri: a) Buraya (Almanya'ya) yönelik, b) Türkiye'ye yönelik olmak üzere iki temeldedir.

a) Bizlerin burada Almanya'ya ilişkin bir çok sorunlarımız var. Bu sorunlardan yola çıkarak pratik şeyler yapmalıyız. Bunların en güncellerinden başlanmalı ve ileriyeye dönük bir çok sorun ortaya konmalı, tartışılmalı, bu tartışma içinde berraklaştırılmalı ve pratiğe uygun hale dönüştürülmelidir. Çünkü pratiğe uyacak, pratik işimizi yapayp, gelecekte bizleri aydınlatacak, çalışmalarımızda bizlere yol gösterecek tartışma olmalıdır. Onun için tartışmalarımızdaki yön ileriyeye dönük ve yaratıcı olmak zorundayız. Nerede olduğumuzu ve yaşadığımız toplumun yapısını (emperyalist sistemi) A'sından Z'sine kadar doğru değerlendirep, bu sisteme uyacak şekilde çözümler getirmemiz yönünde olmalıdır.

Biz yabancıların sorunları ne dün başladı, ne de yarım bitecektir. Bu sorunlar yabancıların buraya gelmesiyle başlayıp, sistemin değişmesiyle son bulacak sorunlardır. Onun için bu sorunlara yaklaşıp, bu anlamda olmalıdır. Şunu da hesap etmek zorundayız ki, yarım Türkiye'de devrim olsa bile burada yaşayan Türkiye'li-lerin büyük bir çoğunluğu burada kalcıdır. Devrimciler, ezilen, horlanan, aşağılanan sınıf ve tabakaların sorunlarına sahip çıkmak zorundadırlar.

Bizler yabancıların belli bir kesiminin burada kalacağı olgusundan yola çıkarak geleceğe dönük ekonomik-demokratik hakları konusunda onları eğitmek, aydınlatmakla da görevliyiz. Bunlar yabancı düşmanlığına karşı mü-

cadele, kanunlar karşısında eşit haklara sahip olma, ilticacıların hakları ile seçme ve seçilme hakları sayılabilir.

b) Bizler Türkiye'li devrimciler olarak, görevlerimizin başında ve hiç bir zaman da aklımızdan çıkarmadığımız Türkiye devrimi diye bir sorunla karşı karşıyayız. Düşüncemiz bu sorunumuz nasıl çözeriz, üzerimize düşen görevi nasıl ve ne şekilde layıkıyla daha iyi yerine getirebiliriz? Olmalıdır.

Devrimci hareketimiz bu sorunla ilişkin çözüm yollarını göstermiştir. a) Maddi destek, b) Dayanışma hareketini güçlendirmek, c) Teknik yardım. Bu sorunlarımızın çözümünü de, gelip Almanya'daki sorunlarımızın çözümüne dayanıyor belli ölçülerde. Türkiye'ye yönelik çalışmaların başarısı, buraya yönelik çalışmamızın başarısına bağlıdır. Bir çok Türkiye'li genç arkadaşın saatlerce derneklerde oturduğu, fakat hatırı sayılır bir iş yapmadığı açıktır. Bu arkadaşlara gelecekte Türkiye devrimine ilişkin bir çok teknik sorunun halledilmesinde iş düşeceği şüphe götürmez bir gerçektir.

BÜTÜN BUNLARI KİMLERLE BAŞARACAĞIZ

Bu sorunu üç bölümde inceleyebiliriz:

a) Türkiye devrimi açısından Türkiyelilerin birliği, b) Türkiye devrimi açısından Türkiyelilerin ve Almanların dayanışması, c) Türkiyelilerin ve Alman sorununu Almanya'daki sınıf savaşına yönelik birliği.

a) Türkiye devrimine yönelik Türkiyelilerin birliği konusunda önemli sayılabilecek bazı adımlar atıldı. Geçtiğimiz yılın başlarında bizim hareketimizin de içinde yer aldığı yurtdışı anti-faşist birlik komitesi BİRKOM oluşturuldu. BİRKOM Türkiyeli demokratlara, anti-faşistlere, devrimciler ve Avrupa'daki ilerici kamuoyuna büyük ümitler verdi. Fakat süreç içinde bu kitleler BİRKOM'un umdukları bulamadılar. BİRKOM, söylediklerini uygulamada güçlüklerle karşılaştı. Bu güçlükleri yenmede yetersiz kaldı. Bu güçlüklerin başında, BİRKOM'un dışında kalan grupların yoğun anı-BİRKOM'culuğu, Alman gerici çevrelerinin baskısı, ve BİRKOM'un içinde yer alan siyasi hareket ve grupların birlik anlayışları, BİRKOM'un siyasi tesbitlerinin hayata geçirilmesinde yetersiz kalmasından neden oldu.

Birlik-mücadele-birlik şian Türkiyeli devrimciler açısından çok yeni birşey olduğundan, birliği ve mücadeleyi sadece düşmana karşı bir silah olarak kavnyorlar. Bu şiar sadece düşmana karşı olmayıp, içimizdeki şeytani yenme ve sosyalist demokrasiyi uygulama şianıdır aynı zamanda.

İsteğimiz, gelecek günlerde BİRKOM'un kendisinin bir çeki düzen verip görevlerinin hayata geçirilmesinde atılım yapmasıdır.

b) Türkiyeli ve Alman sorununu Türkiye devrimine ilişkin dayanışması konusu üzerine çok şeyler söylendi. Çok sözü edilen ve biz Türkiyelilerin de can alıcı sorunlarının başında gelen bir olgu olmasına rağmen, önemli sayılabilecek bir dayanışma hareketi de yaratılmadı.

Bu konuda sadece Alman sorununa suçlamak sanrıya olaylara objektif bakmaktan ziyade görevden kaçmak olur. Bir kısım Türkiyeli sol grup hala 12 Eylül öncesi Türkiye'de yaşıyor. Dayanışma hareketinin önemini dahi kavrayamamış, bir kısmı buraya entegre olmuş. Dayanışma hareketini güçlendirmek Türkiye devrimine yönelik görevlerimizin başında gelmektedir. Bu tabi ki bugünkü bakış açısıyla, böyle ko-

laydan çözülecek bir sorun değildir.

Bazı tartışmalarda Almanya'da örgütlü bir sol hareketin olmadığı söylenip duruluyor. Örgütlü olmama da ilişkiye geçebileceğimiz bir sürü güç mevcut. Bu güçler arasında kilseleri, sendikaları, SPD'nin sol kesimini, Yeşilleri, banş hareketleri ile çeşitli sol örgütleri ve insiyatifleri sayılabilir. Dayanışma demek sadece elde silah omuz omuza savaşmak değildir.

c) Türkiyelilerle Alman sorununu Almanya'daki sınıf mücadelesine yönelik birliği de -diğer sorunlar gibi- çözülebilir değil. 82'nin sonbaharındaki hükümet değişikliği bir çok sorunu da beraberinde getirdi. Bu sorunlar, sınıf mücadelesi sonunda kazanılmış haklardan tutun da, işsiz kalan yabancılardan sınır dışı edilmesine kadar uzanıyor.

6 Mart 83'de yapılan yeni seçimlerle birlikte, Kohl hükümetinin bu kazanılmış haklara yönelik saldırıları da onaylanmış oldu. Hükümetin değişmesiyle beraber Almanya'daki hareketlilik de arttı. Yabancılar olarak bizler ise, bu hareketliliğin içinde cüzi bir varlık dahi gösteremedik. Bu durum daha önceleri de böyleydi. Örneğin Atom santrallerine karşı verilen mücadeleler, Frankfurt'taki havaalanı yapımı, vs.

Mart ayı başında Kohl hükümetinin yabancılar komisyonu, yaptığı çalışmaları kamuoyuna açtıktan sonra çeşitli basın yayın organlarında, çeşitli kişi, kuruluş ve örgütler tarafından sert eleştirilere uğradı. Almanya'da Devrimci Sol yasaklanarak dernekleri kapatıldı. Şimdi sıra diğerlerinde sanrı. Çeşitli iş yerleri yüzbinlerce işçiyi sokağa attı. Şimdi de sayım işleriyle uğraşıyor. Bu ve benzeri sorunları nedeniyle Almanya, huzur ve refah illüsü olmak-tan çıkıp büyük çalkantıların, karışıklıkların at oynattığı bir ülke durumuna dönüşüyor.

Tüm bunlara karşı ise, geniş kesimler Alman burjuvazisine karşı muhalefeti örgütlemeye çalışıyorlar. Yeşiller 27 sandalye ile mecliste önemli sayılabilecek bir güç durumunda.

Biz yabancılar burada politik bir güç olmak istiyoruz (ki kesinlikle başarmak zorundayız) politik hareketler içinde, onların bir parçası olmalıyız. Olmak zorundayız... Buradaki politik güçlerden biri olamazsak, buradaki demokratik haklarımızın korunmasını ve genişletilmesini de sağlayamayız. Bunların başında da seçme ve seçilme hakkımız gelmektedir.

Bunlar ve bunlara benzenen tüm konularda yerli ve yabancıların ortak örgütlenmeleri, ortak mücadeleleri ilişkin araç ve gereçlerin bir an önce yaratılmasını sağlamalıyız. Daha uzun zaman beklemeye sanrı gerek yok.

Fabrika hazır, makineler da... Monte edip üretime geçmek işe bizlere (Alman ve yabancı anti-faşistlere) düşüyor.

Ö halde görev başına!

ÖDEMELER İÇİN:

Postschekamt Köln
L. Ulusal, Konto Nr. 322919-509

Stadtsparkasse Köln
L. Ulusal, Konto Nr. 144913217
BLZ: 37 03 01 98

IMPRESSUM

Devrimci işçi, V.i.S.d.P.: S. Akhan
Schildergasse 101 a, 5 Köln 1

Auflage: 10.000
Erscheinungsdatum: 5.7.1983

Dernek çalışmaları ve kültürel değerler

Yurtdışında ikibuçuk milyonun üzerinde Türkiyeli yaşamaktadır. Bunlar Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde, Libya'da, Arabistanda hatta Avustralya'da göçmen işçiler olarak yaşamlarını sürdürmektedirler. En yoğun olarak Almanya'da yaşayan Türkiyeli işçiler, özellikle altmışlı yılların başından itibaren ülkedeki işsizlik ve tekellerin ucuz işçi talepleri sonucunda ülke dışına akmaya başlamışlardır. Ve doğaldır ki sayıları ikibuçuk milyon üzerindeki bu insanlar çalışmak zorunda oldukları ülkelere, kendi gelenek göreneklerini, kendi yaşam biçimlerini, kültürlerini de beraberlerinde taşıdılar. Ve uzun zamandır kendi yaşam biçimlerini sürdürdüler, sürdürmekte. Ne var ki kendi kültürleriyle, yaşadıkları ülkenin kültürü arasındaki derin uçurum onları o ülke insanıyla birlikte yaşamaktan önemli ölçüde alıkoymuştur. Birlikte yaşamın koşullarının yaratılmaması, ısrarla kendi geleneksel yaşam biçiminde dayatan Türkiyelilerin rolünün yanında yaşadıkları ülkenin egemen güçlerinin engelleyici tutumunu gözardı etmemek gerek. Kendi kültürlerini yaşatmalarına izin verdikleri halde öteyandan özellikle Türkiyeli işçileri yeren, uyum göstermekte ne kadar çok zorluk çektiklerini anlatan fakat hiç bir zaman onların uyum gösterebilmelerini sağlamak için gerekli çabayı sarfetmeyen, onların yaşam biçimleriyle alay edecek kadar ıleri giden bir yol izlemekten geri kalmamaktadırlar. Bu yollarda yabancı düşmanlığın yeşil ışıklar yakmaktadır.

Birlikte yaşamak istedikleri toplulardan gördükleri baskılar sonucunda istememez getolaşmak zorunda kalan bu insanların kültürü getolaşma nedeniyle besinsiz kalmaya başlamıştır. Bir üst yapı kurumu olan kültür

ise her üst yapı kurumu gibi alttan doğru beslenmezse yozlaşıp yabancılaşacak ve zamanlarda yok olacaktır.

Türkiyeli göçmen işçilerin beraberlerinde getirdikleri kültürü böylesi bir durumla karşı karşıyadır. O nedenle kendi diliyle müziği, folkloruyla, hikayesi, fıkrası, romanıyla, resmîyle, geleneksel yaşam biçimiyle yaşadığı toplulardan izole bir şekilde kendileriyle baş başa kalan Türkiyeliler, göçmenliğin beraberinde getirdiği dezavantajları aşarı ölçüde de olsa ortadan kaldırıp, yaşadıkları toplumla kendi aralarındaki insanî ilişkilerini zorlayıp geliştirerek mediklerî süreçte kültürlerini getolara gömmek zorunda kalamazlar.

Birinci kuşağın buralara taşıdığı kültürel değerleri yaşatacak, iki kültür arasındaki (Türkiyelilerin kültürü ile yaşadıkları toplumun kültürü arasında) alışı verişte önemli rol oynayacak ikinci kuşak ne birinci neslin getirdiği kültüre nede yaşadıkları toplu-

mun kültürüne adapte olmuş değillerdir. Oysa ikinci neslin kuracağı toplum ilişkileri ve bu nedenle yaşamın içerisine girilmesi sayesinde getolara sıkışmış kültürel değerlerin beslenmesi belli ölçülerde sağlanmış olacaktır. İşte bu noktadan hareketle ikinci neslin kültürel eğitimine önem vermek onları kültürel değerlerle donatmak gerekmektedir. Gerçek yaşadıkları toplumun gerekse birinci neslin taşıdığı kültürel değerleri kavramasına itici güç gerekmektedir. Onun içinde, içinde yaşadığımız topluma uyum göstermede, o toplumla beraber yaşayabilmenin koşullarının yaratılmasında o toplumun itici rol oynaması gerekmektedir. Ama ne var ki tam tersine o toplum göçmen işçileri dışarı iten bir rolü tercih etmektedir. O rol ona oynatılmaktadır.

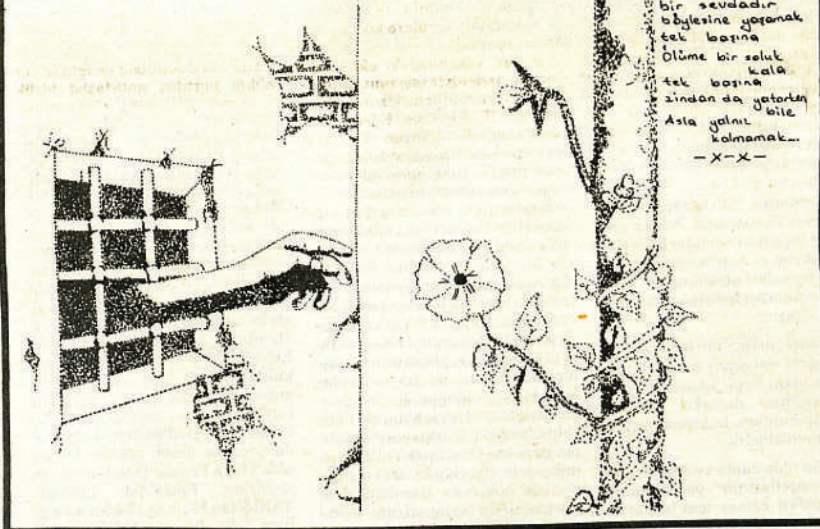
Egemen güçler böylesi bir görevi hiç bir zaman kendilerine hedef olarak seçmemişler aksine o boşluğu, o deliği hadada genişletmenin politika-

larını çizmişlerdir. Yani yabancıların kendi toplumlarına uyum gösterebilmesinin, yabancıların kültürleriyle kendi kültürlerinin alış verişinin sağlanmasının önünde başlıca engeli teşkil etmiştir. Özellikle Türkiyelileri ilkel kaba, uyumsuz insanlar olarak gösterip onları izole etmeye çalışmaktadırlar. İzledikleri politikalar özellikle ikinci neslin eğitimi, topluma uyum göstermelerini sağlayacak politikaları ise onları birer ucuz, vasıfsız sınırlı hakları olan köleler haline getirmek olmuştur. (örnek MBES kursları) duruma ne yabancı nede yaşadığımız ülke solu gerçek anlamda müdahale edememiştir. Yurtdışındaki Türkiye solunun örgütlenmeleri bu insanları değerlendirecek onları bulundukları boşluktan kurtaracak, yaşadıkları toplumdaki insanlarla ilişkilerini düzenleyecek, iki kültürün alış verişini sağlayacak, böylece birinci neslin getirdiği kültürel değerleri geliştirebilecek programlar da yokundurlar. Bu programlar daha fazla vakit kaybedilmeden çizilmeli ve yaşama uygulanmalıdır. Aksi takdirde aynı zamanda kültürel çalışmalarında yapıldığı dernekler; getolara gömülmek üzere mezarı kazılan kültürel değerlerin gömü işlemini yapmaya devam edeceklerdir.

HAYDI İLERİYE DÖNELİM

Dönüyor kama bulutlarıyla hava
Dönüyor güneş yıldızlar ve Dünya
Dönüyor yuvarlanan misket,
Bir biriyi çapışarak
değişerek
kaynaşarak
Dönüyor savrulan rüzgarda toz sürüşü.
Yıkıyor yeri, göğü gök gürültüsü.
Ve dönüyor elimdeki kızı kalem
yuvarlaklar çizerek,
gerçekleri çizerek.
Kara bir kalem kanlıyır ardından
idam diyerek,
Üstten alta emirlerle dönerek.
Dönüyor yağlı imleklerin ucundan
Beyni, sol memenin altındaki
neferi
bilden durmuş,
Dağ gibi kalıplaşıp yığıt.
Dönüyor
büyük emir,
kara zulüm,
kalın kelepçe,
paslı zincir,
koca elleriyle ölüm.
Dönüyor denizde, okyanusta
Silah elde savaşanların anıları
dağlarla
canlarla
cellatlarla.
Ya sen; sen ne duruyorsun?
Dönüyor ölenler
öldükçe dirilenler,
-direnerek can verenlerin ihtilala
ruhu
-akan kanların alınmamış hesabı
Dönüyor başında halkların
Marlı, Eylülü faşist cunta.
Dönüyor
gece gündüze,
ay ateşe,
halklar haklı savaşına,
birlik ve kurtuluşun yoluna.
Ya sen;
sen olduğun yerde,
kararsızca dönüp duruyorsun?
Ebingen'den Yaşar.
3. 5. 1983

İdam cezası verilen bir arkadaşın dışardakilere mesajı

Kültür faaliyetleri

"Biz halkız yeniden doğarız ölümlerde"

Derneğimizin kültürel çalışmalarını tiyatro ve folklor olmak üzere iki alanda sürdürüldü. Her iki alanda görev alan arkadaşlar derneğimizin üyesi ve diğer pratik çalışmalarda da faaliyet gösterenlerden oluşuyor.

Tiyatro çalışmasına katılmak isteyen arkadaşlarla biraraya geldikimizde, hangi oyunu oynayabileceğimiz konusunda fazla seçeneğimiz yoktu. Elimizde bulunan "BİZ HALKIZ, YENİDEN DOĞARIZ ÖLÜMLERDE" oyunu, rol almak isteyen arkadaşların hemen hemen tümünün ilk kez tiyatro faaliyetinde bulunacağı göz önüne alındığında çok yoğun ve uzun bir dönem için alan bir prova sürecini gerektiriyordu. Nitekim böyle oldu. Dört aylık bir çalışma sonunda bazı teknik yeterliliklerle birlikte oyunu hazır hale getirdik. Lyon bölgesi D. işçi sempatisini arkadaşların düzenlediği geceye katıldık. İlk kez

sahneye çıkmamız bir çok eksikliğe rağmen oyun Türkiye'de, ileri tarafından beğenildi. Görev alan arkadaşlar için bu sahne deneyimi, eksikliklerimizin belirlenmesi, teknik ve pratik yeterliliklerimizin görülmesi, düzeltilmesi anlamında olumlu ve yararlı oldu. Başında da da belirttiğimiz gibi oyun seçme olanağımızın olmadığı bir aşamada çalışmaya başladığımız bu oyun, gerek Türkiye'de, gerekse Avrupa'nın çeşitli yerlerinde birçok kereler sahnelenmiş bir oyundu. Bu nedenle Lyon gecesinde sonra tiyatro görevi alan arkadaşlarla yaptığımız değerlendirmeler toplantısında, yeni piyaselerin bulunması doğrultusunda çaba göstermemizin gerekliliği vurguladık. Hazırlayacağımız yeni oyunun Türkiye'de ileri daha önce izlenmediği ve 12 Eylül sonrası yaşanan gerçekleri işleyen daha güçlü nitelikli olması gerektiği. Yaklaşık dört aydır yaptığımız

araştırmalardan olumlu sonuç alamadık. Hazır bir tiyatro metni elimize geçmediği için bu çalışma durdurulmak zorunda kaldı. Almanya'nın çeşitli birimlerinde tiyatro çalışması yürüten arkadaşlarımız veya D. işçi Kültür Komitesinin bu ihtiyacımıza cevap vermesi halinde yeniden çalışmamızı sürecektir.

Tiyatroyla aynı döneme rastlayan folklor çalışması öncelikle bu işe gönüllü arkadaşlarla öğrenildikten sonra gecelere çıkacak esas ekip belirlendi. İlk kez İran'lı Halkın Fedai'lerinin düzenlediği gecede sahneye çıktık. Bunun ardından Lyon Kültür gecesine katıldık. Son olarak ta Citroen işçilerinin bayramına çağnıldık, katıldık. Folklor çalışmaları, birimize gelen folklorcu bir arkadaşın yönlendirmesiyle farklı bölgelemlerin oyunlarını içeren bir biçimde sürdürülüyor.

Nejde'te

Sen düştüğün gün militanım
Kalbimize bir hançer gibi saplanmış
Kapkaranlık o gün yeryüzü
Bulutlar simsiyah(!)
Hücrede kan doluydu
Öbek öbek tortulaşmış, kurumuş
ama kapkızıl
öldürüldüğünü söylüyorlardı
militanım
Hain korkak bir sesle titreyerek
Seni kalbimize gömdük
ruhumuza bilincimize
Seni kitaplara gömdük(!)
gök mavisine
Sen burju gibi delerek karanlı
Bir meşalesin elimizde

Halis

ÇİÇEK YETİŞMEZ

Sahr aralan boş,
Kaldırım taşları gibi
dizilişinden belli

Çiçek yetişmez, Kaldırımlarda
Uzun, uzadıya ölümler yatar.
Ömrünün bahannandan, Kurtuluşa
açılan yollara...

Sahr aralan boş,
Kaldırım taşları gibi
dizilişinden belli.

Çiçek yetişmez, Onların
Kan veren avuçlarında.
Ölüme övgü dizerler, Vurulan her
kelliğin
Yaralı kanatlarına...

Ölüme övgü dizerler,
Vurulan her kelliğin
Yaralı kanatlarına...

Sahr aralan boş,
Kaldırım taşları gibi
dizilişinden belli.

İDAMLIK BABA

Hücum ADALI

Ağaları besleyen biziz.
Bela edip başımıza saranda.
Yıkacakta vardır elbet,
Ama
Henüz haberi yok karnımda'ki
yavrımdan.
Yavrımda yok bir haberi,
bu davada ölecek babasından.
- Ana olarak ben biliyorum'ya
Soluklar tek tek,
soluklar kesik, kesik,
soluklar ateş gibi alınıp
verilmede.
Yüreği kuş gibi titreten,
diş gıcırtsı
Bıçaklar bilenmiş yürekler
doğramaya,

son sözünü söylememişti.
İdamlık baba.
Acı, acı birşeyler düşündü
sehpasında.
- Şimşek'in hizi gibi.
DEDİ: Doğacak yuvarları için.
- Tükürdü yüzüne cellatın..

YOK:
Yok onların haberi
karnımdaki yavrudan.
Benzemeyecektir elbet'te.
Ne demirin tuncuna
Ne amerikan piçine.
Bir bardak dopdolu zehirden.
Bir bardak, bir damla ister.
Bir bardak taşı verecek,
kanlı bir dava için.
Kana, kan için.
Üstüne inmeyi hazır olacak
AVININ
Kanlı bir kartal gibi
Ben değilsem anlatan
Anlayacak'tır cıaltısından
ÖZGÜRCE
VE
Ayna gibi akıp giden sudan.

Hamburg

11 Haziran idamları, işkenceleri ve katliamları protesto yürüyüşü

Yürüyüş 2 bine yakın Alman, Türk, Kürt devrimci ve demokratın katılımıyla sabah saat 10'da Dammor'da başladı.

Birbirlerine bağlı üç hedefe yönelik olarak: Faşist Cunta'nın tutuklu bulunan devrimci yoldaşlarımıza ve halklarımıza yönelik saldırılarını, Irak Kürdistanında yaşayan Kürt halkına ve Türkiye Kürdistanı devrimci demokratlarına yok etmek için düzenlediği baskını, Hüseyin İnci ve yurtdışındaki diğer devrimciler üzerindeki anti-demokratik uygulamaları teşhir ve protesto konuşmaları yapıldı. Tek bir yürek, tek bir yumruk attığımız kavga sloganları tüm sokaklarda yankılandı.

Güçlü bir protesto ve egemen sınıflara karşı gövde gösterisi olan bu yürüyüş, önce Hüseyin İnci'nin kaldığı cezaevinin önüne kadar geldi. Yürüyüş burada 10 dakikalık bir konuşma ve adeta hapishane duvarlarını yıkarasına anlamlı ve kavga sloganlarıyla (Hüseyin'e özgürlük) herkesin ilgi ve sempatisini kazandı.

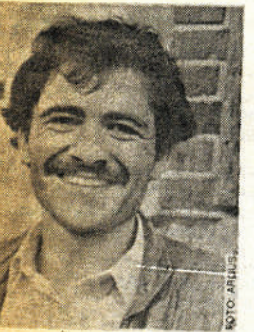
Altona'ya gelen yürüyüşçüler yürüyüş konuşması bitene kadar alanda kaldılar. Almanca konuşmayı GAL milletvekili Regula Schmit Bot yaptı. Ayrıca arkadaşlarımızın karısı ve yürüyüş tertip komitesi adına Türkçe konuşmalar yapıldı.

Yürüyüşün en anlamlı yanı Alman anti-faşistlerinin Türkiye'den daha yoğun ve en az kadar duyarlı, sorumlu davranmamasıydı. Özetle gerek katilim gerek coşku, disiplin ve propaganda açısından oldukça olumlu, başarılı bir yürüyüş olarak değerlendiriyoruz.

Not: Bir hata veya eksikliğimiz, yürüyüşün politik tutuklularla dayanışma için tek eylem olarak ele alınmasıdır. Oysa, yürüyüş yörenizde başlattığımız kampanya çalışmalarının en doruk noktasına atıldığı bir eylem olmalıydı. Devrimci selamlar

Hamburg Devrimci İşçi

HÜSEYİN İNCİ ÖZGÜR

24 Mayıs 1983 tarihinde Devrimci Yol sempatisi Hüseyin İnci arkadaşımız cuntanın istegi üzerine evine sabahın erken saatlerinde yapılan bir baskınla Türkiye'ye gönderilmek üzere Inter-1 tarafından tutuklandı. Tutuklama nedeni olarak 3.9.1978 tarihinde sivil faşistlerin Sivas-Alıbağ halkına yönelik saldırısı sırasında azırlı bir faşist olan Muhlis Nay'ı öldürmeye tam teşebbüs edip ettiğii ileri sürülmüştü.

Bu iddia asılsız ve bir safsatadan ibarettir. Tutuklama kararının çıkarıldığı dönemde arkadaşımız Sivas Eğitim Enstitüsünde öğrenimini sürdürmekte idi. Kendisi belirli bir süre de öğretmenlik yapmıştır. Almanya'ya yasal yollardan gelmiş, burada da yasal yollardan kalmaktadır. Arkadaşımızın üçbuçuk senelik bir arada sonra tutuklanmasının nedeni bizzat açıktır. Bu olay bize göre yurtdışındaki demokratik muhalefetin sürdürülme istenmesinin bir göstergesidir.

Arkadaşımız Hüseyin İnci'nin tutuklanmasından hemen sonra yapılacak ilk iş bu olaydan en duyarlı kesimleri bilgilendirmek ve harekete geçirmektir. Bizler

mesini sağlayacak somut bir olaydır.

6- Bu ve bunun gibi nedenlerle Hüseyin'in kurtarılması tek ve temel amaç değil, temel amaca ulaşmamızı sağlayacak etkili bir araçtır. Bu denli geniş, çok yönlü ve zengin bir politik içeriğe sahip bir olay olması aynı zamanda merkezi platform maddelerinden birisine tam da denk düşmesi (yurtdışındaki devrimcilerin cuntaya iadesine karşı çıkmak) bu eylemi ve Hüseyin İnci olayını birleştirme gerektiriyordu ve biz de bunu önerdik.

Teknik komitede süren kısır tartışmalardan sonra nihayet diğer grupları ikna etmeyi başardık.

aynı tarihlerde Türkiye'deki politik tutuklularla dayanışma kampanyasını başlatmışık ve bu kampanya için derneğimizde bir toplantı düzenlenmiştir. Bize göre bu iki olay birlikte işlemek mümkündür.

Toplantıya BİRKOM, D.Çizgi, Proleter Dayanışma, Alman anti-faşist örgütleri ve diğer Türkiye'den demokratlar katılmıştı. Toplantı ve gelişmeleri açıklamadan evvel birkaç noktayı belirlemekte yarar görüyoruz.

1- Hüseyin İnci'nin faşist cuntaya iadesi devrimci bir arkadaşımızın idam veya hapis cezasına çarptırılması demektir. Arkadaşımızın cuntaya iadesine müsaade etmemeliydik.

2- Bu olay cunta ve Alman egemen sınıfların yurtdışındaki muhalefeti ezme için başlatılan kampanyanın bir parçasıydı ve bu nedenle sol ve demokratik kesimlerin bir karşı atak geliştirecek bu saldırıyı geri tepmesi zorunluydu.

3- Hüseyin İnci olayı birey görüşümü, özünde ise Alman devleti ile Türkiye'deki ve Alman anti-faşistleri arasındaki bir mevzi savışı anlamında geniş bir muhtevaya ve değere sahipti. Hüseyin'in iadesi, en geniş anlamıyla Alman egemen sınıfların kazandı, bizlerin kaybettiği anlamına, tersi ise Alman egemen sınıfların başarısızlığı, bizim kazandığımız anlamına gelecekti.

4- Yani Hüseyin'in serbest bırakılması Kürt ve Türk halklarının ve onların davasını savunan birlerce devrimcinin faşizme karşı kavgalarının Avrupa'daki demokratik kamuoyunun nezdinde haklılık kazanması, meşrulaşması demektir.

5- Özellikle Hamburg'da en geniş anti-faşist kesimlerin projeksiyonları Türkiye gerçekliğine ve gerileşen BRD devletine çevrilmesini ve bizlerin aktif desteklen-

Aynı gün 100'e yakın Alman arkadaşın katıldığı toplantının gündemini politik tutuklularla dayanışma kampanyası, Hüseyin İnci hakkındaki bilgilendirme, somut pratik işler, görevlerimiz organizasyonu olarak belirledik.

Başlangıçta olumlu geçen toplantı Hüseyin İnci'nin yakalanması ile ilgili bilgilendirme safhasında bir kaos ortamına dönüştü. Serxwebun'dan arkadaşlar toplantının idam ve işkencelere karşı olduğunu, Devrimci Yol'cu arkadaşlarını ise toplantıya Hüseyin İnci'yi kurtarma toplantısına dönüştürdüklerini ve bunun ne kadar kötü bir şey olduğunu(!) anlatmaya başladılar. Her toplantıda ilkel, sektir ve sol çocuk politikalarının yanı sıra Devrimci Yol'a karşı mücadele etmek gibi özel bir görevi de yüklenen Hamburg'daki Partizan-Atif sempatisi arkadaşlarımız Serxwebun'un itirazını fırsat bilerek Alman örgütlerini ve temel görevini unutmuşçasına Devrimci Yol'cuların grupçu tavırlarını teşhir(!) başladılar. Örnek, "biz Devrimci Yol'cular 1980'den beri tanırız, ikinci bir kazık yemeye niyetimiz yok. Biz buraya idamlar için geldik, Hüseyin ikincildir" vs. dediler.

Bu konudaki görüşlerimizi yazının başında açıklamıştık. İkinci bir olumsuzluk da Alman anti-faşistleriyle ilişkilerimiz ve birlikte nasıl çalışacağımız konularında çıktı.

Partizan-Atif Almanların yürüyüş komitesine alınmasına ve hatta bir önceki toplantıda kabul ettiği Almanlarla birlikte alt çalışma gruplarının oluşturulmasına ilişkin de bu komiteler üzerinden organizasını inkar edip karşı çıktılar. Savundukları felsefe ise "Her kararımız bizzat Almanlar da bu işlerin hamallığını yapar, beğenmezlerse enternasyonalizmi yadsıyarak(!) çeker giderler".

D.Çizgi, Proleter Dayanışma vs. grupları da Atif'in basılanması altında kaldı ve susarak Atif man-

tiğna alet oldular.

Biz bu felsefe ve anlayışları, bu sözleri politik körlük olarak görüyoruz.(Devrimci İşçi-Hamburg)

Bütün bunlar Alman sol ve ilerici grupları arasında bir öfkeye ve haklı bir tepkiye yol açtı. Politik anlamda yanlış da olsa sonuçta toplantıda kalamayacaklarını bildirip teker teker toplantıdan ayrıldılar.

Türkiye'de sol gruplar ama özellikle Hamburg'da Partizan-Atif taraftarları bu sektör tavrını alı dayanışma hareketinin kapsamını daralttı, devrimcilerin ortak mücadelesini bozan ve parçalayan bir konuşma düştürmüştür. Hamburg'da düzenlediğimiz yürüyüşün organizasyonu ve sorumluluğu Almanlar komitelerinde halledilmek zorunda kalmıştır.

Şimdilik bu gruplara garip saplantılar, saçma sapan "örgütsel ilkel" yüzünden ortak iş yapmayı ve enternasyonalist mücadeleyi baltamamaları gerektiğini bir kez daha hatırlatmak istiyoruz.

BİRKOM güçleri de ne olduğumuzu, nerede ve ne için mücadele ettiğimizi, hangi araç ve yöntemleri kullanacağımızı kendilerine bir kez daha sormalıdır.

Türkiye'de sol gruplarla Hüseyin İnci olayına politik yaklaşım açılmasının yanlışlığı, birlikte çalışmanın olanaksızlığı nedeniyle Hüseyin İnci çalışmalarını Hamburg Devrimci İşçi ve Alman demokratik güçleri ile birlikte yürüttük.

HÜSEYİN İNCİ'YE ÖZGÜRLÜK KAMPANYASI

Hamburg Devrimci İşçi taraftarları ve Alman anti-faşistlerinden oluşan bir çalışma grubu ile çalışmalara başladık. Böylece olaylarda alışagelmis eylemlilikler yaptığımız ilk işler oldu. Söyle ki: Basın açıklaması, Türkçe ve Almanca 10 bin'e yakın bildiri dağıtım, Hamburg Eyalet Savcılığı'na, Hamburg Eyalet Yüksek Mahkemesi'ne ve Bonn'a birlerce protesto telrafi ve mektubun yapılması, bir imza kampanyasının başlatılması, sürekli toplantılar, bilgilendirme ve günlük pratik faaliyetlerin örgütlenmesi çerçevesinde özetleyebiliriz. Bunlara ek Hamburg Alman ve Yabancılar Eylem Birliği DAAB devreye sokuldu. DAAB'de çalışan Alman anti-faşist Hella Franke Hüseyin İnci'nin serbest bırakılması için Hamburg belediyesinin karşısına oturma grevi yapma kararı aldı. Hella Franke faşist cuntanın teşhirine, Fatsa'dan Çelteğe, TARIŞ'ten Mamağa kadar sosyalizm için direnen halklarımızın haklı kavgasının propagandasına yönelik sergi, bildiri, broşürler ile Hüseyin İnci ve diğer devrimcilerin faşist cuntaya iadesini protesto eden pankart ile oturma grevini başlattı. Hella Franke'nin başlattığı grev içerik, ilgi ve destek bağlamında olumlu ilerledi. TAZ her gün oturma grevindeki gelişmelere sütun ayırdı. GAL milletvekilleri sürekli eylem yerini,

eylemcileri ziyaret ettiler. 12 Haziran tarihinde Türkiye'den dönen komisyon üyeleri yaptıkları basın açıklamasında Hüseyin İnci'nin serbest bırakılmasını talep ettiler. Bu eylem için yapılan harcamaları GAL fraksiyonu finanse etti.

Hüseyin İnci'nin Türkiye'de TÖB-DER üyesi, Hamburg'da ekonomi politik bölümünde öğrenci olması, geniş bir öğretmen ve öğrenci kesiminin desteğinin kazanılmasında rol oynadı.

GEW (Öğretmenler Sendikası) ve ai (Ulusal Arası Af Örgütü) ile ilişki kuruldu ve protesto hareketlerinin çok yönlü geliştirilmesi başlandı.

Cumhuriyetçi Avukatlar Birliği ortak bir basın açıklaması hazırladı. Arkadaşımızın avukatı Claus Pimming basın açıklaması ve bilgilendirme toplantısı düzenledi.

Hamburg üniversitesinde okuyan arkadaşlarımız aracılığıyla üniversite gençliği ve çevresi ve Hüseyin İnci'nin okul arkadaşları ile birlikte onun serbest bırakılması doğrultusunda çalışmalar yapıldı. Oturduğu semtte 300-400 kişinin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşe Hüseyin İnci'nin annesi, karısı, çocuğu, kızkardeşi ve ilerici devrimciler katıldı.

Özetle en sol kesimden SPD milletvekillerine, kilise papazlarına ve tek tek demokrat insanlara kadar geniş bir kesimi kapsayana alan dayanışma kampanyası örgütlüydü. Hamburg'un her yerinde eylemlerimizin yankısı do-laştı. İnci'nin serbest bırakılması için aktif mücadelelerin sürdürüldüğü bu dönemde Berlin'de C. Kemal Altun'un ilticası kabul edildi.

16 Haziran'da Hüseyin İnci serbest bırakıldı ve iltica istemi kabul edildi.

Bu sonuç açıktır ki politik bir zaferdir. Avrupa'daki demokratik mücadelelerde egemen sınıflardan dışışe düşüşe koparak aldığımız bir mevzidir. Ancak bu devrimciler için zengin ve önemli derslerle dolu bir başlangıçtır.

Sol sektör, birliğiparçalayan örgütlerin yanı sıra birliğin somut ifadesi olan BİRKOM da bugün yeniden düşünüp bu uğraştan hangi dersler çıkarılmalı gerektiğini kendilerine sormalıdır.

Hüseyin İnci'nin serbest bırakılmasından bir hafta sonra Hamburg'un kalabalık semtlerinden Altona'da bir Fest düzenledik. Hüseyin İnci, avukatı, karısı ve arkadaşlarının da yer aldığı Fest'te folklor, müzik gösterileri, basın açıklamaları ve çeşitli konuşmalar yapıldı. Şil'i bir müzik grubu direniş ve yöresel türlekleriyle bizlerin yanında olduklarını, daha doğru bir deyişle anti-faşist, anti-empyrist mücadele görevinin enternasyonalist olduğuna vurgu-ladılar. Sabah 10'dan saat 15'e kadar devam eden Fest, canlı ve kalabalık bir gösteri niteliğinde geçti. Önümüzdeki süreçten daha güçlü dalgalara karşı koymaya hazırlanacağımız, hazırlanmamız gereken bir dönem olduğu bilincindeyiz.

Kampanya ve eylem birliği üzerine

Bilindiği gibi, Şubat ayı sonlarında "6 Mart Alman Parlamento seçimleri" ve buna bağlı olarak yabancıların gündeme gelmesi ile birlikte, yabancı ve Türkiye'li kuruluş ve örgütlerle "ne-lerin yapıp yapılamayacağı" tartışmaları başladı. Eylem birliği tartışmaları her ne kadar o günlerdeki en güncel sorun olan yabancılar sorunu üzerine yürütülüyorsa da, aynı zamanda Mayıs-Haziran aylarını kapsayan "İdam-lara, işkencelere, katliamlara" karşı bir kampanyanın da başlatılması ve bunun sürekliliğinin sağlanması düşünülmüştü.

6 Mart 1983'de karar alınması- na rağmen kampanya konusunda pratik adımları atabilmek mümkün olmadı. Özellikle tartışma toplantıları her zamanki gibi bitmek bilmedi ve anlamsız, soyut tartışmalarla haftalar geçirdi.

Sonuçta, yapılacak eylemler şöyle tesbit edilmişti: Basın toplantısı, basın açıklaması, bildiri, afiş, ortak Standlar, ortak geceler, bölgesel yürüyüşler ve çeşitli komisyonların Türkiye'ye gönderilmesi. Fakat buna rağmen tartışmalar "bitmek bilmedi" ve Mayıs başlarına kadar sürdü. Bu noktada yalnız bölgesel yürüyüşler, afiş, bildiri üzerinde karar alınabildi.

Fidef ve Komkar ise daha sonra çeşitli bahanelerle yürüyüşlere katılmayacaklarını açıkladılar. Aynı günlerde (Mayıs sonunda) faşist cuntanın Irak Kürdistanına saldırısı gündeme geldi, PKK Diyarbakır davası 42 idamla, İstanbul HDÖ davası 9 idamla sonuç-

landı. TÖB-DER Genel Saymanı Abdullah Gülbudak cezaevinde öldürüldü.

Eylem birliği toplantılarında, verimsiz, üretici olmayan tartışmalar yerine bizler bir miktar bu olayların üzerine gitmeye çalıştık. Bunun sonucu "Yeşiller" Parlamento Grubu ile görüşmeler yapıldı. Bir grup milletvekilinin ısrarı sonucu "Yeşiller" fraksiyon toplantısında tartışmalar çıktı. Bizim de önerimiz üzerine 4 veya 5 milletvekilinin hemen Türkiye'ye gitmesi ve diplomatik görüşmeler yapmak için girişimlerde bulunması ama bundan sonuç

alamayacağı için daha değişik eylemleri de yapmaları önerisi kabul edildi. Milletvekilleri'nin görüşmeler dışında, Ankara Kızılayda pankart açarak kendilerini zincire vurma önerimiz daha sonra reddedildi ve milletvekillerinin gidip sadece görüşme yapmaları şeklinde bir karar çıktı.

"Yeşillerden" üç milletvekili (Jürgen Reents, Gert Bastian, Otto Schilly) Türkiye'ye gittiler. Ve hiçbir sonuç alamadan döndüler. Aynı günlerde eylem birliği toplantılarına, 3 Haziran'da Bonn'da basın toplantısı, aynı gün öğleden sonra Bonn Türkiye Büyükelçiliği önünde bir gösteri, 6 Haziran ile 10 Haziran tarihleri arasında parlamento önünde "yasak bölgede" oturma grevi önerilerini götürdük.

Daha önce yürüyüşlere katılmayacağını açıklayan Komkar bu öneri ve eylemlere dört elle sarıldı ve sonuna kadar destekleyeceğini açıkladı. Ayrıca yürüyüşlere de katılmayı kabul etti.

Fidef ise eylemleri, "güçleri oranında" destekleyeceğini açıkladı. Bu arada Partizanda yürüyüşlerden keçileceğini bildirdi!

Basın toplantısı 3 Haziran'da Bonn'da geniş bir katılımı yapıldı. Basın toplantısına Alman basını geniş yer verdi. Öğleden sonra da 350-400 kişinin bir protesto mitingi başarıyla gerçekleştirildi. Bunun buna da geniş yer verdi. 6 Haziran günü şimdiye kadar alışılmış eylemlerin dışında başarılı bir eylem gerçekleştirildi: 40 kişi 6 Haziran'da Bonn basın merkezi ve parlamento idare binalarının önüne giderek (ki burası her türlü gösteri, yürüyüş ve toplantıya kapalıdır) ellerinde birer harf yazılı kartonlarla oturmaya başladılar. Harflerin birleşiminde "STOP DIE TÜRKIE HILFE" yani "Türkiye yardımından durdurul-sun" yazıyordu. Kısa zamanda basın etrafı çevirdi. Basın açıklaması dağıtıldı, radyo ile röportaj yapıldı. Bu sırada polis kimlik kontrolü yapmak istedi. O anda Grüne milletvekilleri toplantıdan çıkarak polise müdahale ettiler. Ve harfleri ellerine alarak protestoyu sürdürdüler. Polisin tüm uyarılarına rağmen eylem devam etti ve geniş bir ilgi topladı. Polisin tekrar kimlik kontrolü yapmak istemesi üzerine "Grüneler" bir çember oluşturarak, Türkiye'lileri çember içine aldılar ve yasak bölgenin dışına kadar çıkardılar.

Böylece polisin takibine rağmen hiç kimse yakalanmadı. Grüneler geri dönerek pankartları meclis binasına astılar. Meclis başkanının tüm uyarısına rağmen protestoyu sürdürdüler ve yazılar bir gün asılı kaldı.

11 Haziran'da München-Nürnberg-Stuttgart-Frankfurt-Köln-Hannover-Hamburg ve Berlin'de yapılan Mitingler - beklediğimiz gibi - geniş bir katılımı yapılamadı. Buna rağmen yürüyüşlere 10.000 civarında kişi katıldı. Yürüyüşlere Fidef-Komkar-katılmazken, Atif de gereken önemi vermedi. Özellikle Stuttgart-Hannover-Hamburg-Berlin mitingleri olumlu geçti.

Ayrıca, mitinglerin zamanlamasının olumsuz anlamda bir etkisi oldu. Hem belli ölçülerde izin mevsimine rastlaması, hem de Almanya'da politik olarak ölü bir döneme girilmesi yürüyüşlerin gücünü ve etkisini büyük ölçüde azalt-

tı. siyasi bir dayanışma kurmak hususunda istenen düzeye heniz gelinmemiştir.

Ayrıca platformumuz zaman zaman çeşitli sorunlara karşılaşmaktadır. Örneğin TKP'nin durumu, başından beri sorun teşkil etmektedir.

İlk olarak 17 Kasım 1982 Politeknik mitinginde, TKP, Kurtuluşla birlikte, platformun hiçbir ortak çözüm önerisini kabul etmeyerek ayrı hareket etmiştir. Her iki siyaset de, platform tarafından, kendi grup çıkarlarını öne çıkardıkları, ayrılıkçı davrandıkları ve güvensizliğe yol açtıkları biçiminde eleştirilmişlerdir. Kurtuluş eleştirileri kabul etmemiş ve platform tarafından kınanmıştır. TKP ise eleştirileri kabul ederek özleştirmişti.

Ancak ondan sonraki süreçte, Kurtuluş, güç ve eylemlerliği önünde engel çıkarmazken, TKP güç ve eylem birliğini engeller bir tutum içine girmiştir. Gelişen süreç, TKP'nin yaptığı özleştirmenin özüne uygun davranmadığını, güç ve eylem birliğine samimiyle yaklaşmadığını, cuntaya karşı güçlerin birliğine ciddiyeyle bakmadığını göstermiştir. Zira TKP bugün de kendi grup çıkarlarını her-

şeyin üstüne tutarak, gerektiğinde güç ve eylemlerliğini hiçe saymaktadır. Bir yandan platformla birlikte görünürken, diğer yandan platform kararlarına aykırı hareket edebilmektedir. Bu yüzden de sürekli problem kaynağı olmaktadır. Örneğin, platforma TKP adına katılmayacağı söylenirken, 1 Mayıs'ta olduğu gibi, hiçkimseye bilgi vermek gereği dahi duyulmadı. TKP pankartı açılmamaktadır. TKP'ye yönelik eleştiri olduğundan ise "bizi ilgilendirmez, gidin TKP'yi bulun" denmektedir. Ortak bağış toplama kararı alınırken, İGD dövizleri ile ayrı bağış toplanabilmektedir. Son olarak bir belediyenin düzenlediği Türkiye Halklarıyla Dayanışma Gecesinde, milletçiler adına ortak katılmak için hiçbir ortak çözüm kabul edilmemiştir. Kendilerine ayrı bildiri çıkarmaları önerilmiş, bu defa konuşma metninde engel çıkarılmıştır. Böylece milletçiler adına konuşma yapılamazken, kendileri konuşma yapabilmişlerdir.

Sonuç ve bazı Değerlendirmeler

Bu Kampanyadan çıkartılması gereken belli başlı ve önemli dersler vardır. Eylemler ve kampanya süreci, -dönemin özellikleri de dikkate alınırsa- genel hatları itibarıyla olumlu sayılabilecek bir özellik taşımaktadır. Ne var ki durum, kampanya ile ilgili bazı önemli olgulara işaret etmemizi engellemelidir.

Bunların başında bugüne kadar kullandığımız motiflerin yerine yenilerinin bulunması gerekmektedir. Görülmüştür ki, miting gibi eylemlere, ağırlıklı sadece siyasal içerikli mesajlarımızı alan insanlar katılmaktadır. Belli siyasal motiflerle göre hareket eden insanlar çekebilmekteyiz eylem alanına. Eylemlere bizim "dışımızdaki" çevrelerin de katılımı sağlanmalı; bunun yöntemleri ve motifleri yaratılmalıdır.

Bunun yanı sıra, daha geniş kapsamlı bir kalıcı güç ve eylem birliğinin yaratılması zorunluluğu bu kampanya süresinde kendisini önemli bir biçimde hissettirmiş-tir.

şeyin üstüne tutarak, gerektiğinde güç ve eylemlerliğini hiçe saymaktadır. Bir yandan platformla birlikte görünürken, diğer yandan platform kararlarına aykırı hareket edebilmektedir. Bu yüzden de sürekli problem kaynağı olmaktadır. Örneğin, platforma TKP adına katılmayacağı söylenirken, 1 Mayıs'ta olduğu gibi, hiçkimseye bilgi vermek gereği dahi duyulmadı. TKP pankartı açılmamaktadır. TKP'ye yönelik eleştiri olduğundan ise "bizi ilgilendirmez, gidin TKP'yi bulun" denmektedir. Ortak bağış toplama kararı alınırken, İGD dövizleri ile ayrı bağış toplanabilmektedir. Son olarak bir belediyenin düzenlediği Türkiye Halklarıyla Dayanışma Gecesinde, milletçiler adına ortak katılmak için hiçbir ortak çözüm kabul edilmemiştir. Kendilerine ayrı bildiri çıkarmaları önerilmiş, bu defa konuşma metninde engel çıkarılmıştır. Böylece milletçiler adına konuşma yapılamazken, kendileri konuşma yapabilmişlerdir.

Son platform toplantısında, TKP taraftarlarının güç ve eylemlerliğini engelleyen tutumları eleştirilmiş, ortak hareket etmek hususunda samimi ve

Yurtdışında yerine getirmek zorunda olduğumuz görevlerin muhtevası, hem çeşitli, hem de geniş kapsamlı faaliyetleri ve buna uygun birliklilikleri zorunlu kılmaktadır.

Bu durum, hem devrimci-yurt-sever siyasal gruplar, hem de anti-faşist güç ve çevreler düzeyinde bugüne kadar yaratılan birliklilik-lerin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi anlamına gelmektedir.

12 Eylül'ün yıldönümü hazırlıkları ve Türkiye'de 6 Kasım da yapılacak söylenen Seçimler Süreci, bu anlayışın pratikte yaşanmasını bulacağı birer olanak ve fırsat olarak değerlendirilmelidir. Yabancılar sorunu ve Avrupa'daki sınıf mücadelesinin çeşitli biçimlenişler de yine bu çerçevede ele alınmalıdır.

Bu güne kadar attığımız adımlar ve bazı olumsuzlar, anlayışın hayata geçirilmesinde önemli birer hareket noktası sunmaktadır bizlere.

Önümüzdeki döneme ilişkin daha geniş kapsamlı (ve çeşitli) birlikliliklerin ve faaliyetlerin şimdi programlanmasının zorunluluğu ortadadır. Bunun için gerekli platformların yaratılması yönünde adım atılmalıdır.

Artık, her eylem birliği toplantısında aynı platformun, aynı ilkelere aynı gruplar tarafından güncel herkeş tartışılabilir duruma kadar derece anlamsız bir şey olduğu herkes tarafından kavranmalıdır. Çok sayıda grubun bir araya gelmesini sağlayan platformlar geliştirilerek kalıcı eylem ve güç birlikleri yaratılmalıdır.

Tüm anti-faşist grup, güç ve çevrelerin mücadelesini koordine edecek, geliştirip güçlendirecek adımları atmak bugün yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Bu ise, ancak bu konuda ciddi adımlar atılarak yerine getirilebilir.

ciddi olmadıkları belirtilmiştir. Ancak eleştirilere cevap vermek yerine platformdan çekilmişlerdir.

TKP'ye platformumuz tarafından bugüne kadar azami esneklik gösterilmiştir. Biz, cunta-faşist cunta ayırımı, güç ve eylemlerliği önünde engel olarak görmüyoruz. Bu ayırım, güç ve eylemlerliği önünde engel teşkil etmemelidir. Fakat TKP cunta-faşist cunta ayırımı, ayrı hareket etmenin güç birliğinden kaçınmanın kılıfı olarak kullanılmaktadır.

Bilindiği gibi TKP Kenan Evren cuntasını faşist olarak nitelendiriyor. Bu güne kadarki bildirilerde dipnot düşmek, ortak bir dil kullanmak vb. önerileri de kabul etmediği için, Kurtuluş ve TKP dışında tüm siyasetler cuntayı faşist olarak nitelendirdikleri halde, faşist cunta tabiri kullanılmamıştır. Ancak Fransa'da DISK in 16. yıldönümü ile ilgili bildirdiği TKP taraftarları da, faşist cunta denildiği halde, imza attıktan sonra, (bildiride hem cunta hem faşist cunta tabiri kullanılmaktadır) aynı formül burada da önerilmiştir. Fakat Fransa'da kabul edilen burada kabul edilme-

Devamı sayfa 18'de

DEVİRİMCİ KAMUOYUNA

Biz, Yunanistan'daki Türkiye'li ve Türkiye Kürdistanlı politik milletleriz. Uzunca bir süreden beri, politik faaliyetlerimizi ortaklaşa kararlaştırıp, yine ortaklaşa yürütmek üzere bir platform oluşturmuş bulunuyoruz.

Platform, burada bulunan tüm politik parti, hareket ve demokratik kuruluşların temsilcilerinden oluşmaktadır.

Amacımız, cuntaya karşı olan tüm güçlerle birlikte faşist cuntayı teşhir etmek, kardeş Yunan halkı ile güçlü bir dayanışma kurmak, halklarımız arasındaki kardeşliği pekiştirmektir. Böylece olabildiğince Türkiye ve T. Kürdistanında faşist rejime karşı verilen mücadeleye destek olmaştır.

Bütün bu görevlerin üstesinden gelebilmek, cuntaya karşı olan tüm güçlerin birliğine bağlıdır. Bugüne kadar izlenen sürecin gösterdiği en önemli husu budur. Ancak birlik halinde ol-

duğumuz süreç, güçlü eylemler yapılabilme, ilerici-demokratik yunan kamuoyunun tam desteği sağlanmak ve böylece yürütülen faaliyetler etkili olmaktadır.

İkinci olarak bu süreç içinde, geçmişin kimi önemli zaafılarını aşmakta büyük mesafe katedilmiştir. Geçmişte birbirleriyle çatışmaya dahi girişmiş siyasetler, bugün birarada cuntaya karşı omuz omuza mücadele etmektedirler. Bu mücadele birliği içinde, karşılıklı güven gelişmekte, eski kuşku ve güvensizlikler kaybolmaktadır. Böylece faşizme karşı ortak mücadelelerin koşulları her geçen gün daha fazla olgunlaşmaktadır. Şüphesiz ki bunu, devrimci-demokratik hareket açısından sevindirici ve altı çizilecek bir gelişme olarak kaydetmek gerekir.

Ancak bütün bunlara rağmen platformumuzunda aşması gereken önemli eksiklikleri vardır. Faşist cuntayı teşhir etmek ve Yunan halkı ile

Federal Almanya'da çalışan Türkiyeli işçilerin veya yakınlarının sigorta aylığını hak edebilmesi için gerekli hususlar:

Federal Almanya'daki Türkiye-
li sigortalı işçiler (dul kalma, ço-
cuklarına bakma ve yetiştirme,
sakatlanma, hastalanma, ihtiyar-
lama, iş veya başka türlü kaza
geçirme) gibi değişik durumlarda
aşağıdaki gibi aylığa bağlanırlar.

**1- İşçinin çalışma gücü ve yete-
negini kaybetmesi durumunda
aylığa bağlanması:**

Sigortalı bir işçinin hastalık,
sakatlık veya zayıflık gibi neden-
lerle yeme, içme, giyinme ve barın-
ma gibi temel ihtiyaçlarını karşı-
lamak için gerekli parayı temin
gücünün yetersiz olduğu bir dere-
ceye düşmüşse, iş yapma gücü ve
yetenegini kaybetmiş sayılır. Eğer
böyle işçiler doktor raporu ile
durumlarını kanıtlar ve 60 takvim
ay (5 yıl) sigorta primlerini öde-
miş ise "ÇALIŞMA GÜCÜ VE YETENE-
GİNDE YOKSUN AYLIGI"na hak kazanırlar.

**2- Sigortalı işçinin yaşamak için
yeme, içme, giyinme ve barınma
gibi "temel ihtiyaçlarını temin
etmede güçsüz" kalması duru-
munda aylığa bağlanması:**

Sigortalı bir işçi hastalık, sa-
katlık veya zayıflık nedeniyle bi-

linmeyen bir zamana kadar dü-
zenli olarak iş yapamaz duruma
gelirse, veya aşağı düzeyde ge-
rekli olan parayı bile iş yaparak
kazanamayacak durumda olursa
ihtiyaçlarını temin etmede güçsüz
sayılır. Bu durumda olanlar eğer,
60 takvim ay (5 yıl) sigorta prim-
lerini ödememiş ve doktor raporu ile
güçsüz olduklarını kanıtlamışlar-
sa "YAŞAMINI TEMİN ETME-
DE GÜCSÜZ AYLIGI"na hak
kazanırlar.

Sigortalı işçinin çalışma gücü ve
yetenegini kaybetmesi veya ya-
şamını temin etmede güçsüzlüğe
düşmesi belirli bir zamandan son-
ra ortadan kalkacağı olasılığı var-
sa bu iki nedenle verilen emeklilik
ayhıkları geçici olarak bağlanabi-
lir. Belirli bir süre sonra sigortalı
tedavi olarak, iş yapma gücüne
kavuşursa verilen emekli aylığı
kesilir. Tekrar aynı işine veya du-
rumuna göre daha hafif bir işe
devam eder.

**3- İşçinin çocuk yetiştirmesi du-
rumundan ötürü ek aylığa bağ-
lanması:**

30.06.1977 tarihinden sonra bo-
şanma, ölüm veya geçersiz sayıl-
ma nedeniyle evlilik durumu sona
ermişse, sigortalıya bu tarihten

sonra en az bir yetim aylığı hak-
kına sahip olan bir çocuğu yeti-
ştirdiği müddetçe kendi sigorta-
sından aylık bağlanır. (Ancak si-
gortalı 60 takvim ay (5 Yıl) sigor-
ta birimini ödemiş olması gerekir)
Bu durumda verilecek aylık ço-
cukların yaşına, sayısına ve sigor-
ta hakkının kazancına göre belirlenir.
Ve "İŞ YAPAMAMA-İŞ YAPMA
YETENEK VE GÜCÜNE KAYIP
AYLIGI" sayılır.

**4-İŞİNİN İHTİYARLIK
DURUMUNDA AYLIGA
BAĞLANMASI:**

Sigortalı işçilerin ihtiyarlık du-
rumlarında aylığa hak kazanma-
larını ön koşulların çok değişikliği.
Bunları kendi içinde şu şekilde
sıralamak mümkündür:

- a) 65 yaşını tamamlamış olanlar,
- b) 63 yaşını tamamlamış olanlar,
- c) 60 yaşını tamamlamış, fakat
bundan sonra ağır sakat sayılan
ve iş yapmağa veya gelirini temin
etmeğe gücü yetmeyenler,
- d) 60 yaşını tamamladığı halde,
son birbuçuk yıl içinde en az 52
hafta (bir yıl) F. Almanya'da işsiz
olanlar, ağır sakatlık veya iş
yapamama durumunda olanlar,
- e) 60 yaşını dolduran ve son 20 yıl

içinde genellikle zorunlu sigorta-
ya bağlı bir iş veya meslek yapmış
olan kadınlar "İHTİYARLIK AY-
LIGI"na hak kazanırlar.

**5- İşçinin çocuklarından dolayı
farklı aylığı hak etmesi:**

Sigortalı işçilerin aylıkları, a-
şağıda belirtilen çocuklarının var-
lığı ile yükselir:

- a) Sigortalı işçinin öz çocukları
için,
- b) Sigortalı işçinin üvey çocukları
(Diğer eşinden olan çocuklar eğer
kendisi tarafından yetiştirilirse)
- c) Sigortalı işçinin evlat edindiği
çocukları için,
- d) Erkek sigortalının eğer babalığı
veya nafaka mükellefiyeti tesbit
edilmiş ise evlilik haricinde doğan
çocukları için,
- e) Kadın sigortalının evlilik harici-
nde doğmuş çocukları için ayrı-
ca paralıdır.

Çocuk zammı, yada çocuk ü-
creti olarak da bilinen bu para,
çocuklar okuyor veya meslek öğ-
reniminde bulunuyorlarsa (bazı
kazanç sınırlarının aşılması şartı
ile) sakat ve kendi ihtiyaçlarını
temin edemeyen, veya isteğe
bağlı bir yıl sosyal işlerde çalış-
ıyorsa 18 yaşını bitirdikten sonra
da istek üzerine çocuk zammı a-
lır. Bu durumda olan çocuklar
için ancak 25. yaşını bitirmeye ka-
dar zam alır. daha sonra kesilir.

Federal Almanya emeklilik si-
gortasından çocuk zammı ilkesel
olarak ancak bir defaya mahsus
olmak üzere bağlanır. Aynı çocuk
için birkaç şahıs zam istiyorsa, bu
durumlarda para, çocuğa en çok
bakana ödenir. Aynı çocuk için
kanuni kaza sigortasından çocuk
parası veya kanuni emeklilik si-
gortasından yetim aylığı öden-
mekte ise, ayrıca çocuk zammı
ödenmez.

**6- Dul ve yetimlik durumlarında
aylık bağlanması:**

Kadın veya erkek işçi eşinin öl-
mesiyle dul kalmış ise belirli bir
aylığa bağlanmaktadır. (Ancak
bu durumda olan erkekler için
özel koşullar aranmaktadır) Si-
gortalının önceki eşine (eğer bu
evlilik 1-7-1977 tarihinden önce
boşanmış, veya geçersiz sayıla-
rak sonuçlanmış) ölümünden
sonra bazı koşullar altında "GE-
RİDE KALANLAR AYLIGI" bağ-
lanır.

Sigortalının çocuklarına ve si-
gortalı ile aynı çatı altında yaşa-
mış olan torunlarına ve bakkığı
çocuklara "YETİM AYLIGI" bağ-
lanır. Ancak sigortalı işçi 60 tak-
vim ayı primlerini ödemiş olması
gerekir.

**7- İş kazası geçirme sonucu
meydana gelen arızalı duru-
mlara ilişkin aylık bağlanması:**

Eğer sigortalı bir işçi, iş kaza-
sından sonra iş yapamaz veya ya-
şamını temin etme gücünü kaybe-
derse, ya da ölüme bu olaydan
önce F. Almanya emeklilik sigor-
tasına en az bir aylık primi ödedi
ise "EMEKLİLİK AYLIGI" bağ-
lanır.

**8- İş kazası dışında başka kaza
geçirme durumunda aylık bağ-
lanması**

Sigortalı işçinin iş kazası dışın-
da başka bir kaza geçirmesi du-
rumunda sigortalı işçi girdiğinden
altı yıl sonra ölmüş veya işini
yapma gücünü kaybetmiş ise ve
sigorta olayından önce, 24 takvim
ay içinde en az altı takvim ayı
zorunlu sigortaya bağlı bir iş veya
meslekte prim ödemiş ise aylık
bağlanır.

FRANSA

Yabancı işçilere 10 senelik oturma ve çalışma hakkı

Üç ay aşan bir süre önce bazı
Fransız örgütleri ve Yabancı İşçi
Dernekleri tarafından başlatılan
"YABANCI İŞÇİLERE 10 SE-
NELİK TEK TİP OTURMA VE
ÇALIŞMA KARTI" kampanyası
sürüyor.

Fransa'daki yabancı işçilerin
en somut taleplerinden biri olan
en senelik kart zaten Mitterand
yönetiminin 10 Mayıs 1981'de
yapılan seçim kampanyası sıra-
sındaki vaatlerindendir. Zaten
mevcut hükümetin programında
da Fransa'daki yabancı işçilere ö-
kullanma hakkı ve en senelik tek
tip oturma ve çalışma kartı veril-
mesi yer almaktadır.

1981'den bu yana uygulamaya
koyulmayan en senelik kart soru-
nunun çözüme kavuşturulması
doğrultusunda açılan kampanyaya
50'yi aşkın Fransız ve yabancı
kuruluş katılıyor. Bu örgütler ara-
sında politik partiler, yabancı işçi-
lerle dayanışma dernekleri, çeşitli
bölgelerinden çeşitli sendikalar temsil-
cileri, dini-hümanist kuruluşlar
var.

Paris'teki derneğimiz, ATT,
kampanyanın beş örgütten oluşan
insiyatif komitesinde yer almak-
tadır. Kampanya afişleri yavaş-
sında ise ATT'nin hazırladığı afiş
birinci seçilmiş ve bastırılmıştır.
Kampanya içi imza kampanyası
gerek tüm Fransa'ya yayılarak
sürüyor. Kampanya ile ilgili ola-
rak Yabancı İşçiler Bakanı ve So-
yalist Parti yöneticilerinden ran-
devular alındı. Kampanyaya katı-
lan parti ve örgüt sayısı her geçen
gün artıyor. Fransa çapında tanı-
mış politikacı, yazar ve bilim a-
damlarının destekleyici imzaları
almıyor.

Üç aylık süre içinde önemli bir
kamuyu oluşturulan kampanyanın

önümüzdeki aylarda daha da bü-
yük boyutlara ulaşması bekleni-
yor.

**INFORMATIONS DE TURQUIE
İKİNCİ SAYI ÇIKTI**

Devrimci İşçi Paris biriminin 1
Mayıs 1983'te ilk sayısını çıkardığı
Informations de Turquie yayın
hayatını sürdürüyor.

Birinci sayı, Almanya'da çık-
makta olan Türkiye Information'
dan çevirileri içeren derginin ikkin-
ci sayısını ağırlıklı Devrimci İşçi'
den çeviriler ve birinden arkadaş-
ların yazılarıyla çıktı.

Almanca'dan Fransızca'ya çevi-
ri yapan Fransız devrimcilerinin
ve Fransızca bilen Devrimci İşçi
tarafından arkadaşların ortak ü-
nüsü olan Informations de Turquie,
Fransızca alanında yayın boşlu-
ğunu doldurmak amacıyla güdü-
yor.

Informations de Turquie, Fran-
sa ve Fransızca konuşulan ülke-
lerdeki Devrimci İşçi taraftarları-
nın yazı ve dağıtım-abone ko-
nularında destek bekliyor.
Adres: ATT 19, Rue de L'Echiquier
75010 PARIS-FRANCE
Tel.: 523 48 08

**İDAM VE İŞKENCELERE
KARŞI KAMPANYA
ÇALIŞMALARI**

Almanya'da merkezi olarak
başlatılan Türkiye'deki politik tu-
tuklarla Dayanışma Kampanyası
doğrultusunda Fransa'da da ça-
lışmalar yapıldı. Merkezi olarak
hazırlanan platform doğrultusun-
da ve Paris'in özgül koşullarına
dikkate alınarak diğer gruplara
çağır yapıldı. Platforma imza at-
mayan diğer gruplarla toplantılar

yapıldı. Kararlaştırılan çalışma-
lar şunlardır:

İmza kampanyası, basın toplan-
tı ve basın konferansı ile yürü-
yüş. Alınan kararlardan sadece
imza kampanyası ile Stand açma
eylemleri hayata geçirilebildi. Bi-
zim düşüncemize göre, kampan-
ya sadece imza toplamaktan iba-
ret değildi. Türkiye'li sol hareket-
lerin birlikte iş yapmaya alışkın
olmaması nedeniyle alınan kararlar
tam uygulanamadı. Bunun
üzerine tekrar bir toplantı yapıldı.
Toplantıya katılan tüm gruplar
bir yürüyüşle kampanyayı bitir-
mek gerektiği üzerinde anlaşıldı.
Kültür Sarayı'nın önünde 25 Ha-
ziran'da bir gösteri düzenlendi.
Mitingde idam ve işkenecilerle il-
gili politik tutukluların durumla-
rını anlatan konuşmalar yapıldı.
Almanya'da hazırlanan bildirir
metni Fransızca olarak burada da
okundu. Büyük bir pankart açıldı.
Pankartta, "Türkiye ve Türkiye
Kürdistanında idam ve işkence-
ye son" yazılı idi. Ayrıca, TC or-
dusunun son Irak saldırısı da mi-
tingde protesto edildi.

**METZ'DE KAMPANYA
ÇALIŞMALARI**

İdam, işkence ve katliamlara
karşı başlatılan kampanyanın bir
parçası olarak Fransa'nın Metz
kentinde de 19 Haziran'da BİR-
KOM tarafından düzenlenen ve
Partizan'la Halkın Kurtuluşu ta-
raftarlarının da katıldığı bir yürü-
yüş yapıldı. Yürüyüşe sadece Tür-
kiye'liler katılabildi. Aynı gün
Fransız Komünist Partisi'nin
Metz'de Bars Yürüyüşü yapması
nedeniyle bizim gösteriye Fransız-
ların katılımı sağlanmadı. Yürü-
yüşte idam ve işkenecilerle protesto
eden sloganlar atıldı.

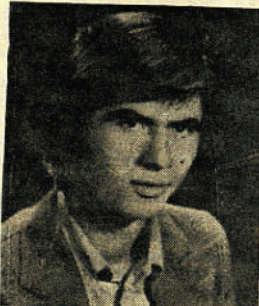
Yürüyüşle ilgili tesbit ettiğimiz
bazı olumsuz noktalar: Yürüyüşü
düzenleyen BIRKOM, organizas-
yon komitelerine katılmalan için
Halkın Kurtuluşu, Partizan ve D.
Halkın Birliği gruplarına çağır
yaptı. Bu arkadaşlar olumsuzluk-

larını burada da sergilediler. Yürü-
yüş komitesinde görev almadılar.
Yürüyüş başladığı sırada BİR-
KOM bu gruplara yürüyüşün iş-
levliği ile ilgili konuşmak üzere
tekrar çağır yaptı. Ancak bir an-
laşma sağlanmadı. Bunun üzeri-
ne diğer gruplar yürüyüş sıra-
sında BIRKOM kortajının 100
metre arkasından yürümeyi ter-
cih ederek kendilerince bir tavrı
geliştirdiler. Bu durum hem yürü-
yüş katılanlar hem de yürüyüşü
seyredenler açısından olumsuzluk
olarak değerlendirildi.

**CLARMOND MİTINGİ
BAŞARILI OLDU**

Clarmont Fd. şehrinde Devrimci
İşçi taraftarları ile PCI, FO, Ku-
syndicat Lyceen, UNEF.ID kuru-
lusları ortaklaşa bir salon mitingi
düzenlediler.

Mehmet Yavuz'u Anıyoruz

Fransa'nın Montbéliard şehrinde
de 5 Haziran 1980 tarihinde fa-
şistler tarafından katledilen arka-
daşımız Mehmet Yavuz'u anıyo-
ruz.

Mehmet Yavuz 1974 yılından
itibaren Fransa'nın Montbéliard
şehrindeki Peugeot otomobil
fabrikalarında işçi olarak çalış-
ıyordu. İlk devrimci faaliyetlerine
bu fabrikada başlayan Mehmet

10 Haziran 1983 saat 19.30'da
"TÜRKİYE'DEKİ İDAM VE İŞ-
KENELER SON - POLİTİK TU-
TUKLULARLA DAYANIŞMA"
adlı miting başladı. 100'ün üzeri-
nde Fransız ve 20 Türkiye'linin
katıldığı miting tam anlamıyla
Cunta'nın insanlık dışı uygulamala-
rının sergilediği bir miting oldı.
Paris, Devrimci İşçi adına ka-
tılan arkadaşın özellikle Fransız-
ca konuşması ilgi uyandırdı.

Miting süresince Türkiye'deki
idam ve işkenecilerle protesto eden
imza metni istisnasız tüm katılan-
larca imzalandı. Merkezi eylem
komitesinin yürüyüşler için hazır-
ladığı konuşma metni ve faşist
ordunun Irak'a saldırısı üzerine
çıkarılan bildirir Fransızcaya çevir-
ilmiş olarak dağıtıldı. Çok sayıda
Informations de Turquie satıldı.

Yavuz, kısa süre içinde Türkiye'li
işçilerin devrimci bir derneğe ka-
vuşmasını sağladı. 1978 yılından
itibaren Devrimci Yol görüşleri
doğrultusunda mücadele eden ar-
kaşımız, bu mücadelesini
Montbéliard'la sınırlı tutmayıp
Paris'te kartız işçilerin açık gre-
vine katıldı.

Mehmet Yavuz özellikle işçi
derneğindeki faşistlerin etkinliği-
nin kırılmasında ve Peugeot
fabrikasındaki işçilerimizin dev-
rimci görüşleri benimsemeye baş-
lamasında sonra patronun ve fa-
şistlerin hedefi haline geldi. Ama
o yılmadı. Devrimci mücadelesi-
ne devam etti.

Mehmet Yavuz'la basademe-
yen faşistler 5.6.1980 tarihinde
iş giderken onu yol ortasında
vurarak alacakça katlettiler.
Ama düşüncelerini yok edemedi-
ler, yoldaşlarımızın mücadelesini
engellemediler.

Mehmet yoldaş,
örnek mücadelesine Montbéli-
ard'daki işçi arkadaşlarımızın, Pa-
ris'teki işçilerin ve tüm devrimci-
lerin kalbine yaşıyor.

Rahat uyu, mücadelen devam
ediyor, edecek.

AVUSTRALYA

1 Mayıs yürüyüşünde faşist cunta teşhir edildi

SYDNEY:

Geçen yıl olduğu gibi, bu yılda demokratik kitle örgütümüz S.T.I.B. (Sydney Türküleri İşçiler Birliği) iyi organize edilmiş kalabalık bir kitle ile 1 Mayıs yürüyüşüne katıldı.

S.T.I.B 1 Mayıs işçi bayramı için bir kaç ay önceden hazırlıklara başladı. Önce bir komite oluşturuldu. Komitenin birincil amacı; geniş anti-faşist kitlenin katılımını sağlamak ve yürüyüşte faşist cuntayı en iyi şekilde teşhir etmektir.

Verilen seminerlerle Sidney'nin hemen hemen tüm tren istasyonlarına

ve Türküellerin çalıştıkları fabrika duvarlarına asılan afişlerle olsun, oldukça geniş kitle katılımı sağlandı. Yürüyüş boyunca da bir platform üzerinde cuntanın işkenceleri ve idamları temsil edildi. Televizyonlar verdikleri 1 Mayıs haberlerinde de bu sahnelere yer verdiler.

Haber sunucusu S.T.I.B'nin kitlesi ekrandan geçerken "..... bazıları da ülkelerindeki diktatörlerin uyguladığı işkencelerin durdurulmasını istiyor" dedi.

Yürüyüş boyunca sık sık haykırılan (İngilizce ve Türkçe olarak) sloganlar ise şunlardır:

Hamm'da 1 Mayıs kutlandı

Hamm'da 1 Mayıs Türküeli ve Alman gruplarıyla birlikte kutlandı. Almanlarla oluşturduğumuz çalışma ve dayanışma komitesi (Solidaritatskreis) DGB'nin 1 Mayıs çalışmalarına Türküeli gruplar adına bir temsilci gönderdi. Temsilci arkadaş grupların istemlerini DGB'ye götürdü ve DGB'nin yaptığı toplantılara katıldı. Bütün istemlerimizi kabul ettirdi. Bununla birlikte Türküeli gruplardan (Devrimci İşi, DİF) sempatanlar Hamm Yurtseverler Derneği bu gruplar arasında birlik oluşturuldu. 1 Mayıs'ta herşeyin ortaklaşa hazırlanması kararına varıldı.

Birlikte standlar açıldı, sergiler düzenlendi, Türküellerin mutfaqları kuruldu Alman ve diğer yabancıların dükkanlarını çeken bu olay oldukça ilgi çekici oldu. Almanın içinde Anadolu'nun ve Türkiye Köylerinin geleceği olan saç üzerinde yufka yapıldı ve anaların bacalarının hamuru orada yapmaları ilgi çekici oldu.

Bu konu hakkında gelip bilgi almak isteyenlere arkadaşlarımız tarafından geniş bilgi verildi. Sonra konuşmacı sendikacılar konuşmalarında ülkemizdeki askeri cuntaya geniş yer verdiler. Türkiye'de ve Türkiye gibi askeri diktatörlüklerin olduğu ülkelerde 1 Mayıslar kaldırılmış, demokratik kitle örgütleri kapatılmış, sendikalar yasaklanmış yöneticileri cunta tarafından cezaevlerine doldurulmuştur. Bugün sendikacılar idamla yargılanmaktadır. Sonra Türküellerin folklor ekibi çıktı oldukça ilgi gördü.

Alman ve Türküeller 1 Mayıs yürüyüşü boyunca ortak enternasyonal Yaşasın 1 Mayıs ve benzeri sloganlar atıldılar.

Türküellerin kendi aralarında oluşturduğu 1 Mayıs Eylem Birliği sonuna kadar kararları bağlı kaldı.

Hamm Devrimci İşi Sempatizanları

Bergisch Gladbach'da 1 Mayıs kutlandı

Bizler Devrimci İşi sempatanları bölgemizde IG-Metal'in düzenlemiş olduğu 1 Mayıs yürüyüşüne Almanlarla birlikte katıldık. Çoğunluğunu Türküellerin oluşturduğu 1 Mayıs işçi bayramını ülkemizde yasak olmasına ve bizlerin ülkemizden uzak olmamıza rağmen, yine de yüreğimiz Türkiye halkları için çarparak, coşkuylla kutladık. Geçmiş son iki seneye rağmen 1983 yılı 1 Mayıs işçi bayramına daha da büyük kitle katılımıyla birlikte Almanca ve Türkçe konuşma hakkını elde edebildik. Ülkemizde yaşanan o-

layları dile getirdik ve bu konuşmalarımız Alman yerel gazetelerinde geniş yer verildi. 700'ün üstünde kitle katılımının sağlandığı yürüyüş boyunca Almanca ve Türkçe sloganlar atıldı. Alman gerici yasalarına karşı ve Türkiye'deki faşist yönetimi teşhir edici sloganlar atıldı.

1 Mayıs alanında Stand açıp, çeşitli yayınlar sattık, bildiriler dağıttık ve ayrıca derneğimiz adına folklor gösterileri yapıldı. 1 Mayıs kutlamamız bölgede büyük ilgi çekti.

Devrimci selamlar

- 1 Mayıs'ı faşist cunta engelleyemez
- Kahrolsun Türkiye halklarının düşmanı!
- Faşist Cunta!
- Amerikan işlerine hayır!

S.T.I.B
Yönetim Kurulu

1 Mayıs işçi bayramının 1 Mayıs'ta kutlanmasını yasak olduğu Avustralya'da bu yıl 1 Mayıs Pazar gününe rastladığı için 1 Mayıs tarihinde kutlandı.

Modern revizyonistlerin ve reformistlerin denetimindeki Melbourne'deki 1 Mayıs komitesinin denetimindeki yürüyüşe katılım geçen yıldan daha azdı.

Trades Hall'de başlayan yürüyüş 3 bin kişi katıldı. Her zaman olduğu gibi Türkiye'liler en kalabalık grubu oluşturuyordu.

Yürüyüşte Devrimci İşi taraftarları olarak biz de yer aldık. Yürüyüşün sonunda faşist cuntayı teşhir eden Ankara, Fatsa, Yeni Çeltik, İzmir ve diğer toplu davaları konu alan İngilizce ve Türkçe yayın ve resimlerin olduğu bir sergi açıldı.

Ayrıca faşist cuntanın bugüne kadar öldürdüğü devrimcileri, idam ve işkenceleri konu alan bir pankart astık. İdam ve işkencelerin durdurulması için imza kampanyası yürüttük.

Aynı gece Avustralya Sosyalist İşçi Partisi'nin düzenlediği ve bir çok Latin Amerika halklarının temsilcilerinin katıldığı 1 Mayıs gecesinde, cunta, adı geçen mahkemeler, Devrimci Yıl hareketinin mücadelesini konu alan İngilizce bir konuşma bir arkadaşımız tarafından yapıldı, Türkiye hakkında bilgiler verildi.

Avustralya/Victoria
Devrimci İşi taraftarları

Salzgitter'de 1 Mayıs kutlandı

İşçi sınıfı ve tüm ezilenlerin geleneksel bayramı 1 Mayıs'a Salzgitter'de her sene olduğu gibi, bu sene de DGB'nin düzenlediği yürüyüşle başladı.

Küçük bir işçi kenti olarak tanınan Salzgitter'de bu sene yürüyüşe olan ilgi oldukça azdı. Özellikle Alman işçileri bu yıl yürüyüşe gereken önemi vermediler. Biz Devrimci İşi sempatanları 200'e yakın bir katılımla tüm diktatörler üzerimize topladık. Almanca-Türkçe taşıdığımız ve dönem sorunlarını ihtiva eden pankartlarımız ilgi ile izlendi. Sloganlarımız da, Alman hükümetinin yabancılar politikasını ve ülkemizdeki faşist cuntanın insanlıkdışı uygulamalarını Alman ve Türkiye'li kamuoyuna duyurma ve protesto etme konusunu içeriyordu.

Rathaus (Belediye) önünde sık alan DGB'den sendikacı bir arkadaş ülkemizdeki kanlı düzeni ve cuntanın son oyunlarını dile getiren bir konuşma yaparak, cuntaya yapılan yardımları knadı. Ayrıca Blaupunkt firmasından işçi temsilcisi bir bayan arkadaş, yabancı düşmanlığının giderek bizleri tehdit ettiğini vurgulayarak, Alman ve tüm yabancı işçilerin omuz omuza mücadele etmesinin şart olduğunu hatırlattı.

Daha sonra düzenli olarak DGB'nin bahçesinde düzenlenen 1 Mayıs şenliklerine katıldık. Bize ayrılan çardak folklorumuzu oynadık. Gelen ziyaretçilere Türkiye yiyecek ve içeceklerini tattıttık. Yeni aramızda katılan Türkiye'li işçi arkadaşlarımızla tanıştık. Standımız oldukça fazla ilgi gördü.

Salzgitter Devrimci İşi Sempatizanları

Almanya'dan giden işçilere neler yapılıyor

Heval Metin,
Yazacaklarımıza başlarken sana ve tüm arkadaşlara selam eder, uğraşlarınızda üstün başarılar dilerim.

Heval Metin hepinizin bildiği gibi 45 gün hapis yattıktan sonra Frankfurt'tan Türkiye'ye gönderildim. İstanbul'da gümrüğe girildiğinde pasaportumu elimden aldılar ve bana dediler ki git eşyanı al gel. Valizimi aldım ve tekrar yanlarıma gittim. Beni oradan bir arabaya bindirip karakola götürdüler. Karakolda bana şöyle-si sorular sordular. "Şimdiye kadar Almanya'da ne yapıyordun?" "Kaçak olarak çalışıyordum" dedim. Almanya'da Türkiye aleyhinde yürüyüş, miting, konsolosluk basma, bildiri dağıtma, K. propaganda yapma... vs. işlerini kanşıp kanşmadığımı sordular.

"Hayır" dedim. "Şimdi niçin Türkiye'ye döndün?" "Askerliğimi yapmaya geldim" dedim. Böylece bir sürü sorular sordular. Bende kendilerinin dillerinden cevap verdim. Ne yapalım bir kelimayla neler olabileceğini düşünmelisin. Daha sonra aranılıp aranmadığımı araştırmak için bu gece ne-

zarete alacaklarını söylediler. Benim böylesi işlerle ilgim olmadığını söyledim. Benimle polisler arasında geçen konuşmayı arkadaşım S... anlatmam için müsaade istedim, müsaade ettiler ve anlattım. Nezarete atılacağımı işiten arkadaşım S... ağlamaya başladı. O ağlayınca polis beylerin iyi tarafları tuttu herhalde, pasaportumu alıp bırakacaklarını söylediler. Daha sonra pasaportumu aldılar ve bizi serbest bıraktılar. Ondan sonra veda gün İstanbul'da aldık. İki otelde beş günde bir arkadaşın evinde kaldık. Yapılan işkence ve baskıların anlatılıp sonu geleceği yok. Tecavüze uğrayan kadınlar ve genç kızlar, işkencede erkeklikleri kaybedenler, vücudundan organları kesilenler ve işkenceden ölenlerin sayısı belirsizdir.

İstanbul'da bir arkadaş ile karıştım. Öğretmen okulundan tanyordum. Başından geçenleri bana anlattı. Öbürleri gibi oda erkekliğini kaybetmiş. Aradan bir yıl geçmesine rağmen ellerinden ve vücudunun değişik yerlerinden hala işkence izleri belli oluyordu.

Avusturya Cumhurbaşkanı konuşurken devrimciler pankart açtı

Bundan üç asr önce Viyana'nın Türkler tarafından kuşatılmış olması nedeniyle 1983 yılı Avusturya'da "Türk Yılı" olarak ilan edildi.

Her yıl Viyana'da Mayıs-Haziran aylarında yapılmakta olan Wiener Festwoche'nin tören ve gösterilerinin başkonusunu da "Türk Yılı" oluşturdu.

Bu etkinliklerde TC Hükümeti ile Avusturya Hükümetinin işbirliği sonucu değişik sergi ve folklor gösterileri de düzenlendi. Özellikle TC adına programa katılanlar her yönü ile faşist cuntanın propagandasını yapmak istediler.

Tören Mehter Marşının eşliğinde Avusturya Cumhurbaşkanı'nın konuşmasıyla başladı. Cumhurbaşkanı konuşurken iki Avusturya'lı devrimci sahneye çıkarak "Kahrolsun Faşist Cunta" yazısını taşıyan bir pankart açtılar. Diğer yandan bu tören ve cuntayı protesto eden bildiriden 200 kadının dinleyiciler arasına fırlattılar. Arkadaşlar bir süre sahnede kaldıktan sonra polislerin saldırısıyla dışarı çıkarıldılar.

İkinci gün Mehter Takımı Belediye önünde gösteri yapmak için gelirken "Kahrolsun Faşist Cunta" sloganını attık. Türk polisleri ve konsolosluk yetkilileri şaşırdılar. Ancak onların yardımıyla Avusturya polisi ve kültür kurumlarının başkanı yetiştirdi. Bizi tehdit etmelerine rağmen slogan atmaya devam ettik. Avusturya'lı devrimci arkadaşlar da Mehter Takımının bulunduğu yere çıkarak "Faşist Cunta ile İşbirliğine Son" pankartını açtık.

Bu olaylardan sonra gösterileri izleyen Avusturyalıların ilgili faşist cunta tartışmalarına çekildi. Eylem kamuoyunda etkili oldu. Radyo ve televizyonda yayına konuldu.

Kendi aramızda yaptığımız değerlendirmede böylesi toplantı ve gösterilerin anti-faşist gösteri biçimine dönüştürülmesinin yararları vurgulandı.

Braunschweig
Yabancılar Komitesi

Viyana
Devrimci İşi Sempatizanları

HK SÖZÜNDE NİYE DURMUYOR?

HK taraftarı Emegün Sesi'nin 2 Temmuz 1983 tarihli ve 55 numaralı nüshasında Devrimci Yol'la ilgili yeni bazı iddialar var. Birinci sayfanın bir bölümü ile orta sayfanın tamamını kaplayan yazıda şunlar söyleniyor:

"Son günlerde daha açıkça ve pervasızca Demirel'e övgüler düzülüyor ve ittifak çağrıları yapılıyor. Bunlar himdird sorusuna vereceğimiz yanıt ise TKP ve Devrimci Yol'cular olacaktır."

"Bu yazımız TKP ile birlikte aynı görüşleri savunarak AP ile ittifak arayan Devrimci Yol'un geldiği yeri ve siyasetlerinin iç yüzünü açığa çıkarmaya çalışacaktır."

"Dev-Yol görüşlerini savunan Demokrat Türkiye yazarı, cuntaya karşı Demirel'le birlikte burjuva demokratik diktatörlüğünün kurulabileceğini savunuyor."

Emegün Sesi yazarı iki sayfalık yazı boyunca döne dolaşa yukarıdaki kıymetli fikirlerini kanıtlamaya çalışıyor. Kanıt olarak gösterebildiği tek şey yine kendi iddiası.

Emegün Sesi sayfalarında büyük bir cahillik belgesi olarak yer alan yazı ile ilgili alsında söylenecek fazla bir şey yok. Çünkü, yukarıdaki alıntıların bol bol tekrarlandığı yazıyı okuyunca, siyasetle az buçuk ilgilenen bir insan bile ne yapacağını şaşırır.

Şimdi bu iddialar karşısında Devrimci Yol taraftarları ne yapsın?

Demirel'in halk düşmanı politikalarına, faşist uygulamalarına karşı mü-

cadelede verdikleri yüzlerce şehidin anısına duydukları saygının gereklerini nasıl yerine getirsinler?

Yanıtı:tipki HK yöneticileri gibi devrimci siyasi ahlak kurallarını hiçe sayıp, bu son derece ağır, çirkin ve en önemlisi provakatif iddiaları iftira sahiplerine geri mi lade etsinler?

Bir siyasi grubun böyle hakarete kadar varan yalan şeyler yazabilmesi için ar damarının çatlaması gerekmiyor mu?

Devrimciler HK'nın yaptığını yapmamalıdır.

ÖNCE DÜRÜSTLÜK VE OKUMA YAZMA BİLMEK

E. Sesi'ni çıkaranlara bir kere daha hatırlatmıştık. Onlara, Devrimci İşi dergisinin 19. sayısında, devrimcilerle, karalama, yalan ve tahrifat yollarıyla değil somut siyasi sorunlar üzerinde ve doğru bir zeminde tartışma yapmalarını ve tartışma yöntemlerini değiştirmelerini önermiştik. E. Sesi'nin de daha sonra, önerilerimizi ciddiye aldıklarını ifade eden bir yazı yer almıştı. Bizlerde bundan sevinmiştik.

Ancak, Emegün Sesi'nin son sayısında yazılanları okuyunca halk güçleri arasındaki tartışmalarda, polemiklerde herkesin uymak zorunda olduğu ahlak kurallarının HK yöneticileri tarafından bir kere daha çiğnendiğini gördük. Sadece bunu değil, Emegün Sesi yazarlarının okuduklarından hiç bir şey anlamadıklarını da gördük.

Söz gelimi, Emegün Sesi yazarı, Devrimci Yol tarafından Ankara Televizyonundan yapılan korsan yayın sırasında söylenen ve bir örneği

Devrimci İşi'de yayınlanan şu sözlerden Devrimci Yol'un Demirel'le ittifak aradığını çıkartabiliyor:

"AP ve CHP'nin devamı diye ortaya çıkanlara siyaset yaptırmayacaklar, MSP yöneticilerine bile ağır hapis cezaları verdiren cuntta, kendisinden başka kimseye siyaset yapma fırsatı tanımayacak. AP ve CHP'iler niçin hala cuntaya işbirliği yapıyorlar?"

Evet, işte Devrimci Yol'un Demirel'e ittifak çağrısı yaptığını iddia eden HK yöneticisinin bu şaşkınlığını kanıtlamak için atıfta bulunduğu bölüm aynen böyle. ES bu bölümü aynen dergisine alıp yazsa ve ondan sonra bunu yorumlamaya kalkışsa yine de fazla bir diyeceği olmayacak. Çünkü o zaman ES okuyucuları bu korkunç tahrifatı kendi gözleriyle görecektirler. ES'nin akıllı yazarı bunu bildiği için olacak aynen şöyle yazmış:

"Devrimci İşi adlı derginin yazdıklarına göre, Devrimci Yol direnişçilerinin Ankara'da yaptıkları korsan yayında AP'lilere ağıttan ittifak çağrıları yapılmaktadır."

Devrimci İşi'de yazılan bir konu hakkında tamamen ters bir yorum yapmakla, daha doğrusu D.I'de yazılmayan birşey yazılmış gibi göstermekle ES okuyucularını aptal yerine mi koyuyor. ES'nin yazdıklarıyla

Devrimci İşi'de yazılan arasında ne gibi bir bağlantı var diyen hiç çıkmayacak mı?

HK yöneticileri bu gidişle, "Devrimci Yol cuntayı destekliyor", ya da "Devrimci Yol MHP ile işbirliği yapıyor" derse hiç şaşmamak gerekecek. Biz buna şaşmayız belki ama bu HK taraftarları arasında hiç mi

İşkenceyle katledilen Devrimci Sol'dan bir arkadaş için Aachen'deki Devrimci İşi taraftarları arkadaşları yazıyor

1957 Sivas'ın Divriği-Kayaçık köyü doğumlu olan, Cemal Özdemir bir köylü çocuğudur. Yoksul ve sefalet içinde annesinin ve babasının ağır şartlar altında büyüdüğü Cemal, 73-74 yıllarında Sivas'ta Lise hayatında iken devrimci düşünceleri öğrendi. Bunu pratik olarak geçmiş yaşantılarıyla özümleyerek devrimci mücadelesinde yerini aldı. 1977-78 yıllarında Eskişehir'de Üniversite hayatında da devrimci mücadelenin ön safalarında özünde faşizme ve emperyalizme karşı (ayrıca sivil faşistlere) dişe diş mücadele etti.

1980 Eylül faşist darbesinden sonra aranan ve idamla yargılanan binlerce devrimcilerden biride Cemal yoldaşı. 2 yıl gizlenebilmesine rağmen Ağustos 1982'de İzmir'de Cemal'in geçmişteki mücadelesinden korkuya kapılan halk düşmanı faşist bir polis tarafından otobüsün içinde tanınmasından sonra otobüsü polis karakoluna çektiler ve yakalattı. Böylece eğemen sınıfın uşakları Türkiye halkının yiğit evlatlarından bir tanesini daha ihanet etmiş oldu. Yakalandıktan sonra İstanbul'da bilinmeyen bir yerde 4,5 ay süreden sonra uğramış olduğu işkence ve her türlü kötü muamele sonucu ağır hastalığa tutularak Ankara Askeri Hastanesine kaldırıldı ve bilincin silinerek ölüme terk edildi. 25 Şubat 83 tarihinde şehit düştü.

Cemal yoldaşın mücadelesi bizlere örnek olacak, bizlerin bilincinde ve kalbinde sonsuza kadar Türkiye halklarının mücadelesinde yaşayacaktır.

aklı başında insan kalmadı, "ne oluyor bunlar nerede yazıyor" diye soracak.

Emegün Sesi'ni çıkaranlar, bu saçma sapan iddialarını kanıtlamak için Demokrat Türkiye'nin Haziran sayısındaki bir yazıya da örnek olarak kullanmaya kalkışmışlar.

Demokrat Türkiye gazetesinin E. Sesi'ndeki iddia ve iftiralara cevap verip veremeyeceğini bilemeyiz.

Ancak o yazıya atıfta bulunarak Devrimci Yol'un AP ile ittifak aradığını ve yine Devrimci Yol'un devleti yıllardan beri sınıflar üstü güdüldüğü iddia eden ES yazarları ile ciddi her hangi bir meseleyi tartışabilmek mümkün değildir.

Demokrat Türkiye'de yer alan yazılardan her hangi birisini Devrimci Yol'a mal ederek, onları Devrimci Yol adına söylenmiş kabul ederek eleştiri düzmenin gayri ciddiliği ortadadır. Kuşkusuz adı geçen yazı Demokrat Türkiye'deki diğer tüm yazılar gibi devrimci, ilerici, demokratik güçler tarafından eleştirilebilir, tartışma konusu yapılabilir. Bunun yarı ortadadır. Ancak, son yazılarında da görüldüğü gibi HK yöneticileri yıllardır, en sıradan "Marksizme Giriş El Kitabı"ndan alıntılarla "devletin egemen sınıfların baskı aracı" olduğu temel tespitini durmadan tekrarlamaktan başka birşey yapmadıkları, marksizm bilgileri bu düzeye kaldığı için eleştiri konusu yaptıkları yazıdaki düşünceleri kendileriyle tartışmak olanaksızdır.

Peki HK niçin böyle yapıyor? Niçin bu kadar anlamsız işlerle uğraşıyor? Yazı yazmak alışkanlıklarını geliştirmek istiyorlarsa kendilerine daha yararlı meşgüllüyetler bulabilirler.

Yoksa, 11 Haziran yürüyüşlerine katılmayan HK'lılar, Devrimci Yol taraftarlarıyla böyle bir tartışmayı bahane ederek 12 Eylül protestolarına katılmaktan ve eylemlirliğinden kaçacaklar mı?

Çünkü yaptıklarının bundan başka hiç bir mantıklı izahı yoktur. Ama yine de HK yöneticilerinin HK taraftarlarının devrimcilerle eylemlirliği yapmalarını, kaynaşmalarını engellemeye yönelik tutumlarını değiştirmeleri için devrimcilerin kararlı bir mücadele yürütmeleri gerekiyor.

Anti-faşist bir kitlenin, böyle hangi limanda demir atacağı belli olmayan rotasız bir gemiyle yaptıkları yolculuk sırasında karaya vurmamaları için devrimcilere önemli görevler düşmektedir.

HK yöneticileri Devrimci İşi'de kendilerine cevap verildi diye sevinerek saçma-sapan ve hayali konular üzerinde polemige devam edebilirler. Çünkü anlaşıldığı kadarıyla HK'nın siyasal grup olma özelliği ikide bir devrimcilere kara çalmakla korunabilecektir. Bir grubun siyasal varlığını devam ettirebilmesinin koşulu bir başka gruba geliş güzel satışmaya bağlı olamaz. Böyle bir grup, yeni hiçbirşey söylemeden, önüne gelene küfrederek, herşeyi karalamak ve kötülemekle uzun vadede hiçbirşey elde edemez.

HK yöneticileri verdikleri sözde durmalı, boş ve anlamsız tartışmalarla ne kendilerinin nede başkalarının zamanını çar-çur etmemelidir. Asıl önemli devrimcilik iddiasıyla peşine taktığı yüzlerce militanın mücadele azmini ve enerjisini hovardaca harcamamalıdır.

Buna hakları yoktur.

Tarih bizi faşizme karşı örgütlenemediğimiz için suçlayacaktır

Ankara Devrimci Yol davasında idam talebiyle yargılanan devrimcilerin bir dönemi yargılayan ifadeleri

ÇIKTI

Fiyatı: 5 DM.

İsteme adresi: Devrimci İşi

DEVRİMCİ KAMUOYUNA

Başta sayfa 15'de

miştir. Bunun üzerine, güç ve eylemlirliği içinde, kendilerinin ayrı bildiri çıkarabilecekleri söylenmiştir. Fakat ayrı bildiriye rağmen, son eylemde görüldüğü gibi konuşma metninde engel çıkarılmış ve güçbirliğinden yan çizilmiştir.

TKP ve Kurtuluş dışında bütün siyasetler, mevcut rejimi faşizm olarak nitelemektedir. Üstelik şu dönem faşist cuntta tabirini kullanmak, her zamankinden daha büyük önem arz etmektedir. Çünkü faşist cuntta son zamanlar "demokrasiye dönüş" numarası ile içeride ve dışarda kamuoyunu yanıltabilmekte, sahte umutlar yaratabilmektedir. Bunun düzeyece bir oyun olduğunu, sözkonusu olanın faşist askeri cuntaya sivil elbise giydirmek ve parlamenter bir görünüm vermekten başka birşey olmadığını tam olarak anlatmak için, mevcut rejimi adı ile çağırarak, faşist cuntta tabirini kullanmak her zamankinden daha zorunludur.

Bugüne kadar yaşanan süreç gösterdiği şudur:

TKP güç ve eylemlirliğine anti-faşist güçlerle birlikte cuntaya karşı mücadele etmeye samimi ve ciddi yaklaşmamaktadır. Kendi grup çıkarlarını herşeyi üstünde tutarak, ayrı

hareket etmek için, sürekli bahane arayışı içine girmektedir. TKP sözcülerinin ağızından düşmeyen yayınlardan eksik olmayan "güç ve eylemlirliğine yüksek değer veriyoruz" sözü pratikte görülüyor. Tam tersi yapılıyor.

Böylece de sadece güç ve eylemlirliği engellenmekle kalmıyor, ilerici-demokratik Yunan kamuoyu ile dayanışma da fiilen TKP tarafından engelleniyor. İlerici-demokratik Yunan kamuoyu ile dayanışma ve bağ kurma zorlaştığı ölçüde de güvensizlik ve kopukluk gelişiyor.

Platformumuz cuntaya karşı tüm güçlerin birliğinden yanadır. Hiçbir siyasete karşı itici ve önyargılı değildir. Cuntaya karşı tüm güçlerin birliği için azami esnekliği göstermiştir, bundan sonra da gösterecektir.

Ancak bu esneklik, platformumuzun doğru ve prensipli hareket etmesinden ötürüdür. Yoksa dışına düşen güçlere rağmen yoluna devam edecek herçeyit engellenmenin üstesinden gelecektir.

Yunanistan'daki Türkiye'li ve T. Kürdistanlı Politik Mülteciler, Haziran 1983

Yeşiller "Türkiye Yardımı"nın derhal durdurulmasını istediler

Bizim önerimiz üzerine Türkiye'ye giden Yeşiller parlamento heyeti, döndükten sonra yine bizimle beraber Bonn'da bir basın toplantısı yaptılar.

"Alman Hükümeti'nin, insanlığa karşı en büyük suçları işleyen askeri rejime göz yummaktan vazgeçmesini" isteyen Milletvekilleri Otto Schily, Gerd Bastian, Jürgen Reents, Türkiye'ye yapılan yardımların derhal durdurulması konusunda parlamentoda teklifde bulundular.

"Ortak pazara tam üyelik konusunda çaba gösteren Türkiye'nin, ortak pazar ülkelerinde geçerli olan insan haklarına da saygılı olması gerekir ve bu konuda Cunta'ya baskı yapılmalıdır" diyen Yeşiller, Bonn'da Türkiye başkonsolosluğu önünde yapılan ve 300 kişinin katıldığı bir eyleme de dahil oldular. Ayrıca yine Bonn'da Parlamento yakınında yapılan bir eylemde Türkiye'lilerin polis tarafından tutuklanmasını engellemek için, göstericiler etrafında çember oluşturdular.

Yabancı düşmanlığın protesto toplantısı

3-5 Haziran tarihleri arasında Almanya'nın çeşitli şehirlerinden gelen Almanların ve -başa Türkiye'liler olmak üzere- çok sayıda yabancıların katıldığı Tribunal adıyla anılan toplantı pek çok yarıyla olumlu geçti.

Toplantıya bini aşkın kişi katılırken 100'den fazla grubun yetkilileri de hazır bulundu. Tartışmalar da yabancılar da aktif biçimde yer aldı. Bizler Devrimci İşçi olarak; Hamburg-Frankfurt-Darmstadt-Duisburg-Karlsruhe-Pforzheim-München-Stuttgart-Ulm-Aschaffenburg-Köln-Wuppertal-Berlin-Bühl birimlerinden gelen 40-45 civarında arkadaşla çalışmalara yer aldık. Ayrıca üç gün boyunca Devrimci Yol ve Devrimci İşçi standartları açtık.

Toplantı gündeminde yer alan konular açısından, genelde bilinenler-bir-kez daha- tekrarlanmasına karşın, zaman zaman ilginç ve olumlu tartışmalarda yapıldı. Toplantıda çok sayıda çalışma grubu oluşturuldu. Bizler Devrimci İşçi olarak; yabancı insiyatiflerle koordinasyonlu çalışma, il-ticacılar, azınlıklar, yabancı kadınların sorunları, Almanya'da yabancılar, gençlik, uluslararası birlikte çalışma, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık yabancıların politik hakları, işsizlik-iş-ten atılmalar ve sendika gruplarının

çalışmalarına katıldık, tartışmalarda aktif olarak yer almaya çalıştık. Ayrıca gençlik ve göçün nedenlerinin tartışıldığı çalışma gruplarını Frankfurt Türki Komite ve Szakro' takı arkadaşlarımız yönettiler.

Çalışma gruplarında beklenenin tersine politik tartışmalar pek yapılmadı. Buna karşın güncel olaylar ve bunların tartışılması daha ağırlık taşıdı. Fakat gerek toplantıya katılım itibarıyla gerekse teknik açıdan farklı politikaların aktif biçimde tartışılma olanağı yoktu. Buna rağmen çeşitli grup çalışmalarında zaman zaman politik tartışma çabaları gözlendi ve bu olumlu bir gelişme idi.

Hem çalışma gruplarında hem de genel toplantılarda hemen herkesin katıldığı ve önderliği gördü; Bu tür çalışmaların süreklilik kazanması ve merkezi bir yapıya kavuşturulması idi. Yani beraber çalışma ihtiyacının herkes tarafından kavranması ve somutla görülmek istemesiydi.

Fakat bu konuda da herkesin üzerinde birleşebildiği -politik anlamda- bir zemin yakalanamadı. Bizler de merkezileştirme çabalarını (program-örgütlenme ve eylem planında) desteklediğimizi ve böylece girişimlerin içinde yer alacağımızı bildirdik. Ay-

rica genel toplantıda getirdiğimiz merkezi bir eylem önerimiz kabul edildi.

Çalışma gruplarında ve genel toplantılarda somut mücadele ve çalışmaya ilişkin oldukça önemli belirlmeler yapıldı, görüşler dile getirildi. Bu, bizlerin gelecekteki programımızın oluşması ve örgütlenmemiz açısından yararlanabileceğimiz bir platform olarak önemliydi. Bu anlamda, özellikle program tartışmalarını yaptığımız bir dönemde bizlere ışık tutacak tartışmalara katılma ve dinleme olanağı bulduk. Ve bu bizler açısından son derece yararlı oldu. Yeni bir başka olumlu yanda; çalışmalarının yeniden bir araya gelmeyi, yeni toplantılar yapmayı ve çalışmalarını sürekli hale getirmeyi karar altına almasıydı.

Toplantıdan çıkarttığımız sonuçları işe şöyle özetleyebiliriz: Toplantı Almanya çapındaki birçok

örgüt ve kişinin biraraya geldiği ilk toplantı olması ve bunun gerçekleşmesi açısından önemli idi ve bu anlamda da başarılı oldu. Ayrıca Almanların ve yabancıların çalışmalara ilk defa bu düzeyde katılması ve sonra sahip çıkması da olumlu bir gelişmeydi.

Fakat böylesi bir olayın ağırlıklı politik örgütlerin içindeki Almanlarca bir başka deyişle; örgütsüz Alman kesimine hazırlanması -ağırlıklı- yönlendirilmesi Alman ve yabancı politik güçler açısından bir eksiklikti. Bu nedenle Alman ve yabancı politik güçler bu türlü politik faaliyetleri neden hayata geçiremedikleri yada var olan böyleli faaliyetlerde belirleyici veya aktif bir güç olarak yer almadıkları/alamadıklarını düşünmek ve bundan dersler çıkartmak zorundadırlar. Bu anlamda biz de D.İşçi olarak bu soruyu cevaplamak durumundayız.

Toplantıda birim ve bölgesel mücadele yerine başka mücadele biçimlerinin arayışı çok açık biçimde göze çarptı. Özellikle bizim de önerilerimizde yabancı düşmanlığa karşı tepkisel çıkışlar yerine koordinasyonlu ve programlı somut eylemlerin tartışılması yapıldı ve bu genel kabul edildi. Almanya çapında koordinasyona karşı çıkarılan buna gerekçe olarak brokratikleşmeyi getirdiler. Fakat özellikle örgütsüz kesimlerin böyleli bir kayguyu dile getirmeleri ve genel koordinasyona karşı çalışmalarının nedeni yalnızca bu değildi. Merkezi bir organizasyonda mevcut ko-

numlarını kaybedecekleri ve insiyatifi örgütlerin ele geçireceği kaygusu ağır basıyordu.

Yine toplantıda yabancı düşmanlığının giderek radikalleşeceği ve zaten mevcut hükümeti eyleye yabancı düşmanlığının resmileştiği bizzat devlet eliyle gündeme getirildi ve sürdürüldüğü dile getirildi.

Ayrıca önümüzdeki dönemde yabancı düşmanlığın karşı yürütülecek mücadelenin politik olarak sürdürülmesi ve alternatif politikaların üretilmesi de dile getirildi ve kadınların ayrıca bir kongre yapmasına karar verildi. Sonuç olarak toplantıya katılanların niteliğinden de kaynaklanan çok farklı yaklaşımlar gündeme gelse bile (yabancı düşmanlığına salt hümanist düşüncelerden dolayı karşı çıkmak gibi...) önemli sorunların dile getirildiği bu toplantı yararlı ve öğretici oldu. Gelecek açısından da ciddi bir başlangıç -geç kalınmış bile olsa- görevini yerine getirdi.

Bizim açımızdan en önemli olumsuzluk ise D. İşçi olarak toplantıya istediğimiz düzeyde katılımı sağlayamamamız ve çalışma gruplarında alternatif, ciddi politikaları önerilecek bir seviyede olamayışımızdı. Bu da bize gösteriyor ki çalışmalara kitlesel, aktif ve politik tartışmaları yürütecek bir kadro ile katılmak gerekmektedir. Gelecek dönemde buna yönelik bir çabayı mutlak önümüze koymamız gerektiği tartışılmayacak kadar açık bir gerçekliktir. Tribunal bunu bizlere -birkez daha- göstermiştir.

Program ve örgütlenme tartışmaları üzerine

Baştarafı sayfa 11'de

şıklık gibidir. O motifleri bulmak çoğu zaman da zordur.

Böylesi bir tanımlanmaya en çok denk düşen birinci kuşaktır. İkinci kuşak ve üçüncü kuşak ise gerek konumları ve yapıları, gerekse davranışları itibarı ile farklılık gösterirler.

Bugüne kadarki -buradaki- örgütlenmemiz daha çok birinci kuşağa yönelik olmuş ve büyük ölçüde de doyum noktasına ulaşmıştır.

Bugün örgütlenmenin ana hal-kasını ikinci kuşak oluşturmaktadır. Bunlar ne birinci kuşak gibi Türkiye'ye dönme, dükkan açma v.b. hayalleri ile uğraşmaktadır ne de Almanlaşmıştır. Dinamik, her iki ülkeyi de su yada bu anlamda tanyan ve belli bir eğitimden geçmiş bir kesimdir bu. Türkiyeliler arasında kendi kültürlerini kaybetmeden bulundukları ülkelerdeki insanlarla başı içinde yaşamak ve kavga vermek şansına en çok sahip olan kuşak budur.

Almanya'da (yurt dışında) mücadele veren Türkiye'li bir örgüt olarak ikili görevlerle karşı karşıyayız. Bunlardan biri Türkiye'de devrimi hedefleyen bir örgütün yurtdışındaki alan örgütlenmesi olarak, o devrime ilişkin görevlerin yerine getirilmesidir. Diğeri ise Almanya'da sınıflar mücadelesine katılmaktır. Bu katılımı, yüzbinlerce insanı bu ülkede çalışan, yaşayan ve kültüründen eğitimine, emekliliğinden askerliğine kadar bir dizi ekonomik ve demokratik talebi olan insanların örgütlemek diye tarif edebiliriz.

Bu katılım -aynı zamanda- Avrupa'da sınıflar mücadelesinde saf tutmak ve tek tek ülkelerdeki demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde yer almaktır. Bu noktada biz, parça olarak genele tabi olmak zorundayız. Bu uyus ve tabi oluş elbette bizim marksist-leninist anlayışımızın süzgecinden geçmeden mümkün olamaz.

Sonuç olarak

Belli bir süredir Devrimci İşçi örgütlenişimiz içinde tartışılan ve

bugünlerde olumlu noktalara gelen program, örgüt ve demokrasi tartışmasının saflarımızda bir canlılık yarattığı açıktır. Bizler, bir yandan bu tartışmalara en geniş arkadaş grubumuzun katılımı ile sürdürürken, bir yandan da görevlerimize sıla sılaya sanılmak zorundayız. Doğru görüşlerimizi pratiğin sınavından geçirmemiz gerektiriyor. Yani, tartışmalarımız pratiğin kopuk olmamalıdır.

Tartışmalarımızın anlamlı olabilmesinin bir diğer yönü de, tartışma konularını bütün sola maledebilmektir. Çünkü tartıştığımız konular, bir bütün olarak yurtdışındaki Türkiye ve Türkiye Kürdistanı solu ile ilgilendirmektedir.

Ne varki bu konuda garip bir duruma karşı karşıyayız. Örgüt, örgüt içi ilişkiler ve demokrasi konularında devrimci bir anlayışa sahip olabilmek için herkesten daha fazla çaba harcaması, kendilerini yenilemesi ve değiştirmesi gereken gruplar, bu konuları tartışmaktan bile kaçınmaktadır.

Daha da ötesi, bir takım gruplar, bu konularda doğru bir görüşe sahip olan Devrimci İşçi'nin kendi içindeki tartışmalarından bir şeyler öğrenmek yerine, bu tartışmalarda Devrimci İşçi'nin aleyhine bir spekülasyon ve dedikodu malzemesi olarak kullanılmaktadırlar. Bunlara gülüp geçmek gerekir.

Ancak bu noktada bizlere önemli bir görev düşmektedir. Bizler, örgüt içi ilişkiler, çalışma tarzı ve demokrasi tartışmasını bütün sola maledebilmeliyiz. Diğer sol grupların bu tartışmaya çekilebilmesinin yurtdışındaki devrimci mücadeleye önemli katkıları olacaktır. Çünkü tartışma esas olarak nasıl bir sosyalizm sorusu etrafında yürüyecektir. Bu soru ise, bugün marksist-leninist ve devrimci olduğunu iddia edenler açısından temel öneme sahip bir sorudur. Soldaki saflaşmaların aynı çizgisi bu soruya verilen cevaba göre belirlenecektir.

Mahkeme Tutanaklarından ... Mahkeme Tutanaklarından ...

Sorgulardan özetler

"Eşime, kızkardeşime ve bana aynı anda işkence ettiler"

Baştarafı sayfa 4'de

sefer eşim aynı işleme tabi tutuldu. Ve sonuç olarak bana 'doğru söylüyor olabilirsiniz, fakat bir yalanını yakalarsak bunun sonu senin için iyi olmaz' dediler ve hücrelerimiz geri gönderildik. Aradan 2-3 gün geçtikten sonra beni tekrar hücrelerden aldılar. Bu sefer beş tane eylemi bana soruyorlardı. Bu eylemler hakkında geniş bilgi vermemi istiyorlardı. Benim bu eylemlerle hiç bir ilgilim olmadığını, kendilerine daha evvel söylediğim her türlü işkenceye rağmen tekrarladığım ifadelerimi tekrar ettim. Kesinlikle bu eylemleri kabul ettireceklerini, Ankara Emniyetinden tekelesle bu doğrultuda bilgi aldıklarını, bana bu doğrultuda aldıkları bilgileri tamamlatacaklarını söylüyorlardı. Kabul etmeyince yönlendirildi işkence yapmaya başladılar. Kısaça söylemek gerekirse en sonunda tek başıma bana yapılan işkencelerle bana bunu kabul ettirmeyeceklerini anladım, eşimle birlikte işkenceye tabi tutulur. Yabancılaşma eşimin çığlıklarını duyuyordum. Bana sonuçta kabul etmezsem eşime tecavüz edeceklerini da hi söylüyorlardı. Bu arada bana bunları kabul edersem Ankara'ya gönderileceklerini, Ankara'dan gelen bu bilgilerin doğruluğu ve yanlışlığı konusunda Ankara'da birtakım şeylerin açığa çıkabileceğini söylüyorlardı. Sonuç olarak dayanamadım, olayları kabul edeceğimi, fakat bu konularda hiçbir bilgim olmadığını için açıklayıcı bilgi veremeyeceğimi söyledim. Ankara emniyetinden aldıkları bilgiler doğrultusunda İstanbul'daki emniyet ifadem hazırlanmış oldu ve imzalandı.

Şubat 6'da İstanbul'da yakalandım, Şubat sonlarına doğru Ankara'ya geldim, fakat Ankara'ya hangi tarihte getirildiğimi kesin hatırlamıyorum.

Ankara'ya gelir gelmez gözlerim bağli bir şekilde bir yere alındık. Ve akabinde bana Sadık Özkan ve İsmail Hakkı Aslan olaylarını soruldu. Bu olaylarla hiçbir ilgilim olmadığını, İstanbul'da bana imzalatılan ifade ile ilişkim olmadığını ısrarla söylüyordum. Hatta bu konuda benimle ilişkisi olduğunu iddia ettikleri kişilerle yüzleştilerim istiyordum. Bütün gayretime rağmen polislere gerçek olan kendi durumumu anlatamıyordum. Hiçbir canlının, hiçbir insanın anlatamayacağı veya kayıtlı edemeyeceği Ankara'daki Emniyet atmosferinden bugüne dek dinlenen arkadaşlarım detaylı olarak bahsettiler. Ne şekilde işkencelere tabi tutulduğumuzu, ne tip işkencelere ve tehditlere maruz kaldığımızı söylediler. Aynen bu arkadaşlarımızın anlattıkları işkencelere ben de muhatap oldum, tabi tutuldum. Şimdiye kadar benim ve arkadaşlarımızın anlattıkları şeyler, orada uygulananların onda birini bile ifade etmiyor. Burada görülen birçok insana ve daha başkalarına Ankara Emniyetinde, özellikle kadınların ne tip işkencelere tabi tutulduklarına, günün 24 saati insan çığlıklarını duyarak şahit oldum. Olayların kabul ettiriliş biçimi ise şöyledir. Bu işkence ortamı içinde, önce eşimle birlikte, da-

ha sonra benoqlarla ilgili olarak diye öne sürdükleri ve bu sebeple Ankara'dan getirilen kardeşim ve ablamı aynı atmosfer içinde işkenceye tabi tutulmalarına tanık oldum. Ancak ablama işkence yapıldığına şahit olmadım, fakat kardeşimle birlikte işkenceye tabi tutulduk.

Otolar yönündeki gerçekçi öğleden evvelki oturumda detaylı olarak söz izah ettim. Onun için oto yönünden zabıtaya verdiğim iddia olunan beyan benim beyanım değildi, burada verdiğim beyan doğrudur. Başlangıçta Sadık Özkan olayını kabul ettirmeye çalıştıkları sırada eşim, kardeşim ve ben işkenceye beraber tabi tutuluyorduk. Bir süre sonra uğraşmaktan vazgeçtiler, bu defa önüme özellikle Sadık Özkan'ın öldürülmesi olayı ile ilgili bir ifade koydular. Ve okudum, öylesi bir durumda idi ki olaylar, öylesi bir örgüt yaratılmıştı ve ben bu örgütte öylesi bir görevle getirilmişim ki, kabul etmekten başka hiç bir kurtuluşum olmadığını ve sonuçta kardeşimin ve eşimin de bu durumdan büyük zararlar göreceğini, aynı şekilde onlara da birtakım suçlamalar yükleyeceklerini bütün tehditlerin yanı sıra açıkça ifade ediyorlardı.

